

PLAN-MER FASE II voor het plan “Herinrichting Demervallei tussen Diest en Werchter” - Milieueffectenonderzoek voor de planalternatieven A, B, C en I

BIJLAGEN

Projectnummer BE0111002405

Besteknummer 16EI/11/41

Juni 2016

Opdrachtgever

Waterwegen en Zeekanaal (W&Z)
Anna Bijnsgebouw
Lange Kievitstraat 111-113 bus 44
2018 Antwerpen

Dhr. Piet Thys

Dhr. Klaas Rykaert

Plan-MER Fase II voor het plan "Herinrichting Demervallei tussen Diest en Werchter" (Bestek 16EI/11/41) – Milieueffectenonderzoek voor de planalternatieven A, B, C en I

Opdrachtnemer

ARCADIS Belgium nv/sa
Maatschappelijke zetel
Koningsstraat 80
B-1000 Brussel

Postadres
Kortrijksesteenweg 302
9000 Gent

Contactpersoon

Mieke Deconinck

Telefoon

+32 9 241 77 00

Telefax

+32 9 241 77 01

E-mail

mieke.deconinck@arcadis.com

Website

www.arcadis.com

Bijlagen

Bijlage 1: Principiële beslissing (exclusief actiefiches)

Bijlage 2: Ingrepen per scenario

Bijlage 3: Typedwarsprofielen (Antea, 2011)

Bijlage 4 : Overzichtstabel oppervlakte BWK, EU-habitattypes, RBB binnen plangebied, binnen SBZ-H en/of SBZ-V (berekend o.b.v. geïntegreerde habitatkaart-BWK)

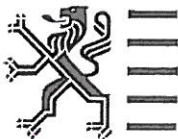
Bijlage 5 : Aanpassingen algemene en specifieke ingrepen en ontwerp nieuw Alternatief I naar aanleiding van knelpunten plan-MER FASE I

Bijlage 6 : Scopingsnota in het kader van het plan 'Herinrichting Demervallei tussen Diest en Werchter' (december 2012)

Bijlage 7 : Visualisatie van de varianten Olifant voor de diverse redelijke planalternatieven

Bijlage 1: Principiële beslissing (exclusief actiefiches)

Vlaamse Regering

nota houdende de principiële beslissing door de betrokken overheden en actoren over het integraal uitvoeringsprogramma voor de Demervallei van Diest tot Rotselaar.

DE VLAAMSE REGERING,

- Minister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid
- Vlaams minister van Mobiliteit en Openbare Werken
- Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur
- Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport

WATERWEGEN EN ZEEKANAAL NV

BEKKENBESTUUR DEMERBEKKEN

DE DEPUTATIE VAN DE PROVINCIE VLAAMS-BRABANT

HET COLLEGE VAN BURGERMEESTER EN SCHEPENEN VAN

DE STAD DIEST

DE STAD SCHERPENHEUVEL-ZICHEM

DE STAD AARSCHOT

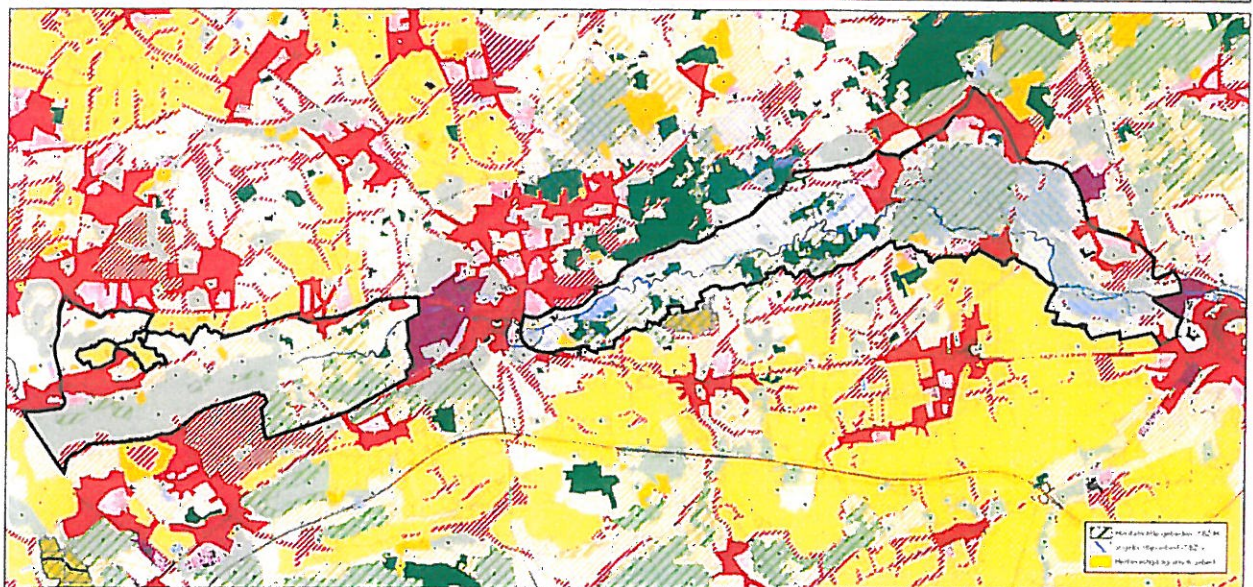
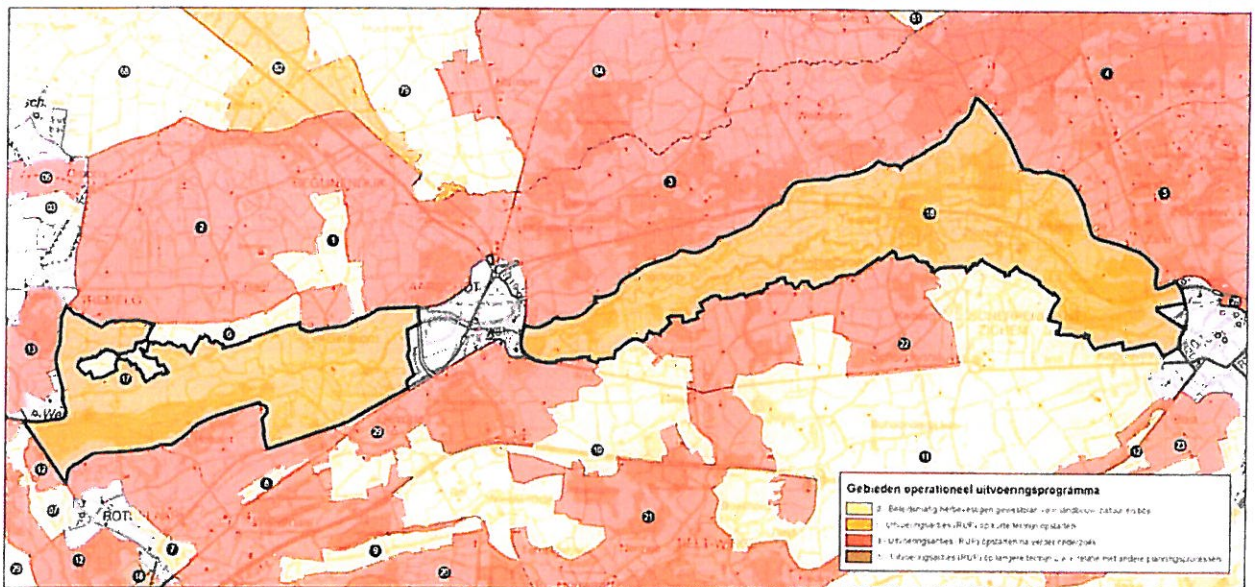
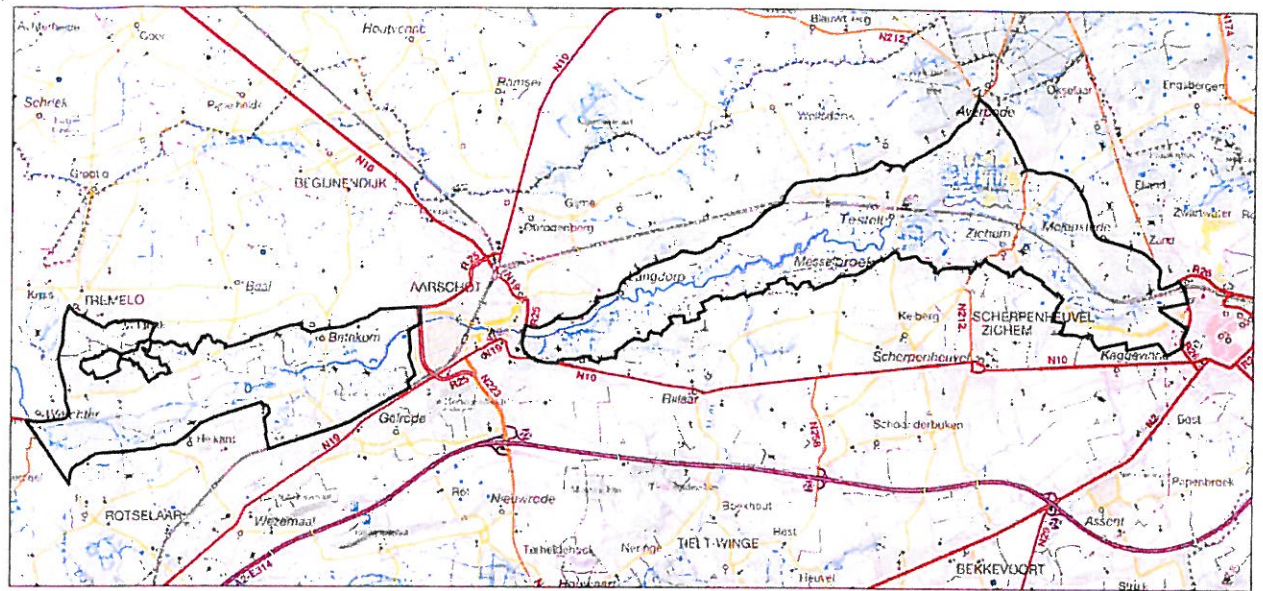
DE GEMEENTE BEGIJNENDIJK

DE GEMEENTE ROTSELAAR

Inhoud

1. Situering
2. Historiek en situering van de voorliggende plannen en projecten
 - op Vlaams niveau
 - op provinciaal niveau
 - op gemeentelijk niveau
 - a. Diest
 - b. Scherpenheuvel-Zichem
 - c. Aarschot
 - d. Begijnendijk
 - e. Rotselaar
3. Visie Demervallei
4. Doelstellingen en krachtlijnen bij het operationaliseren van de visie
5. Uitvoeringsprogramma
6. Overlegstructuur
7. Procedure (fases en mogelijk tijdspad)
8. Communicatiestrategie
9. Beslissing

Figuur 1: Situering van het plangebied "Demervallei"

1. Situering

Het plangebied “Demervallei” omvat de vallei van de Demer, gelegen in de gemeenten Diest, Scherpenheuvel-Zichem, Aarschot, Begijnendijk en Rotselaar (zie figuur 1).

In de periode 2005-2010 werden door de verschillende overheden diverse planningsprocessen gevoerd in de Demervallei. Sinds mei 2007 werd het overleg over de verschillende initiatieven gebundeld in het door het Departement RWO, Afdeling Ruimtelijke Planning (RWO-ARP) gesubsidieerde Strategisch Project Demervallei. Sindsdien is er veel werk geleverd in het afstemmen van verschillende beleidsplannen en projecten in de Demervallei.

Op 12 juni 2009 ondertekenden de 5 Demergemeenten, de provincie Vlaams-Brabant en het Regionaal Landschap Noord-Hageland vzw het zogenaamde Demercharter. Hiermee engageerden de lokale Demeractoren zich om hun projecten en activiteiten in de Demervallei op elkaar af te stemmen en samen te werken rond concrete acties. In dit charter werd afgesproken om concrete jaaractieprogramma's uit te werken.

Op Vlaams niveau werd in het kader van de evaluatie van de wateroverlast in november 2010 het rapport “Globale evaluatie overstromingen 2010” in mei 2011 voorgesteld. Dit rapport bevat concrete maatregelen voor een versnelde uitvoering van projecten ter bestrijding ervan.¹ Concreet werd daarbij ook de relatie gelegd met de werkwijze en principes die in de ‘Visienota voor het versnellen van investeringsprojecten’ worden vooropgesteld.² Hierin werd deelactie 14.82 “Uitvoeren van het Ontwikkelingsplan Demer (OPD)” opgenomen. Initiatiefnemer voor deze actie is W&Z, in samenwerking met ANB voor natuurontwikkeling. De link met de actie A30, 31, 32 uit het bekkenbeheerplan van de Demer werd eveneens gemaakt.

Op 8 oktober 2010 werd de visienota “Versnellen van investeringsprojecten” meegedeeld aan de leden van de Vlaamse Regering, waarin verder gebouwd wordt op de aanbevelingen van de Commissies Berx en Sauwens. In deze visienota wordt voorgesteld om een projectproces 5 processtappen en 3 beslissingsmomenten te laten doorlopen, met name:

- startbeslissing
- voortraject
- voorkeurbesluit
- uitwerking
- projectbesluit.

Voorliggende principiële beslissing kan dan ook worden beschouwd als een “startbeslissing” avant la lettre.

¹ Mededeling aan de Vlaamse Regering van 14 januari 2011, betreffende het eerste evaluatierapport CIW overstromingen 13-16 november 2010.

² Mededeling aan de Vlaamse Regering van 8 oktober 2010 betreffende de “Visienota versnellen van investeringsprojecten”

Met bovenstaande engagementen werd er een breed politiek en maatschappelijk draagvlak opgebouwd om gezamenlijk te werken rond natuur, water, recreatie en andere belangrijke aspecten die in de Demervallei spelen. Gezien het feit dat het Strategisch Project Demervallei het eerste strategisch project is in het buitengebied en dat het de eerste keer is dat de principes voor het versnellen van investeringsprojecten toegepast worden in het buitengebied, kan gesproken worden van een pilootproject, een eerste geïntegreerd investeringsproject in de Vlaamse open ruimte.

Finaliteit van de voorliggende beslissing

Voorliggende principiële beslissing bouwt verder op het geleverde werk en heeft als doelstelling om de strategie voor de gebiedsgerichte ontwikkeling van de Demervallei tussen Diest en Werchter te concretiseren. De drie betrokken bestuurniveaus geven via deze beslissing groen licht om een gezamenlijke weg af te leggen door middel van een concreet uitvoeringsprogramma, waarin de verschillende acties en initiatieven in de Demervallei optimaal op elkaar worden afgestemd. Deze beslissing betekent een engagement van de verschillende partners om het uitvoeringsprogramma te realiseren. In een latere fase zal aldus kunnen worden beslist over een meer concreet voorkeursalternatief.

2. Historiek en situering van de voorliggende plannen en projecten

2.1. Op Vlaams niveau

Ontwikkelingsplan Demer

In september 2007 is de studie Ontwikkelingsplan Demer (kortweg OPD) afgerond. Het OPD beoogt maatregelen in de Demervallei tussen Diest en Werchter, waarbij een toename van de veiligheid en natuurontwikkeling samengaan. De risico's op overstromingen van vergunde of vergund geachte gebouwen worden zodoende teruggedrongen en verdroging wordt tot op zekere hoogte ongedaan gemaakt. De Demer krijgt opnieuw een natuurlijker loop en de natuurlijke wisselwerking tussen zomer- en winterbed wordt in de mate van het mogelijke hersteld.

Deze studie resulteerde in een aantal kerngedachten voorgesteld in het FIN-scenario.

In het kader van het OPD, werden eveneens volgende studies uitgevoerd:

- Omgevingsanalyse en sectorale analyse
- Bosrapport: Inventarisatie en analyse
- Landbouweffectrapportage
- Hydrologie van de Demer tussen Diest en Werchter
- Hydrodynamische modellering van het Demerbekken: Bestaande toestand
- Hydrodynamische modellering van het Demerbekken: Scenarioanalyse
- Analyse grondwaterpeildata
- Hydrogeologische modellering
- Bosrapport: Toetsing van het FIN-scenario
- Natuurontwikkelingsplan Demer tussen Diest en Testelt
- Technisch verslag monsternamen en analyse tussen Diest en Testelt
- Opmaak van een natuurvisie voor de Demervallei tussen Diest en Werchter
- Visie op recreatieve ontwikkelingen in de Demervallei tussen Diest en Werchter
- Opmaak van een geïntegreerd eindstreefbeeld

Volgende studies werden in dit kader in opdracht van de Waterwegen en Zeekanaal NV (WenZ) uitgevoerd (en afgerond):

- Opmaak van een hydrodynamische modellering van het FIN-scenario en morfologische aspecten: In deze studie werd het FIN-scenario fijngesteld tot het FIN+ scenario, werden er overstromingskaarten en peilhydrogrammen gemaakt voor het FIN+ scenario, en is het effect van hermeandering op sedimentatie- en erosieprocessen onderzocht. Er blijkt enerzijds dat er minder erosie optreedt in de Demer zelf, en anderzijds dat de erosie in de meanders erg hoog kan zijn, waardoor de morfologie op korte termijn kan wijzigen.
- Een studie ter opmaak van uitvoeringsprogramma's: In deze studie wordt voor verschillende scenario's de uitvoeringskosten en tijdsfasering uitgerekend.
- Opmaak van hydrodynamische modellering van variantscenario's: In deze studie werden overstromingskaarten en peilhydrogrammen opgemaakt voor een aantal scenario's.
- Opmaak van een technisch verslag tussen Rotselaar en Testelt
- Een studie waarbij de verschillende terug aan te sluiten meanders gepeild worden.

De resultaten van deze studies vormen de basis van het plan-MER-proces.

Bekkenbeheerplan Demer

Het bekkenbeheerplan van de Demer werd op 29 augustus 2007 door het Bekkenbestuur goedgekeurd en op 30 januari 2009 door de Vlaamse Regering vastgesteld. Het onderschrijft en beschrijft het FIN-scenario van het OPD als visie (hoofdstuk 3) en vermeldt drie acties, gezamenlijk te ondernemen door WenZ en ANB, als uitvoeringsmodaliteit voor die visie. Met name de acties 30, 31 en 32 die telkens een geografisch onderdeel van de herinrichting van de Demervallei betreffen. Deze acties behoren tevens tot de bindende bepalingen van het bekkenbeheerplan en zijn acties ter verdere concretisering. Het bekkensecretariaat krijgt in actie 156 de opdracht om een integraal project op te starten in dit gebied, en heeft dat tot nu toe ingevuld door actief mee te werken aan het strategisch project Demervallei.

Natuurrichtplan

Het Natuurrichtplan 'Demervallei tussen Diest en Aarschot' werd ministerieel goedgekeurd op 5 februari 2008. Dit plan geeft aan wat er op het vlak van natuur in deze vallei wordt beoogd. Het omvat een toekomstvisie en specifieke maatregelen voor de bossen, moerassen en weilanden in de Demervallei tussen Diest en Aarschot. De algemene gebiedsvisie is richtinggevend voor overheden, de specifieke gebiedsvisie bevat bindende en niet-bindende bepalingen voor overheden. Het Natuurrichtplan kwam tot stand in overleg met belangengroepen en gemeenten, en onderging een openbaar onderzoek. Het Natuurrichtplan streeft naar het behoud en de ontwikkeling van een gevarieerd halfopen tot open valleilandschap met aandacht voor herstel van vochtige graslanden en rietmoerassen als broedplaats voor Europees zeldzame vogels en verspreide kwalitatief hoogstaande bossen. Dit streefbeeld bouwt verder op de ontwerp instandhoudingsdoelstellingen (2006) en op het rivierherstelproject "Ontwikkelingsplan Demer", waarin een verhoogde waterveiligheid voor de woonkernen en natuurherstel in de vallei hand in hand gaan.

Instandhoudingsdoelstellingen Natura 2000

Het ontwerprapport is afgewerkt en is besproken op een wetenschappelijk leescomité op 30 november 2010. Op basis van hun bemerkingen wordt het rapport verder aangepast op wetenschappelijke correctheid.

Voor het deel van de vallei tussen Diest en Aarschot vormt het Natuurrichtplan de basis voor de vertaling van de Instandhoudingsdoelstellingen (IHD) in het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan.

Voor het deel van de vallei tussen Aarschot en Werchter zal het Bovenlokaal Overleg (BOLOV) van 8 februari en 22 maart 2011, en de voorlopige goedkeuring door de Vlaamse regering medio 2011, afgewacht moeten worden om de vertaling van de specifieke instandhoudingsdoelstellingen (S-IHD) in een ruimtelijk uitvoeringsplan te kunnen omzetten. Materiaal dat nu al ter beschikking is, zijn de geactualiseerde habitatkaarten evenals de potentiekaarten. Ook in dit deel heeft het voorbereidend werk vanuit het Ontwikkelingsplan Demer een belangrijke rol gespeeld in de bepaling en afweging van doelstellingen voor habitats en soorten.

Op basis van deze plannen kan parallel aan de opmaak van de plan-MER worden nagegaan welke concrete projecten dienen gerealiseerd te worden in functie van de versterking van de natuurlijke structuur in de Demervallei.

Afbakeningsproces voor de gebieden van de natuurlijke en agrarische structuur

Voor de buitengebiedregio Hageland werd het afbakeningsproces voor de gebieden van de natuurlijke en agrarische structuur (AGNAS) opgestart in februari 2005. Op 19 juli 2007 keurde de Vlaamse Regering de beleidsmatige herbevestiging van de bestaande gewestplannen voor ca. 37.100 ha agrarisch gebied in de regio Hageland goed. Daarnaast werd een operationeel uitvoeringsprogramma opgesteld waarin de Vlaamse Regering de beleidsmatige prioriteiten voor het opstarten van de uitvoeringsacties bepaalde. Op 9 december 2010 besliste het coördinatieplatform AGNAS om het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan (GRUP) van de Demervallei op te nemen in het gebiedsgericht programma 2011 en het planningsproces te formaliseren. De doelstelling van het (de) op te maken gewestelijk(e) ruimtelijk(e) uitvoeringsplan(nen) is uitvoering geven aan de richtinggevende en bindende bepalingen van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen (RSV) inzake de afbakening van de gebieden van de natuurlijke en agrarische structuur.

Op 22 november 2010 is er overlegd met de diensten Milieueffectrapportage (MER) en Begeleiding Gebiedsgerichte Planprocessen (BGP) van het Departement LNE om na te gaan of een plan-MER noodzakelijk is voor de opmaak van één of meerdere RUP's voor de Demervallei. Tijdens deze vergadering zijn afspraken gemaakt tussen WenZ, ANB, RWO-ARP en Coördinatiecommissie Integraal Waterbeleid (CIW) over de te volgen planning.

Ankerplaatsen

De procedure voor de vertaling van de ankerplaats 'Demervallei tussen Aarschot en Zichem' naar erfgoedlandschap zal in 2011 kunnen meesporen met de procedure voor de opmaak van het RUP.

De procedure voor de vertaling van de ankerplaats 'Samenvloeiing van Dijle en Demer' wordt opgestart van zodra meer duidelijkheid bestaat over de instandhoudingsdoelstellingen voor de Demervallei tussen Aarschot en Werchter.

Uitvoering veiligheidswerken WenZ

Ter hoogte van Rotselaar (Hellicht) wordt op de linkeroever van de Demer momenteel een winterdijk aangelegd. In 2010 werd de bouw van een dwarsdijk afwaarts Scherpenheuvel-Zichem aanbesteed.

2.2. Op provinciaal niveau

Afbakeningsprocessen voor de kleinstedelijke gebieden Diest en Aarschot

Op initiatief van de provincie Vlaams-Brabant werd er in mei 2007 gestart met de afbakeningsprocessen voor de kleinstedelijke gebieden Aarschot, Diest en Tienen. Het plan-MER-proces voor deze projecten is lopende. Het openbaar onderzoek over de nota publieke consultatie liep van 3 mei 2010 tot en met 1 juni 2010. Parallel zijn er masterplannen voor Aarschot en Diest opgemaakt met telkens 4 strategische projecten.

In het kader van dit planningsproces worden verschillende deelgebieden meer in detail onderzocht, onder meer in het lopende plan-MER, om extra ruimte te creëren voor bedrijventerreinen (bijvoorbeeld voor het gebied Nieuwland), wonen of recreatie. Vanuit deze plannen is een verdere afstemming met de Demervallei nodig.

Provinciaal project 'Weekendverblijven, campings en residentiële woonwagenterreinen - fase 2'

Planningstaak clusters weekendverblijven: De opmaak van ruimtelijke uitvoeringsplannen rond de problematiek van het permanent wonen is een uitvoering van de bindende en richtinggevendende bepalingen van het provinciaal ruimtelijk structuurplan. Met het provinciaal project 'Weekendverblijven, campings en residentiële woonwagenterreinen - fase 2' wil de provincie hier werk van maken. Binnen het project zijn verschillende deelruimtes afgebakend. De deelruimte Demer, met hierin vervat de gemeenten Tremelo, Rotselaar, Begijnendijk, Aarschot, Scherpenheuvel-Zichem en Diest, is hier één van.

Strategisch project voor de landschappelijke poorten van de Demervallei

De provincie heeft de intentie een provinciaal project op te starten voor de invulling van de recreatieve en landschappelijke poorten van de Demervallei als deel van de toeristische regio Hageland. Na goedkeuring van de projectomschrijving door de Deputatie kunnen er middelen voorzien worden om in 2011 een studiebureau aan te stellen.

Stationsomgevingen van Diest en Aarschot

De provinciaal strategisch projecten rond stationsomgevingen van Diest en Aarschot, respectievelijk 'Poort van Diest en Demer' en 'Aarschot op sporen'. In deze projecten zit de uitwerking van een stedelijke toegangspoort tot de Demervallei vervat. Deze strategische projecten zijn eveneens opgenomen in de masterplannen voor de kleinstedelijke gebieden.

Recreatief netwerk

De provincie neemt initiatieven op het vlak van toerisme en recreatie. De Demervallei is in het Ruimtelijk Structuurplan Vlaams-Brabant geselecteerd als een toeristisch-recreatief netwerk. Hierin zitten vervat en worden verder uitgebouwd, naast de poorten van de Demervallei:

- ⇒ een fietsnetwerk (waartoe het Demerfietspad behoort)
- ⇒ verschillende wandelnetwerken en -gebieden (Hagelandse Heuvels, De Merode, Demervallei)
- ⇒ ruiterspaden
- ⇒ mountainbike infrastructuur
- ⇒ hengelsport
- ⇒ watersporten zoals kajak
- ⇒ provinciale domeinen (de Halve Maan)
- ⇒ kleinschalige verblijfsaccommodatie als kampeerwagenterreinen, paalkamperen, trekkershutten,
- ⇒ bestaande verblijfsaccommodatie
- ⇒ ...

2.3. Op gemeentelijk niveau

Volgende acties, opgedeeld per gemeente/stad, hebben een link met de plannen in de Demervallei en worden aldus meegenomen in de opmaak van de principiële beslissing.

Stad Diest

Project 'Demer en Diest'. Voor dit project werkt de stad Diest samen met de Vlaamse Milieumaatschappij (VMM) om de Demer terug door Diest te laten stromen. In het plan wordt aandacht besteed aan de verfraaiing van de stad en wordt gezorgd voor de uitbouw van de verbindingen voor het langzame wegverkeer. Op het vlak van waterbeheer zorgt dit voor een extra buffercapaciteit voor het Demerbekken.

Project 'Poort van Diest en Demer' (zie ook provinciaal niveau)

Stad Scherpenheuvel-Zichem

De weekendverblijven in de weekendverblijfplaats Roebos hebben geen vergunning en/of zijn zonevreedemd en liggen bovendien bijna allemaal in het natuurlijk overstromingsgebied van de Demer. Om zo snel mogelijk een oplossing te zoeken is er een werkgroep opgestart met als betrokken partijen de stad, de provincie, ANB, WenZ en de coördinator van het Strategisch Project Demervallei.

Er moet rekening gehouden worden met het RUP zonevreedemde woningen fases I en II.

Stad Aarschot

In Aarschot loopt het Laakproject. Met dit project wil de stad de bedding van de Laak terug watervoerend maken met als een resultaat een opwaardering van de Laak (rivier en vallei) en de creatie van een blauw lint door de stad.

Betrokken actoren: stad Aarschot, ANB, provincie, Bekkensecretariaat van de Demer, provinciale visserijcommissie, Regionaal Landschap Noord-Hageland, WenZ en Natuurpunt.

Project 'Aarschot op sporen' (zie ook provinciaal niveau).

Gemeente Begijnendijk

De Laak stroomt op het grondgebied van de gemeente Begijnendijk. De uitvoering van het project heeft dan ook belangrijke consequenties voor de gemeente en wordt van nabij opgevolgd.

Gemeente Rotselaar

Ook in de gemeente Rotselaar bevinden zich deels illegale weekendverblijfsplaatsen in het natuurlijk overstromingsgebied van de Demer. Voor de weekendverblijven Olifant, Leybos en Guldentop moet er een oplossing gevonden worden. Betrokken actoren: gemeente Rotselaar, provincie, ANB, WenZ, Regionaal Landschap Noord-Hageland. Het provinciaal project 'Weekendverblijven, campings en residentiële woonwagenterreinen - fase 2' zal hier een oplossing voor zoeken.

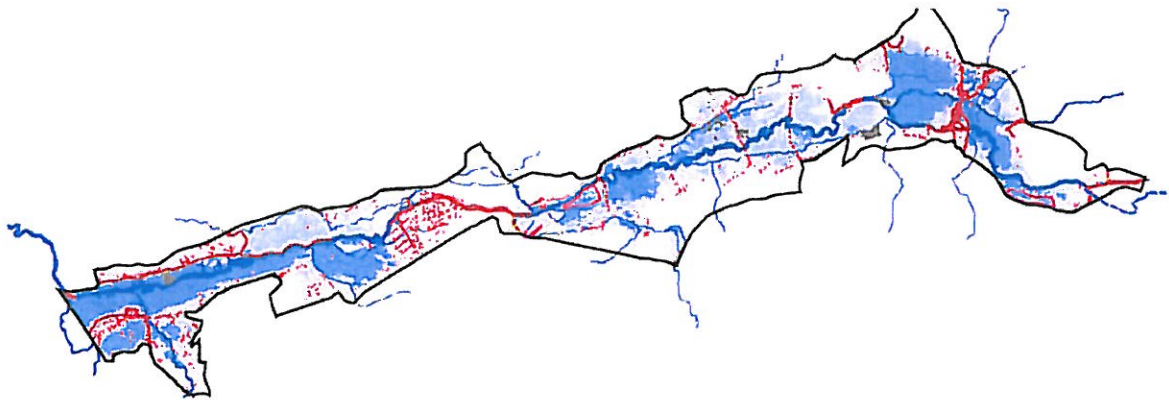
3. Visie voor de Demervallei

De globale visie voor het gebied werd vanuit de verschillende bestaande plannen opgebouwd en werkt rond **drie krachtlijnen**:

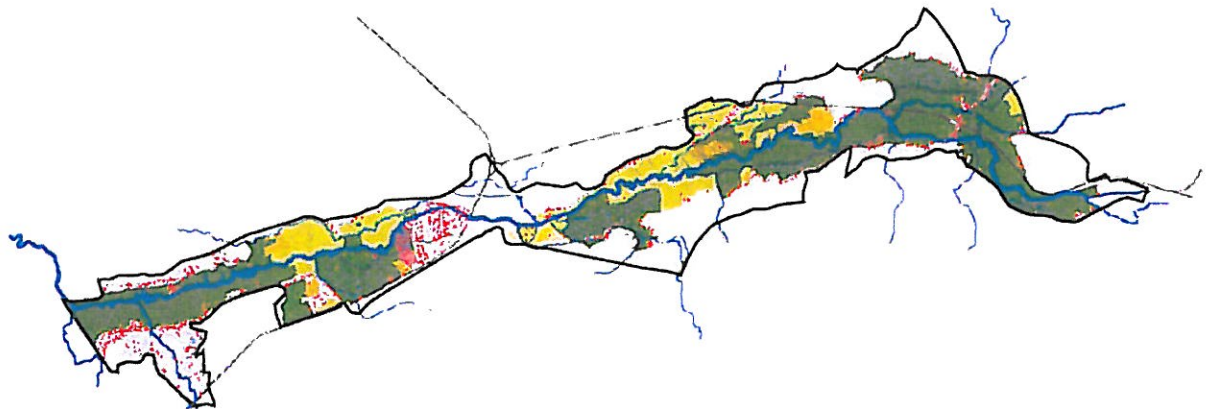
1. Versterken van de ruimtelijke samenhang tussen Demer en Demervallei *Demervallei als blauw-groen lint*

De Demervallei op de kaart zetten als *blauw-groen lint*:

Blauw... De Demervallei heeft een belangrijke functie op vlak van waterberging en -afvoer. Integraal waterbeheer en preventie van wateroverlast zijn belangrijke Vlaamse, provinciale en gemeentelijke beleidsthema's. Integraal waterbeleid in de Demervallei scheidt mee de randvoorwaarden voor een doorgedreven biodiversiteitsbeleid.

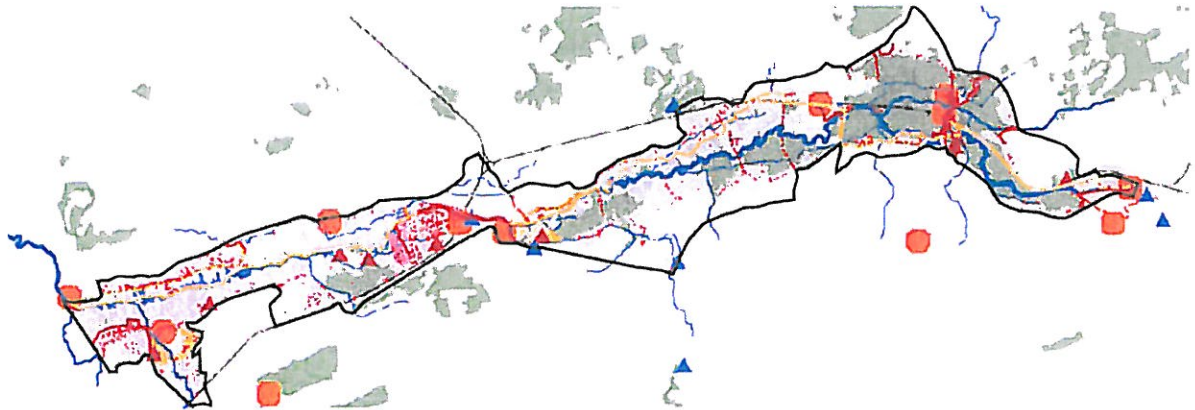
Groen... De Demervallei is een groot, uniek gebied met een hoge natuur- en landschapswaarde en met grote potenties op vlak van natuurontwikkeling gekoppeld aan waterveiligheid.

2. Duurzaam toerisme en recreatie in de Demervallei kansen geven

Demervallei als oranje lint

De vallei herbergt niet alleen heel wat kansen als blauw-groen lint, maar biedt met haar unieke landschappen en natuur een mooi kader voor natuurgerichte recreatie. Ook de aanwezigheid van een aantal cultuurhistorische steden, dorpskernen of gehuchten en historische monumenten, onderstreept de unieke troeven in de Demervallei voor de ontwikkeling van allerlei vormen van zachte recreatie.

3. Versterken van de streekidentiteit

Een dynamisch lint van alle Demeractoren

De hoge natuur- en landschapswaarden van de Demer en de Demervallei kunnen een maatschappelijke meerwaarde betekenen voor meerdere domeinen buiten de eigenlijke sector: recreatie, toerisme, verhoging van de woonkwaliteit, schaalvoordelen en verbeteren van het investeringsklimaat. Het duurzaam voortbestaan van deze maatschappelijke meerwaarde is slechts verzekerd als alle actoren actief meewerken aan de bescherming en ontwikkeling van die hoge natuur- en landschapswaarden.

Daartoe moeten alle betrokken lokale besturen, andere overheden en diverse partners samenwerken in een hecht Demernetwerk. Deze samenwerking levert schaalvoordelen zoals een eenduidige communicatie, een effectievere, snellere en meer klantgerichte dienstverlening vanuit de diverse overheden en een meer kwaliteitsvolle besluitvorming. De verschillende plannen voor de Demervallei kunnen slechts verfijnd en gerealiseerd worden binnen een participatief proces. Het Demercharter dat op 12 juni 2009 werd ondertekend door de provincie, de Demergemeenten en het Regionaal Landschap Noord-Hageland vzw (Strategisch Project Demervallei) vormt hiervoor de katalysator. Ook andere bestaande overeenkomsten, zoals de Hagelandse erfgoedconvenant, dragen bij aan die dynamiek.

Deze krachtlijnen worden verder doorvertaald in volgende **ruimtelijke concepten**:³

- Behoud en versterking van uitgesproken natuurwaarden in valleien met ruimte voor waterberging. Natuurwaarden worden behouden en versterkt. Er wordt gestreefd naar de ontwikkeling van grote, aaneengesloten halfnatuurlijke valleilandschappen. Bestaande, vergunde recreatieve infrastructuur kan behouden blijven, in verweving met de natuur- en landschapswaarden. De structuurkenmerken van de waterlopen worden verbeterd door meer ruimte te voorzien voor de waterloop. Potenties voor waterberging worden afgestemd op de natuurfunctie, land-en bosbouw en recreatie.
- Behoud en versterking van gevarieerde open tot halfopen valleilandschappen met ruimte voor waterberging. Gevarieerde, halfopen valleilandschappen worden behouden met ruimte voor grondgebonden landbouw, populierenteelt, grasland- en bosontwikkeling. De natuurwaarden aanwezig in bos-, kleine landschapselementen, grasland- en kleine moerasrelicten worden beschermd en opgewaardeerd. De structuurkenmerken van de waterlopen worden verbeterd door meer ruimte te voorzien voor de waterloop. Potenties voor waterberging worden afgestemd op de landbouw- bosbouw- en natuurfunctie en recreatie
- Behoud en versterking van landbouw met ruimte voor ontwikkeling voor landschappelijk waardevolle elementen. De kleinere landbouwgebieden, vaak versnipperd door bebouwing worden gevrijwaard voor de grondgebonden landbouw. Kleine landschapselementen worden behouden, hersteld en beheerd.
- Vrijwaren en versterken van waardevolle landschappen en erfgoedwaarden. De gave valleilandschappen met kenmerkende erfgoedelementen zoals historische gebouwen, oude nederzettingen, watermolens, kastelen, oude meanders, historische perceelspatronen,... worden behouden en waar mogelijk (via stimulerende maatregelen) hersteld. De landschappelijke verscheidenheid en het historisch erfgoed vormen een belangrijk aanknopingspunt voor de uitbouw van het toeristisch-recreatief netwerk.

³ Uit het 'Eindvoorstel Gewenste Ruimtelijke Structuur AGNAS', regio Hageland, juni 2006

4. Doelstellingen en krachtlijnen bij het operationaliseren van de visie

In lijn met de beslissing van de Vlaamse Regering van 19 juli 2007 over de afbakening van de gebieden van de natuurlijke en agrarische structuur, regio Hageland en de vaststelling van de Vlaamse Regering van 30 januari 2009 van het Bekkenbeheerplan van de Demer, zal in de toekomst het natuurlijk karakter van de Demervallei versterkt worden, waarbij ruimte gegeven wordt aan water en waarbij bescherming geboden wordt tegenwateroverlast. Deze hoofddoelstelling zal een toeristisch – recreatieve ontwikkeling op een duurzame manier bevorderen. Daarnaast zullen doelstellingen voor landbouwactiviteiten en verstedelijking op deze hoofddoelstelling afgestemd worden.

Bovenstaande doelstellingen worden als volgt geformuleerd:

- uitvoering geven aan de richtinggevende en bindende bepalingen van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen (RSV) inzake de afbakening van de gebieden van de natuurlijke en agrarische structuur zoals nader uitgewerkt in de ruimtelijke visie voor landbouw, natuur en bos in de regio Hageland;
- uitvoering geven aan de doelstellingen inzake integraal waterbeleid en natuurontwikkeling zoals vastgelegd in het Bekkenbeheerplan van de Demer;
- realiseren van de werken en maatregelen die nodig zijn om de risico's op wateroverlast te minimaliseren;
- realiseren van maatregelen ter versterking van de natuurlijke structuur zoals onder meer vanuit de instandhoudingsdoelstellingen voor dit plangebied en het Natuurrichtplan 'Demervallei tussen Diest en Aarschot' worden voorzien;
- uitbouw van een aantrekkelijke toeristisch-recreatieve aanbod voor de Demervallei als poort naar de toeristische regio Hageland, in overeenstemming met de ecologische draagkracht van het gebied;
- de kleinere landbouwgebieden in het gevarieerde, halfopen valleilandschap worden in de eerste plaats gevrijwaard voor de grondgebonden landbouw. De landbouw wordt ondersteund en biedt ruimte aan de ontwikkeling van landschappelijk waardevolle elementen;
- uitvoering geven aan de vertaling van de ankerplaatsen 'Demervallei tussen Aarschot en Zichem' en 'Samenvloeiingsgebied van Dijle en Demer' naar erfgoedlandschappen;
- afstemmen en coördineren van de voorstellen voor het ruimtelijk stedelijk beleid voor de stedelijke gebieden Diest en Aarschot. Dit beleid is erop gericht de stedelijke kern en het stedelijk functioneren te consolideren en te versterken door het creëren van ruimte voor bijkomend aanbod. Dit betreft ook de strategische projecten die gedefinieerd zijn voor de stedelijke gebieden en die de bedoeling hebben de stedelijke kernen te versterken en de open ruimte erbuiten en ertussen te vrijwaren; deze afstemming vereist dat in de verschillende planprocessen rekening wordt gehouden met de beleidskeuzes voor de kleinstedelijke gebieden (bijvoorbeeld de inplanting van bedrijvzones). Dit betekent concreet dat er dan afspraken gemaakt moeten worden over de doorvertaling van de keuzes, bijvoorbeeld bij de afweging in alternatieven;
- de geïntegreerde uitvoering van alle acties door de betrokken overheden en actoren in de Demervallei.

5. Uitvoeringsprogramma

Om de streefdoelen die omschreven zijn in de visie voor de Demervallei te bereiken, werd een uitvoeringsprogramma uitgewerkt. Dit uitvoeringsprogramma omvat een reeks van acties waarin alle plannen en projecten die een rechtstreekse of onrechtstreekse invloed hebben op de Demervallei, zijn opgenomen. Het gaat om een niet-limitatieve lijst die in functie van het verloop en de resultaten van de acties kan aangevuld en gewijzigd worden. De acties zullen worden gerealiseerd onder verantwoordelijkheid van de aangegeven 'trekkers', zoveel mogelijk in de periode tussen de principiële beslissing en het voorkeursbeslissing. Op basis van de reeds bekomen resultaten van alle onderzoeken en acties zullen de drie bestuurniveaus immers een keuze maken van het voorkeursalternatief, hier voorkeursbeslissing genoemd, en de doorvertaling daarvan in meer concrete projecten.

Elk van onderstaande acties zal ingepast worden in de opgezette overlegstructuur (zie hoofdstuk 6 *Overlegstructuur*). In onderstaande beschrijvingen wordt aangegeven welke partijen betrokken worden bij de concrete uitwerking van deze acties.

ACTIES BLAUW – GROEN LINT

- Opstarten van het integrale project Demer tussen Diest en Werchter (OPD) in uitvoering van actie 156 van het bekkenbeheerplan van de Demer
Trekker: **Bekkensecretariaat Demer** in samenspraak met WenZ, ANB, VMM, provincie Vlaams-Brabant en de Demergemeenten.
- Parallel aan de opmaak van de plan-MER zal een integratie en concretisering van de maatregelen inzake wateroverlast en -veiligheid worden voorbereid. Deze maatregelen worden meegenomen in het planproces van het RUP.
Trekkers: **WenZ** in samenspraak met ANB, Bekkensecretariaat Demer, VMM, Provincie Vlaams-Brabant en de Demergemeenten.
- Voortbouwend onder meer op het Natuurrichtplan (tussen Diest en Aarschot), de Instandhoudingsdoelstellingen, de beheerplannen van reservaten en parallel aan de opmaak van de plan-MER worden nagegaan welke concrete projecten dienen gerealiseerd te worden in functie van de versterking van de natuurlijke structuur in de Demervallei.

Invulling van de instandhoudingsdoelstellingen voor de speciale beschermingszones (Natura 2000) Voor het deelgebied tussen Diest en Aarschot zitten deze elementen al vervat in het natuurrichtplan Demervallei.

Het Bovenlokaal Overleg (BOLOV), waarbij het rapport aan middenveldorganisaties (Boerenbond, VOKA, Natuurpunt, ...) wordt voorgelegd, is doorgegaan op 8 februari 2011. Simultaan met dit eerste BOLOV wordt het rapport ook voorgelegd aan Vlaamse administraties, gemeenten en provincie voor overleg. Een tweede BOLOV vond plaats op 22 maart 2011. Nadien wordt het rapport afgewerkt en kritisch nagelezen, alvorens het medio 2011 aan de Vlaamse regering wordt voorgelegd voor voorlopige goedkeuring.

Trekker: **Agentschap Natuur en Bos** in samenspraak met de kerngroep.

- De vertaling van de ankerplaatsen 'Demervallei tussen Aarschot en Zichem' en 'Samenvloeiing van Dijle en Demer' zal met de RUP-procedure kunnen meesporen. Het onderzoek naar de vertaling van de ankerplaats 'Samenvloeiing van Dijle en Demer' naar erfgoedlandschap zal pas kunnen starten in 2012 en kan meesporen met de RUP-procedure voor het deel van de vallei tussen Aarschot en Werchter, dat in een tweede fase opgestart kan worden.
Trekker: Ruimte en Erfgoed Vlaanderen in samenspraak met gemeenten, provincie, Natuurpunt,...

ACTIES ORANJE LINT

- **Uitwerking toeristisch-recreatief netwerk Demervallei als poort naar de toeristische regio Hageland:**

Het project zal voortbouwen op wat geïdentificeerd werd als landschappelijk-recreatieve poorten in de Demervallei (geïntegreerd streefbeeld van OPD), maar zal ruimer gaan dan dit. De Demervallei is in het Ruimtelijk Structuurplan Vlaams-Brabant geselecteerd als een toeristisch-recreatief netwerk.

De provincie wil in het projectvoorstel werken rond:

- bekijken of de toeristisch-recreatieve activiteiten bijkomende impulsen kunnen krijgen in de regio in zoverre deze rekening houden met de landschappelijke kwaliteiten, dit voortbouwend op de selectie van Diest en Aarschot als kleinstedelijke gebieden en de selectie van Scherpenheuvel-Zichem en Rotselaar als toeristisch-recreatief knooppunt
- afhankelijk van het alternatievenonderzoek worden voorstellen uitgewerkt voor het verder uitbouwen van het recreatief medegebruik van de open ruimte elementen (vb. bossen, waterlopen...) en de effectieve aanleg van verbindingen tussen deze elementen door versterking van een netwerk van provinciale en lokale infrastructures voor langzaam verkeer doorheen de open ruimte:
 - fietsvoorzieningen (onder andere fietspaden)
 - wandelvoorzieningen
 - overige recreatie: hengelsport, ruitersport, mountainbike, kajak,...
 - kleinschalige verblijfsaccommodatie zoals kampeerwagenterreinen, paalkamperen, trekkershutten,
 - bestaande verblijfsaccommodatie
- promotie van de Demervallei op toeristisch-recreatief vlak als poort naar het Hageland.

Trekker: Provincie Vlaams-Brabant in samenspraak met het Regionaal Landschap Noord-Hageland vzw (RLNH), de Demergemeenten, ANB, WenZ

- Oplossing uitwerken voor de weekendverblijfplaatsen waar een problematiek van permanent wonen heerst: Roebos (Scherpenheuvel-Zichem), Olifant (Rotselaar), Leybos (Rotselaar), Guldentop (Rotselaar) en andere weekendverblijvenclusters in de Demervallei

Momenteel wordt door de provincie een studie uitgevoerd voor verschillende clusters in de Demervallei. Voor Roebos (Scherpenheuvel-Zichem) is los daarvan een werkgroep opgestart. Indien de ontwikkelde visie overeenstemt met de globale visie van de provincie kan deze cluster meegenomen worden in de provinciale studie
Trekker: Provincie Vlaams-Brabant in samenspraak met de betrokken gemeenten en **Vlaamse overheid (ANB, WenZ,...)**

ACTIES DYNAMISCH LINT

- Versterken van de streekidentiteit door samenwerking tussen de lokale besturen en overige spelers in de Demervallei in afstemming met de regiowerking in het Hageland. Specifiek gaat het om draagvlakbevorderende acties zoals de oprichting van een erfgoeddatabank voor de Demervallei en provinciaal project 'je hebt meer burens dan je denkt'.
Trekker: Regionaal Landschap Noord-Hageland vzw in samenspraak met de Demergemeenten, provincie Vlaams-Brabant en andere lokale partners

ALGEMENE ACTIES

- Vooronderzoek om te komen tot een gepaste inzet van inrichtings- en grondbeleidsinstrumenten (bv. ruilverkaveling, lokale grondenbanken, beheerovereenkomsten, natuurinrichting, landinrichting, ...) voor een gebiedsgerichte en geïntegreerde uitvoering van deelacties van de visie
Trekker: Vlaamse Landmaatschappij in samenspraak met ANB, WenZ, RWO-ARP, DLV, provincie en gemeenten
- Vooronderzoek ter invulling van de verweving landbouw-natuur-bos waarbij de vroegere landbouwstudies geactualiseerd worden. Er wordt een aanzet gegeven tot het latere detailonderzoek op perceelsniveau naar de ligging van de bestaande landbouwbedrijfszetels, huiskavels en landbouwgebruikspcelen om maximaal te vermijden dat de landbouweconomische uitbating van de bestaande landbouwbedrijfszetels in het gedrang zou komen.
Trekker: Departement Landbouw en Visserij in samenspraak met VLM, ANB, WenZ, RWO-ARP in de werkgroep landbouw/natuur.
- Doorvertaling door middel van onderzoek naar de milieueffecten van de verschillende alternatieven die op basis van het gevoerde scenario-onderzoek worden geformuleerd in een plan-MER. Deze plan-MER volgt het zogenaamde integratiespoor hetgeen betekent dat de opmaak van het RUP, waarvoor het departement RWO trekker zal zijn, maximaal gekoppeld is aan de plan-MER-procedure. Dit is in overeenstemming met de beslissing van het coördinatieplatform AGNAS van 9 december 2010. De formele procedure voor de opmaak van één of meerdere ruimtelijke uitvoeringsplannen voor het gebied kan pas na de definitieve goedkeuring van het plan-MER.
Trekker: Waterwegen en Zeekanaal NV (WenZ) in samenspraak met ANB, RWO-ARP, Bakkensecretariaat Demerbekken, VMM en LNE (dienst MER en dienst BGP).

- Integreeren en bekrachtigen van afspraken inzake herbestemming, inrichting of beheer van de open ruimte in de Demervallei binnen één of meerdere gewestelijke ruimtelijke uitvoeringsplannen en instaan voor afstemming met gemeentelijke of provinciale ruimtelijke uitvoeringsplannen.
Trekker: **RWO afdeling Ruimtelijke Planning** in samenspraak met de gemeenten, de provincie, Vlaamse administraties (ANB, DLV, WenZ, VMM, Bekkenssecretariaat) en andere betrokken organisaties (Natuurpunt, Boerenbond, RLNH...)

ACTIES STEDELIJKE GEBIEDEN

- Afbakening kleinstedelijke gebieden Diest en Aarschot en uitvoering via de masterplannen voor Diest en Aarschot
Trekker: **Provincie Vlaams-Brabant** in samenspraak met Diest en Aarschot
- 'Laak-project': Onderzoek naar de mogelijkheid tot herwaarderen van de Laak en haar valleigebied in Aarschot, Begijnendijk, Rotselaar en Tremelo. Het terug watervoerend maken van deze beek met Demerwater stroomopwaarts de stad Aarschot is één van de te onderzoeken acties.
Trekker: **Regionaal Landschap Noord-Hageland** in samenspraak met het Bekkenssecretariaat, stad Aarschot, provincie Vlaams-Brabant, Natuurpunt, ANB, WenZ, provinciale visserijcommissie
- 'Demer en Diest': het opnieuw openleggen van de Demer in Diest. Dit zorgt ervoor dat een belangrijk landschappelijk element doorheen de stad Diest wordt hersteld en versterkt
Trekker: **VMM** in samenspraak met stad Diest, Regionaal Landschap Noord-Hageland, Ruimte en Erfgoed Vlaanderen
- Restauratie Maagdentoren in Zichem. De donjon wordt een uitkijktoren in het Demerlandschap
Trekker: **Ruimte en Erfgoed Vlaanderen** in samenspraak met stad Scherpenheuvel-Zichem
- Uitbouw van een recreatieve en landschappelijke poort aan de Sint-Niklaasberg in Aarschot als groene verbinding tussen de Demervallei en 's Hertogenheide.
Trekker: **stad Aarschot**

Actiefiches

De lijst van acties kan aangepast en aangevuld worden naar gelang de behoefte en voortgang van de plannen en projecten. Over de reeds gedefinieerde acties wordt thans beslist teneinde de gebiedsgerichte ontwikkeling van de Demervallei te kunnen realiseren. Deze acties worden door de projectmatige werkgroep verder uitgewerkt en opgevolgd door middel van aparte actiefiches. In deze actiefiches, en in de loop van het verdere proces, worden de resterende aandachtspunten van de actoren meegenomen. De actiefiches hebben een dynamisch karakter en worden indicatief als bijlage bij deze nota gevoegd. Voor iedere fiche ziet de opdeling er als volgt uit:

- Titel
- Doelstelling
- Werkwijze
- Trekker(s)
- Mogelijke partners
- Overlegorgaan
- Status
- Gebiedsbeschrijving
- Randvoorwaarden - uitgangssituatie
- Mogelijk tijdspad
- Financiering

6. Overlegstructuur

Prioriteit is dat de acties van het uitvoeringsprogramma uitgevoerd worden. Daarom zijn vooral de niveaus van uitvoering en uitwerking belangrijk. Regelmatige afstemming blijft natuurlijk noodzakelijk maar is ook de verantwoordelijkheid van iedere trekker van een actie

Gezien de positieve ervaringen uit het verleden en de nauwe link in de projecten (zowel inhoudelijk als geografisch) wordt de overlegstructuur met betrekking tot de Demervallei gekoppeld aan de reeds bestaande overlegstructuur van het geactualiseerde Sigmaplan enerzijds en wordt er een continuïteit beoogd rond de bestaande samenwerking in het strategisch project Demervallei anderzijds.

De overlegstructuur omvat een overkoepelende en een projectgebonden structuur. De **overkoepelende structuur** omvat een reeds bestaande (SIGMA-plan) met zowel een klankbordgroep als een multifunctionele beleidsdomeinoverschrijdende werkgroep (stuurgroep). Ook een terugkoppeling in het coördinatieplatform AGNAS is voorzien.

Voor de Demervallei wordt een gebiedsgerichte **projectgebonden** overlegstructuur opgericht. De opzet en de samenstelling worden hieronder toegelicht:

Dagelijks bestuur

Bij de realisatie van de verschillende SIGMA projecten is gebleken dat een direct samenwerking tussen de uitvoerende partners noodzakelijk is. Teneinde de effectieve realisatie op het terrein te waarborgen wordt dan ook een dagelijks bestuur opgericht met in eerste instantie een afvaardiging van W&Z, ANB, RWO-ARP, het bekkensecretariaat Demerbekken en het provinciebestuur. Op basis van de evolutie van het project zal, voor zover het in de projectmatige werkgroep niet wordt geregeld, de frequentie van het overleg worden afgestemd.

Het dagelijks bestuur instaan zal instaan voor de algemene coördinatie, de voorbereiding van de vergaderingen van de projectmatige en thematische werkgroepen en de terugkoppeling met het politieke niveau.

Projectmatige werkgroep Demervallei

In de projectmatige werkgroep zetelen de kernactoren van het project. De taakomschrijving voor de projectmatige werkgroep is als volgt vastgelegd:

- Instaan voor de opvolging en maatschappelijke kwaliteitsbewaking,
- Voeren van de algemene coördinatie over de uitvoering van het actieprogramma,
- Aansturing van de thematische werkgroepen en terugkoppeling van de resultaten,

De projectmatige werkgroep bestaat uit een afvaardiging van het RLNH (vertegenwoordiging gemeenten), Bekkenssecretariaat Demer, RWO ARP, ANB, W&Z, provincie Vlaams-Brabant (diensten Ruimtelijke Ordening, Mobiliteit en Toerisme), VLM, Departement Landbouw en Visserij afdeling Duurzame Landbouwonwikkeling en het Agentschap Onroerend Erfgoed.

Thematische werkgroepen

Voor relevante thema's worden wanneer noodzakelijk thematische werkgroepen opgericht, waarin – naast de vertegenwoordigers van de projectmatige werkgroep – experts met terreinkennis kunnen opgenomen worden. Op die manier kan de specifieke kennis en ervaring in de latere inrichtingsplannen en verdere uitwerking van het project meegenomen worden. De volgende thematische werkgroepen zouden kunnen worden onderscheiden:

- Subwerkgroep Natuur en Landschap:
- Subwerkgroep Landbouw.
- Subwerkgroep Toerisme en recreatie:
- Subwerkgroep Communicatie: communicatie-experten van de verschillende partijen.

In deze werkgroepen zetelen naast vertegenwoordigers van de projectmatige werkgroep ook andere (ambtelijke) vertegenwoordigers van de betrokken Vlaamse entiteiten, de provincie Vlaams-Brabant, de betrokken gemeenten en het georganiseerde middenveld, zoals: VMM, Agentschap Onroerend Erfgoed, Provinciale Landbouwkamer Vlaams-Brabant, Natuurpunt, Boerenbond, Landelijk Vlaanderen, Provinciale Visserijcommissie, Wildbeheereenheid Demervallei, Bosgroep Noord-Hageland, wateringen, etc,...

Ten minste op de voorziene overlegmomenten en indien noodzakelijk kunnen de verschillende sub werkgroepen worden samengebracht in een samengestelde werkgroep, dat dan onder meer functioneert als een klankbordgroep. De taakomschrijving van dergelijke groep is als volgt:

- instaan voor de opvolging en maatschappelijke kwaliteitsbewaking
- terugkoppeling over de voorstellen over de onderzoeksresultaten en voorstellen vanuit de thematische werkgroepen

Een **Interbestuurlijk overleg** (tussentijds politiek overleg) gebeurt via het bekkenbestuur onder voorzitterschap van de voorzitter het Bekkenbestuur, zijnde de gouverneur van de provincie Vlaams Brabant. Hierin zetelen vertegenwoordigers van het Vlaamse Gewest en mandatarissen van de provincies en deelbekkens. Desgewenst kan het bekkenbestuur uitgebreid worden met vertegenwoordigers van de Demergemeenten.

Daarnaast wordt uiteraard ook voorzien in het nodige bilaterale overleg.

7. Procedure – fases en mogelijk tijdspad

Op dit moment zijn verschillende acties reeds afgerond, andere worden voorzien en sommige moeten nog worden opgestart. De acties gedefinieerd in het uitvoeringsprogramma zijn in meer of mindere mate gekoppeld aan en afhankelijk van de globale visie voor de Demervallei. Er moet echter onderstreept worden dat verschillende acties hun eigen procedure en timing volgen. In de actiefiches wordt daarom per actie een mogelijk tijdspad meegegeven.

In de periode na de principiële beslissing zal de timing en procedure voor de opmaak van de plan-MER als kader dienen voor de koppeling met verschillende acties van het uitvoeringsprogramma, voornamelijk deze die zich afspelen in het buitengebied. Dit volgens het zogenaamde integratiespoor, hetgeen betekent dat de opmaak van het gewestelijk RUP maximaal gekoppeld is aan de plan-MER-procedure. Op basis van de resultaten van de onderzoeken en acties zal eind 2012 beslist worden over het voorkeursalternatief en de wijze waarop dit verder kan worden gerealiseerd. Deze beslissing wordt de voorkeursbeslissing genoemd.

Voorafgaand aan deze beslissing zal binnen deze periode op twee momenten een brede terugkoppeling plaatsvinden:

- Tijdens de plan-MER-procedure zal de nota die voor de publieke consultatie wordt geschreven in ontwerpvorm reeds worden besproken met de actoren en worden toegelicht. In deze nota staat onder andere een beschrijving van de verschillende alternatieven en een beschrijving van het verdere proces ("Procesnota"). Door op basis van een ontwerpnota dit moment te organiseren is het mogelijk rekening te houden met de inbreng van lokale actoren, georganiseerde bevolking en het middenveld (bijvoorbeeld Natuurpunt of Boerenbond). Hiermee komen op voorhand zoveel mogelijk de 'redelijke' alternatieven in beeld, die nog kunnen worden verwerkt in de nota die ingediend wordt voor de publieke consultatie.
- Nadat de resultaten van alle studies bekend zijn, is het de bedoeling tot één alternatief te komen. Er wordt dan gemotiveerd waarom dit voorkeursalternatief eigenlijk het beste is en wat dat allemaal zal inhouden in de praktijk. Om dit te bereiken zal opnieuw een actorenoverleg en informatiemoment plaats vinden. Dit zal voorafgaan aan een volgende beslissing: de voorkeursbeslissing.

De belangrijkste stappen zijn hieronder opgesomd en hebben een mogelijk tijdspad meegekregen (zie ook schema in bijlage):

Januari – april 2011

- Voorbereiding en uitwerken principiële beslissing
- Bestendiging en versterking van de organisatie met voorbereiding van de werkgroepen
- Beslissing over het fysisch programma WenZ

April – juni 2011

- Opmaak van een bestek voor de plan-MER

Juni 2011

- Goedkeuring principiële beslissing

Juni – augustus 2011

- Opstarten of voortzetten van de onderzoeken

September – oktober 2011

- Gunning en opstart van de plan-MER

November – december 2011

- Eerste actorenoverleg
- Informatiemoment op basis van ontwerpnota publieke consultatie
- Publieke consultatie en richtlijnenvergadering voor de plan-MER

Januari – december 2012

- Heroriëntatie en/of afronden van een aantal onderzoeken
- Opmaak plan-MER

Januari – maart 2013 (rekening houdend met gemeenteraadsverkiezingen 2012)

- Tweede actorenoverleg en bilateraal overleg in functie van een voorkeursbeslissing

Juni 2013

- Voorkeursbeslissing

8. Communicatiestrategie

De geïntegreerde werking in de Demervallei (en de regio Hageland) moet ook als geïntegreerd project naar alle actoren, besturen en de (georganiseerde) bevolking gecommuniceerd worden. Op die manier wordt één verhaal gebracht en wordt duidelijk aangetoond dat er 'samen' wordt gewerkt. Het is dan ook essentieel dat alle partners samen zorg dragen voor een maximale coördinatie en afstemming van de communicatie over de Demervallei. Bij de opstart van de verschillende onderzoeken zal vanuit de kerngroep afspraken worden gemaakt om de overkoepelende communicatiestrategie verder op punt te zetten en te implementeren. Een belangrijk onderdeel van deze communicatiestrategie zal het vergroten van het maatschappelijk draagvlak zijn.

Binnen de voorziene procedures kunnen de volgende **communicatiemomenten** worden onderscheiden:

Startmoment

Communicatie over deze beslissing en over de “start” van de uitvoering van de acties.

Breed infomoment vóór de publieke consultatie.

In de opdracht voor de plan-MER zal er ruimte voorzien worden om op basis van een toegankelijke samenvatting van de ontwerpnota vóór de publieke consultatie een infomoment te organiseren.

Communicatie naar aanleiding van de richtlijnen plan-MER.

Na de publieke consultatie worden er richtlijnen bepaald door de dienst MER. Het is belangrijk dat de conclusies, bijvoorbeeld over de weerhouden alternatieven/scenario's, dan worden bekend gemaakt en teruggekoppeld.

Communicatie naar aanleiding van het voorstel van voorkeursbeslissing.

Afhankelijk van de inzichten die uit verschillende onderzoeken komen, zal moeten worden nagedacht over hoe en op welk moment zal worden gecommuniceerd over de verdere keuzes naar aanleiding van het voorkeursalternatief.

Permanente procesbewaking

Afspraken over de wijze waarop informatie zal worden bijgehouden omtrent de vooruitgang van alle relevante plannen zullen worden gemaakt in de interne projectmatige werkgroep. Deze communicatie kan eveneens verlopen via de bestaande kanalen en contacten van het geactualiseerde Sigmoplan en de verschillende partners.

Bovendien kunnen verschillende communicatiekanalen open gehouden worden, zoals:

- Demerkrant (bestaande, kan worden op verder gebouwd)
- een elektronische nieuwsbrief
- luikje op de website van het Regionaal Landschap Noord-Hageland vzw
- website Demerbekken en websites van de verschillende partners
- gemeentelijke infobladen en websites
- provinciale website en nieuwsbrieven leefmilieu/water/toerisme/landbouw
- persberichten voor regionale en nationale pers

Daarnaast zal er aandacht worden besteed aan de promotie van de Demervallei als deel van het Hageland op toeristisch-recreatief vlak (cf. actie toeristisch-recreatief netwerk Demervallei en Hageland).

Financiële of budgettaire impact van deze beslissing

Voor wat betreft beslissingen die op krachtlijnen voorafgaan aan een definitieve beslissing, zoals goedkeuring van conceptnota's, visienota's, groen- of witboeken is voor wat betreft de beslissing door de Vlaamse Regering een advies van de Inspecteur van Financiën niet vereist. Ook deze principiële beslissing houdt immers geen enkel bijkomend financieel of budgettair engagement in, en bouwt voort op de middelen die in de begroting reeds zijn voorzien. In een volgende fase zullen, in functie van een voorkeursbeslissing, de financiële aspecten verder worden uitgewerkt, onder meer vanuit een maatschappelijke kosten-batenanalyse.

BESLISSING

- De Vlaamse Regering
- De Raad van Bestuur van Waterwegen en Zeekanaal NV
- De Deputatie van de Provincie Vlaams-Brabant
- Het bekkenbestuur van het Demerbekken
- Het College van burgemeester en schepenen van de stad Diest
- Het College van burgemeester en schepenen van de stad Scherpenheuvel-Zichem
- Het College van burgemeester en schepenen van de stad Aarschot
- Het College van burgemeester en schepenen van de gemeente Begijnendijk
- Het College van burgemeester en schepenen van de gemeente Rotselaar

... beslist om de engagementen die vanuit de eigen bevoegdheid relevant zijn en worden aangegeven in het uitvoeringsprogramma, te realiseren;

... beslist op basis van de resultaten van de verschillende acties en studies te komen tot een gecoördineerde besluitvorming over het voorkeursalternatief en de wijze waarop die kan worden gerealiseerd;

... beslist de procesregie te koppelen aan de overlegstructuur van het geactualiseerde Sigmaplan en een gebiedsgerichte **projectgebonden** overlegstructuur op te richten, bestaande uit een Dagelijks Bestuur, een Projectmatige werkgroep en thematische werkgroepen.

Brussel,

28 NOV. 2011

Minister-president van de Vlaamse Regering, en Vlaams minister van Economie, Buitenlands
Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid

Kris PEETERS

Vlaams minister van Mobiliteit en Openbare Werken

Hilde CREVITS

Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur

Joke SCHAUVLIEGE

Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport

Philippe MUYTERS

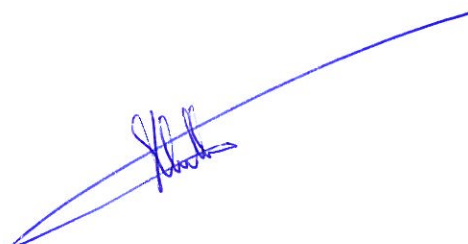
VOOR WATERWEGEN EN ZEEKANAAL NV

Willebroek,

De Raad van Bestuur van Waterwegen en Zeekanaal NV

ir. Leo Clinckers
gedelegeerd bestuurder

Albert Absillis
Voorzitter Raad van Bestuur

voor het bekkenbestuur van het Demerbekken

Leuven,

Het bekkenbestuur van het Demerbekken

Lodewijk De Witte

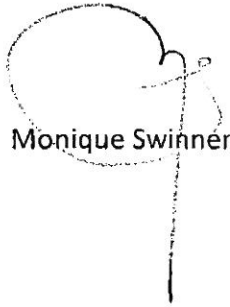
A handwritten signature in black ink, consisting of several loops and a long horizontal stroke at the end. The signature is positioned below the name 'Lodewijk De Witte' and above the title 'provinciegouverneur Vlaams-Brabant'.

provinciegouverneur Vlaams-Brabant

VOOR DE PROVINCIE VLAAMS-BRABANT

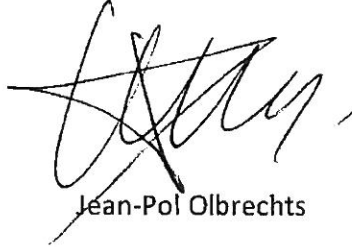
Leuven,

De deputatie van de Provincie Vlaams-Brabant

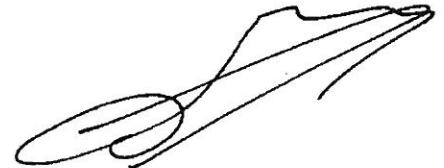
Monique Swinnen

gedeputeerde

Jean-Pol Olbrechts

gedeputeerde

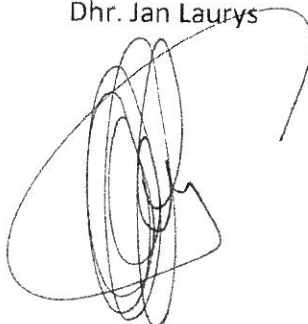
Julien Dekeyser

gedeputeerde

VOOR HET COLLEGE VAN BURGEMEESTER EN SCHEPENEN VAN DE STAD DIEST

Diest,

Dhr. Jan Laurys

A handwritten signature consisting of several overlapping loops and a long horizontal stroke extending to the right.

Burgemeester Stad Diest

Mevr. Liesbeth Van Rompaey

A handwritten signature with a large initial 'L' and a long horizontal stroke.

Secretaris Stad Diest

VOOR DE STAD SCHERPENHEUVEL-ZICHEM

Scherpenheuvel-Zichem,

College van Burgemeester en Schepenen van de stad Scherpenheuvel-Zichem

De Secretaris
Liesbeth Verdeyen

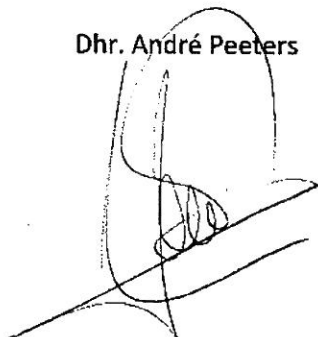
De Burgemeester,
Manu Claes

VOOR HET COLLEGE VAN BURGEMEESTER EN SCHEPENEN VAN DE STAD AARSCHOT

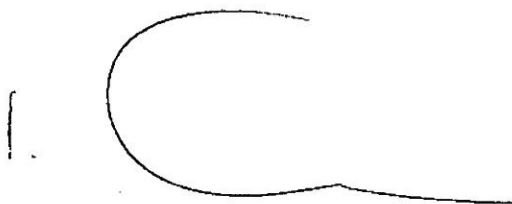
Aarschot,

Dhr. André Peeters

A handwritten signature in black ink, consisting of a large, rounded initial 'A' followed by several loops and a long horizontal stroke extending to the right.

Burgemeester Stad Aarschot

Mevr. Christi Van Calster

A handwritten signature in black ink, featuring a large, rounded initial 'C' followed by a long horizontal stroke extending to the right.

Secretaris Stad Aarschot

**VOOR HET COLLEGE VAN BURGEMEESTER EN SCHEPENEN VAN DE GEMEENTE
BEGIJNENDIJK**

Begijnendijk, 21 november 2011

Dhr. Willy Michiels

Burgemeester Gemeente Begijnendijk

Mevr. Sonia Goriëns

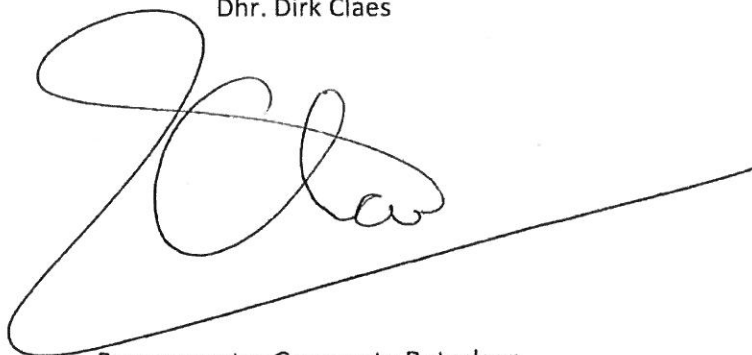

Secretaris Gemeente Begijnendijk

VOOR HET COLLEGE VAN BURGEMEESTER EN SCHEPENEN VAN DE GEMEENTE ROTSELAAR

Rotselaar,

Dhr. Dirk Claes

Burgemeester Gemeente Rotselaar

Mevr. An Craninckx

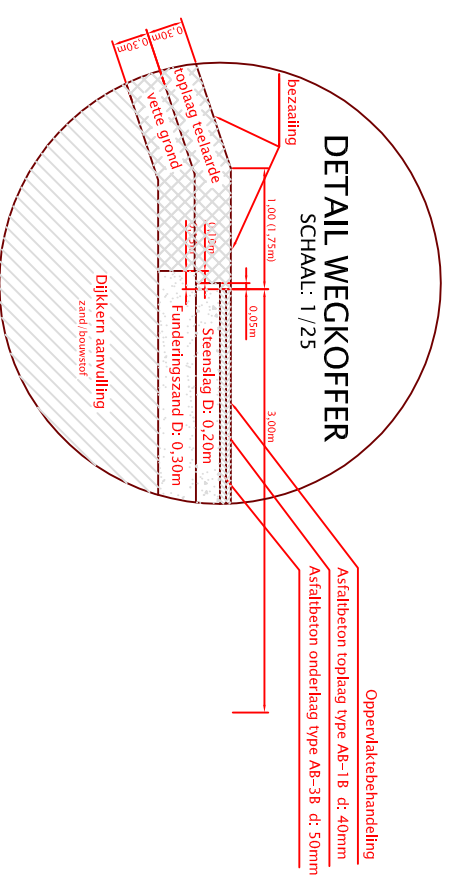
Wvd. Secretaris Gemeente Rotselaar

Bijlage 2: Ingrepen per scenario

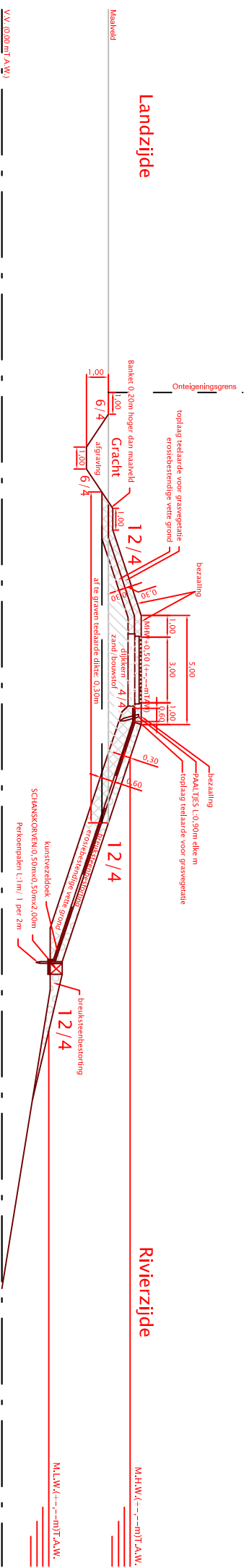
Bijlage 3: Typedwarsprofielen (Antea, 2011)

Bijlage 3 – Typedwarsprofielen Demervallei Typedwarsprofiel Demerdijk

met verharding

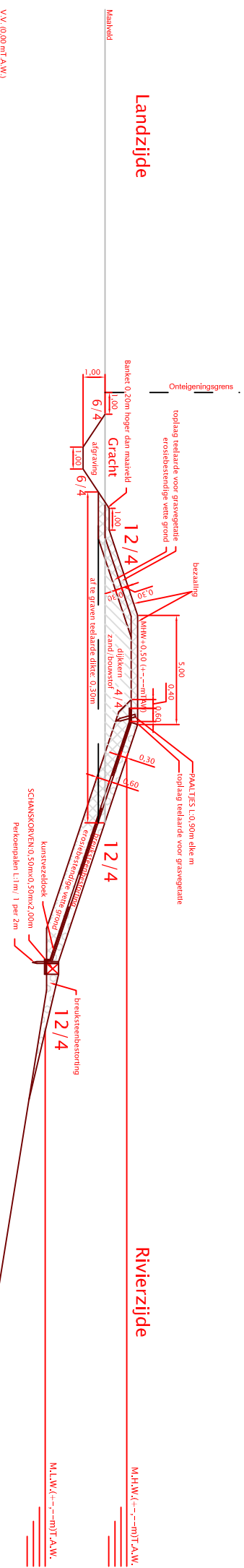

SCHAAL: 1/250

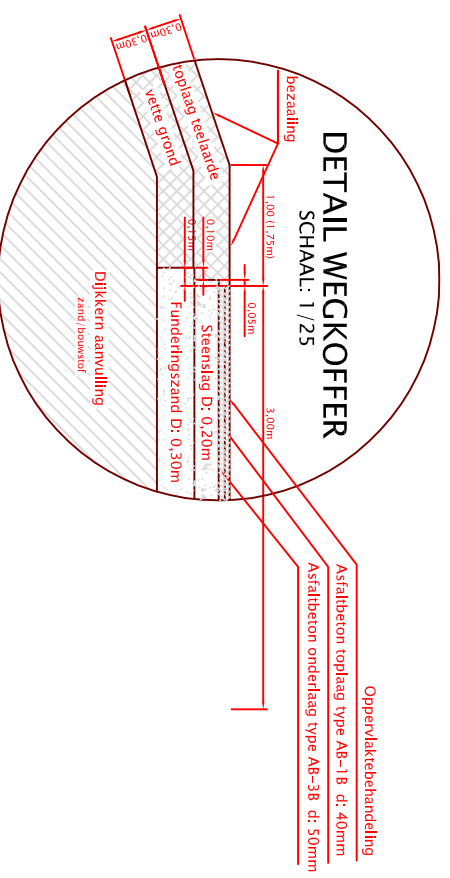
zonder verharding

SCHAAL: 1/250

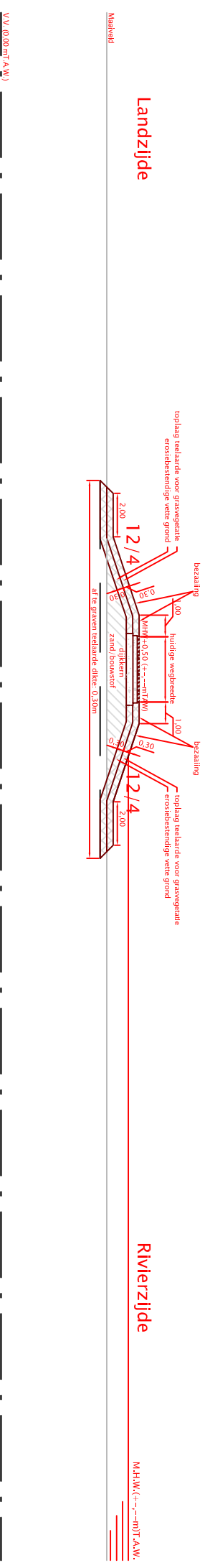

Typedwarssprofiel Dwaarsdijk

met verharding

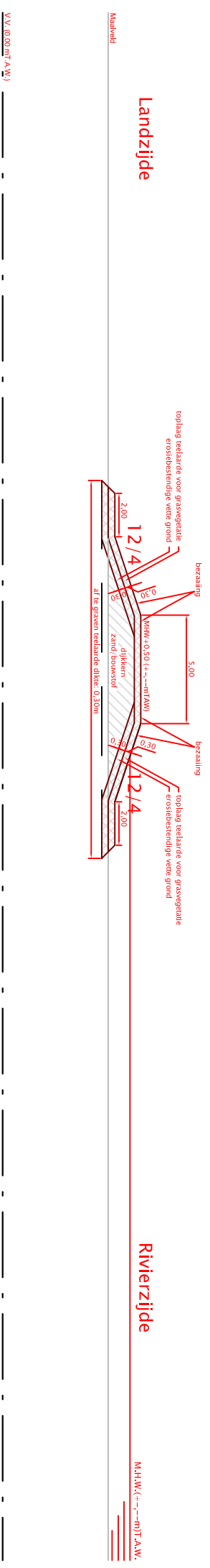

SCHAAL: 1/250

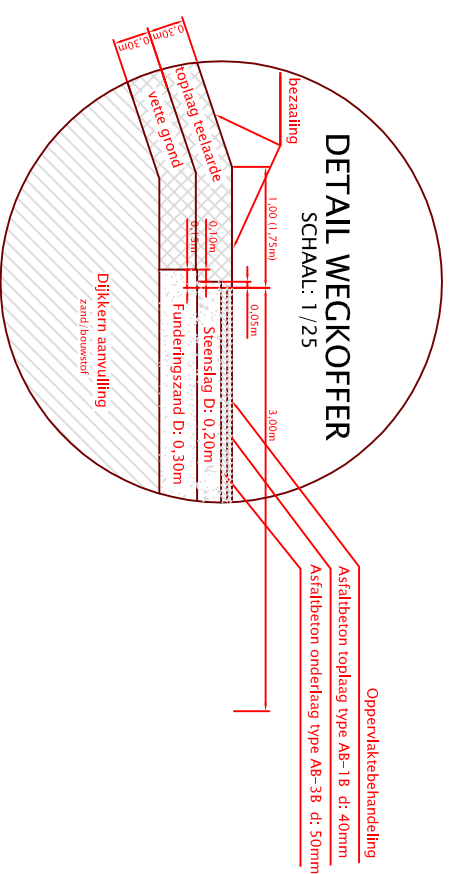
zonder verharding

SCHAAL: 1/250

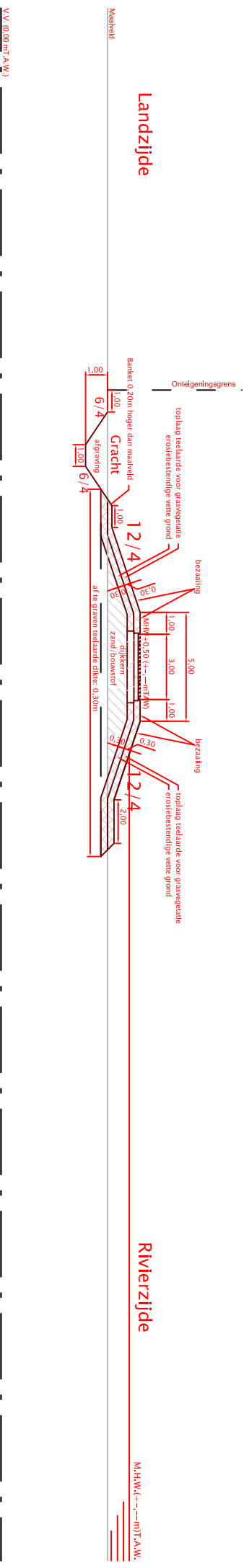

Typedwarprofiel Langsdijk

met verharding

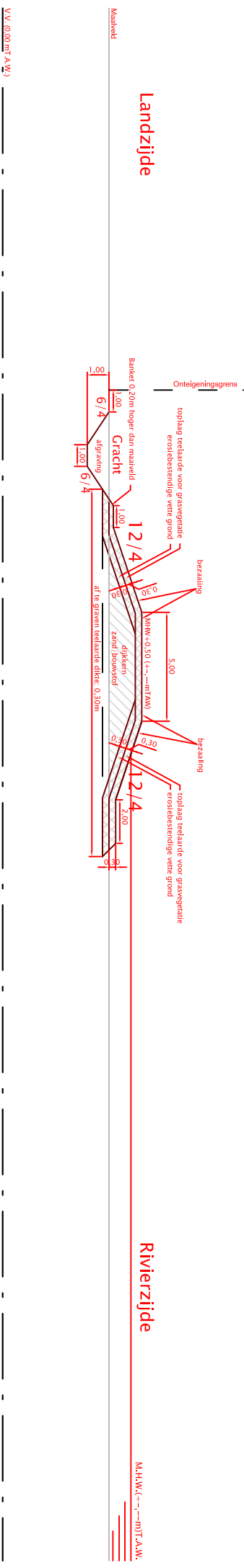
SCHAAL: 1/250

V.V. (0,00 m² A.V.)

zonder verharding

SCHAAL: 1/250

V.V. (0,00 m² A.V.)

Bijlage 4 : Overzichtstabel oppervlakte BWK, EU-habitattypes, RBB binnen plangebied, binnen SBZ-H en/of SBZ-V (berekend o.b.v. geïntegreerde habitatkaart-BWK)

Habitattype / RBB	Habitat - RBB – BWK –code (allemaal)	Oppervlakte (ha) –plangebied	Oppervlakte (ha) - SBZ-H	Oppervlakte (ha) - SBZ-V	Oppervlakte (ha) - SBZ-H en SBZ-V
2310	2310	0,08	0,00	0,00	0,00
2330	2330	0,22	0,22	0,00	0,00
3130	3130,gh	0,10	0,10	0,00	0,00
	3130_aom	1,22	1,22	0,64	0,00
3150	3150,gh	2,42	1,27	1,03	1,03
4030	4030	0,67	0,59	0,00	0,00
6230	6230	0,42	0,42	0,00	0,00
	6230_ha	0,08	0,08	0,08	0,08
	6230_hmo	0,28	0,28	0,00	0,00
	6230_hn	0,50	0,45	0,00	0,00
	6230u_ha	0,18	0,18	0,00	0,00
	6230u_hmo	0,78	0,78	0,00	0,00
6410	6410	1,32	1,32	0,47	0,47
	6410_mo	0,58	0,58	0,37	0,37
	6410_ve	2,25	2,03	1,96	1,75
	6410u	0,92	0,91	0,00	0,00
	6410u,bos	2,10	2,09	1,67	1,66
	6410u_ve	0,09	0,09	0,00	0,00
6230,6410	6230,6410	1,83	1,52	0,00	0,44
6430	6430	0,44	0,00	0,44	0,00
	6430, rbbhf	2,08	2,08	0,00	0,00
	6430,gh	0,04	0,00	0,04	0,00
	6430,rbbhf	127,41	77,05	117,06	70,08
	6430,rbbhf,bos	8,45	0,00	8,08	0,00
	6430u,rbbhf	17,46	12,54	12,96	8,42
	6430u,rbbhf,bos	103,11	72,90	80,78	67,95
6510	6510	4,49	0,00	2,26	0,00
	6510_hu	36,51	18,01	25,32	14,46
	6510u,bos	1,20	0,00	0,14	0,00
	6510u,bos,gh	5,68	2,13	1,96	1,07
	6510u,gh	78,72	20,69	43,92	13,94
	6510u_hu	5,94	2,96	4,57	1,59
	6510u_hu,bos,gh	0,59	0,00	0,00	0,00
	6510u_hu,gh	0,30	0,00	0,00	0,00
7140	7140	0,36	0,36	0,00	0,00
	7140, rbbms	0,20	0,20	0,20	0,20
	7140,rbbms	1,28	1,17	1,03	0,93
	7140_meso	1,39	1,39	0,94	0,94
9120	9120	56,52	18,59	9,33	7,11
	9120,gh	13,69	0,31	3,18	0,28
	9120_qb	3,33	3,14	0,04	0,04

Habitattype / RBB	Habitat - RBB – BWK –code (allemaal)	Oppervlakte (ha) –plangebied	Oppervlakte (ha) - SBZ-H	Oppervlakte (ha) - SBZ-V	Oppervlakte (ha) - SBZ-H en SBZ-V
	9120u	1,86	0,00	0,00	0,00
	9120u,gh	1,30	1,20	0,00	0,00
	9120u_qb	1,63	0,00	0,00	0,00
9160	9160	7,39	5,87	1,94	1,88
	9160u	2,26	1,94	0,00	0,00
9190	9190u_doel	1,40	0,00	1,40	0,00
91E0	91E0	5,58	0,00	0,00	0,00
	91E0_va	4,27	3,53	2,72	2,71
	91E0_vavn	0,66	0,66	0,00	0,00
	91E0_vm	20,06	15,98	8,46	4,82
	91E0_vmva	0,29	0,29	0,29	0,29
	91E0_vmvn	1,48	1,48	1,48	1,48
	91E0_vn	17,98	13,62	5,96	5,60
	91E0_vnvm	0,59	0,59	0,00	0,00
	91E0_vo	0,72	0,72	0,00	0,00
	91E0u	2,20	0,45	0,00	0,00
	91E0u_va	1,87	1,05	1,34	0,57
	91E0u_vm	4,67	0,00	3,23	0,00
	91E0u_vn	12,45	0,99	0,56	0,00
	ae	28,73	14,57	20,33	13,24
	ae-	18,49	4,74	11,92	0,00
	aer	44,12	20,55	21,99	7,89
	aer-	1,43	1,43	1,43	1,43
	aev	14,71	6,01	6,08	1,60
	aev-	0,12	0,00	0,00	0,00
	ao	0,03	0,03	0,00	0,00
	apo	12,63	0,00	0,00	0,00
	b	0,18	0,18	0,00	0,00
	bl	72,02	5,17	43,95	1,77
	bs	159,37	22,45	82,95	13,32
	bs+	10,78	1,12	9,63	0,00
	bu	251,03	48,30	116,12	41,27
	bu+	0,57	0,57	0,00	0,00
	cp	0,76	0,44	0,00	0,44
	ha	11,64	3,32	5,17	0,84
	ha-	7,69	0,61	3,41	0,61
	hab	0,90	0,13	0,12	0,04
	hab-	0,27	0,00	0,00	0,00
	hab+	0,76	0,76	0,76	0,76
	hc	0,64	0,00	0,64	0,00
	hc-	0,37	0,00	0,37	0,00
	hf	3,39	0,98	2,40	0,00
	hf-	6,57	0,00	5,56	0,00
	hfb-	1,69	0,00	1,69	0,00
	hft-	0,52	0,00	0,52	0,00
	hj	4,73	1,03	2,73	1,03
	hjb	0,39	0,00	0,00	0,00
	hp	338,69	53,51	205,74	47,40
	hp+	360,86	96,75	237,78	75,80

Habitattype / RBB	Habitat - RBB – BWK –code (allemaal)	Oppervlakte (ha) –plangebied	Oppervlakte (ha) - SBZ-H	Oppervlakte (ha) - SBZ-V	Oppervlakte (ha) - SBZ-H en SBZ-V
	hpr+	1,80	0,00	0,00	0,00
	hr	125,89	43,74	59,76	29,33
	hr-	4,16	0,00	0,00	0,00
	hr+	3,50	1,27	2,23	0,00
	hrb	41,30	10,64	20,86	7,62
	hrb-	0,36	0,00	0,00	0,00
	hrb+	6,76	0,00	2,51	0,00
	hu	0,40	0,39	0,40	0,39
	hu-	1,15	0,00	0,46	0,00
	hu+	0,03	0,00	0,03	0,00
	hx	43,99	8,37	19,79	5,63
	k(ae)	0,24	0,00	0,13	0,00
	k(ae-)	0,05	0,00	0,05	0,00
	k(ha-)	0,01	0,00	0,00	0,00
	k(hf)	0,05	0,00	0,05	0,00
	k(hf-)	0,13	0,00	0,13	0,00
	k(hr)	1,20	0,07	0,19	0,00
	k(hrb)	0,08	0,00	0,00	0,00
	k(hu-)	0,01	0,01	0,00	0,00
	k(ku)	1,25	0,00	0,45	0,00
	k(ku-)	0,10	0,00	0,00	0,00
	k(mr)	0,19	0,00	0,19	0,00
	k(mr-)	0,22	0,21	0,21	0,21
	kb	1,09	0,10	0,66	0,00
	kba	0,07	0,00	0,07	0,00
	kbb	0,27	0,21	0,25	0,21
	kbp	1,60	0,55	1,38	0,40
	kbpins	0,33	0,33	0,00	0,00
	kbq	1,10	0,19	1,02	0,19
	kbqr	0,07	0,00	0,00	0,00
	kbs	0,21	0,00	0,07	0,00
	kbs+	0,10	0,00	0,00	0,00
	kd	14,50	1,24	10,10	0,63
	kh	0,70	0,00	0,11	0,00
	kh-	0,68	0,00	0,01	0,00
	kh(qb)	0,10	0,00	0,10	0,00
	kh(sf)	0,13	0,00	0,13	0,00
	kh(sz)	0,05	0,00	0,05	0,00
	kh+	0,08	0,00	0,08	0,00
	kha	0,19	0,00	0,14	0,00
	khca	0,05	0,05	0,05	0,05
	khcr	0,16	0,00	0,16	0,00
	khcr-	0,03	0,00	0,03	0,00
	khfr	0,03	0,00	0,03	0,00
	khgml	0,12	0,00	0,00	0,00
	khgml-	0,30	0,00	0,03	0,00
	khpr	0,07	0,00	0,00	0,00
	khq	0,23	0,05	0,05	0,05
	khqr	0,44	0,00	0,00	0,00

Habitattype / RBB	Habitat - RBB – BWK –code (allemaal)	Oppervlakte (ha) –plangebied	Oppervlakte (ha) - SBZ-H	Oppervlakte (ha) - SBZ-V	Oppervlakte (ha) - SBZ-H en SBZ-V
	khs	0,20	0,00	0,10	0,00
	khs-	0,23	0,00	0,00	0,00
	khw	0,46	0,13	0,46	0,13
	kj	3,66	1,49	2,30	1,16
	kj-	0,47	0,00	0,35	0,00
	kj+	0,32	0,00	0,00	0,00
	kl	0,33	0,00	0,13	0,00
	km	0,02	0,00	0,02	0,00
	kn	0,23	0,02	0,18	0,02
	kn-	0,02	0,00	0,00	0,00
	kp	8,57	0,00	0,43	0,00
	kp-	0,31	0,00	0,28	0,00
	kp+	1,09	0,00	0,00	0,00
	kpk	25,36	12,10	2,14	0,00
	kq	11,98	2,25	10,15	2,25
	ks	0,77	0,00	0,52	0,00
	kt	2,20	0,57	1,16	0,10
	kt(cp)	0,27	0,05	0,27	0,05
	kt(hp+)	0,03	0,00	0,00	0,00
	kt(hr)	0,79	0,79	0,00	0,79
	kt+	0,16	0,16	0,16	0,16
	ku	31,50	4,44	11,15	2,47
	ku-	7,78	3,04	0,62	0,00
	ku+	0,62	0,00	0,00	0,00
	kub	7,81	0,00	3,94	0,00
	kw	0,41	0,00	0,40	0,00
	kz	2,97	0,00	0,00	0,00
	lh	30,97	9,45	25,80	9,45
	lhb	192,96	35,64	65,87	21,38
	lhi	205,68	70,37	137,65	56,18
	lsb	8,42	0,00	0,00	0,00
	lsi	2,94	0,37	1,94	0,36
	mr	0,51	0,00	0,51	0,00
	mr-	1,72	0,09	0,83	0,00
	n	74,40	19,51	30,33	8,24
	ng	4,51	0,49	1,78	0,49
	pa	32,64	15,55	21,65	11,79
	pi	2,64	0,72	1,64	0,67
	pmb	5,15	1,43	2,56	0,78
	pmh	0,35	0,00	0,35	0,00
	pms	2,10	0,33	1,61	0,00
	pp	0,63	0,11	0,00	0,00
	ppa	4,32	0,84	3,73	0,61
	ppi	0,14	0,00	0,00	0,00
	ppmb	26,68	13,07	15,92	10,57
	ppms	10,51	8,33	10,14	8,33
	q	0,38	0,00	0,00	0,00
	qb	4,75	4,06	3,77	3,12
	qb-	2,43	0,24	0,59	0,24

Habitattype / RBB	Habitat - RBB – BWK –code (allemaal)	Oppervlakte (ha) –plangebied	Oppervlakte (ha) - SBZ-H	Oppervlakte (ha) - SBZ-V	Oppervlakte (ha) - SBZ-H en SBZ-V
	qs	0,0042	0,0000	0,0000	0,0000
	qs-	1,65	0,00	0,00	0,00
	quer	0,20	0,20	0,00	0,00
rbbhc	rbbhc	40,16	22,81	33,80	19,39
	rbbhc,bos	0,47	0,47	0,47	0,47
rbbhf	rbbhf	11,25	5,38	6,57	2,61
	rbbhf,bos	7,59	6,50	2,45	2,40
rbbmc	rbbmc	17,67	17,49	16,71	16,54
	rbbmc,bos	1,57	1,20	1,57	1,20
rbbmr	rbbmr	52,31	36,96	49,00	35,39
	rbbmr,bos	2,95	1,30	1,41	1,30
rbbms	rbbms	1,85	1,63	1,52	1,29
	rbbms,bos	1,05	1,04	1,05	1,04
rbbsf	rbbsf	40,58	25,93	30,77	20,65
rbbsg	rbbsg	0,0002	0,0000	0,0000	0,0000
rbbsm	rbbsm	0,36	0,36	0,00	0,00
rbbsso	rbbsso	3,65	3,63	0,00	0,00
rbbsp	rbbsp	2,06	1,66	0,50	0,25
rbbzil	rbbzil	2,07	0,00	2,07	0,00
	se	2,73	1,65	2,04	1,39
	sf	0,87	0,00	0,87	0,00
	sgb	0,08	0,00	0,00	0,00
	spoor	21,01	2,65	10,01	2,09
	sz	126,99	29,91	44,53	20,10
	ua	451,05	6,85	153,24	6,43
	uc	5,24	0,03	0,59	0,03
	ud	0,14	0,00	0,00	0,00
	ui	122,74	0,00	3,97	0,00
	un	21,25	0,93	4,46	0,00
	ur	39,69	2,16	23,63	1,60
	ur+	0,32	0,00	0,08	0,00
	uv	49,48	3,39	25,32	2,49
	wat	49,40	7,70	28,94	4,97
	weg	19,40	0,86	6,99	0,59
	x	6,71	0,00	0,66	0,00
TOTAAL		4011,48	1034,38	2063,72	743,88

Bijlage 5 : Aanpassingen algemene en specifieke ingrepen en ontwerp nieuw Alternatief I naar aanleiding van knelpunten plan-MER FASE I

Op basis van het milieueffectenonderzoek van de onderzochte alternatieven A, B en C binnen Fase I van het plan-MER werden enkele knelpunten vastgesteld. Door aanpassingen aan de configuratie van de dijkentracé's bij Alternatief A, B en C, werden reeds diverse knelpunten geëlimineerd. Bijkomend werd Alternatief I ontworpen, voortvloeiend uit de betrachting om de belangrijkste resterende knelpunten uit Fase I van het plan-MER zoveel als mogelijk te verhelpen zonder daarbij belangrijke nieuwe knelpunten te creëren.

De aangepaste Alternatieven A, B en C (i.e. met geoptimaliseerde dijkentracé's) en het nieuw Alternatief I, zoals beschreven in voorgaande paragrafen, maken deel uit van voorliggend plan-MER Fase II.

In onderstaande paragrafen wordt een samenvattend overzicht gegeven van de **knelpunten uit Fase I van het plan-MER** en de daaruit **volgende getroffen maatregelen binnen Fase II van het plan-MER**.

Niet-locatiespecifieke knelpunten

Piekpeil en –debiet t.h.v. Aarschot

Alternatief A, B en C vertonen verhoogde piekdebieten te Aarschot t.o.v. de actuele situatie vanaf T25, respectievelijk vanaf T100. Het feit dat dit voor Alternatief A reeds vanaf een T25 het geval is, wordt als een knelpunt aanzien.

De verklaring hiervoor is het feit dat door de vele dijkafgavingen binnen Alternatief A de berging in de vallei al bij een beperkt debiet (+/- 50 m³/s) wordt aangesproken. De connectiviteit vallei-rivier is in het geval van Alternatief A waar de bestaande veiligheidsdijken worden afgegraven, groot waardoor de overstromingsgebieden snel gevuld worden. Dit is positief in het geval van kleine wassen. Wanneer zich echter een grote was (T25 en hoger) voordoet is, door de snelle vulling, de berging al grotendeels opgebruikt op het moment dat de piek nog moet komen. Dit zorgt vanaf T25 voor een overschrijding van het huidige piekdebiet te Aarschot, wat een negatief effect teweeg brengt op het aspect waterveiligheid.

In het kader van de uitwerking van het Alternatief I is gezocht naar een oplossing voor dit knelpunt. Volgende maatregelen/aanpassingen dragen bij tot deze oplossing en zijn nieuw in het Alternatief I:

- ➔ Verhoging dwarsdijken (aanpassing algemene ingrepen) zodanig dat het water beter opgehouden wordt door deze dwarsdijken:
 - Verhoging dwarsdijk Mottestraat van 14,65mTAW naar 14,80mTAW;
 - Verhoging dwarsdijk Rommelaar van 15,03mTAW naar 15,50mTAW;
 - Verhoging van drempel van de dwarsdijk in het Melkbroek van 15,50mTAW naar 15,90mTAW.

- ➔ Het drempelpeil van de voorziene bressen wordt verhoogd; in tegenstelling tot de bressen in het Alternatief C (afgraving tot oeverwalniveau) wordt een hoogte van 20cm voorzien (behalve bij bressen G en K, respectievelijk nr. 5 en 9, waar het oeverwalniveau wel behouden blijft). Door het voorzien van een hoogte van 20cm, wordt de capaciteit in het valleigebied later aangesproken. Dit leidt tot een vermindering van het piekdebiet in Aarschot.
- ➔ Bres N (nr. 11), ter hoogte van Molenstedebroek, valt weg. Op basis van het model blijkt dat deze aanpassing eveneens een positief effect heeft op de piekdebieten in Aarschot.

Dit aspect wordt verder besproken binnen de discipline Water.

Natura 2000 soorten en –habitats

Met betrekking tot Natura 2000 soorten en –habitats worden binnen Fase I van het plan-MER diverse knelpunten aangetroffen bij Alternatief A, B en C:

- Er worden onvoldoende hoge zomergrondwaterstanden gecreëerd in diverse gebieden om bij te dragen tot de instandhoudingsdoelstellingen (S-IHD) voor bepaalde Natura 2000-habitats. Dit heeft onrechtstreeks ook een zekere invloed op de S-IHD's voor bepaalde vogelsoorten zoals Roerdomp.
 - Overstromingen van de (potentiële) waterhabitats met voedselrijk water in de Demerbroeken en aan de zuidrand van het Vorsdonkbos kunnen mogelijk een negatieve invloed hebben op het (potentieel) voorkomen van de soort Kamsalamander.
 - Grote modderkruiper en Drijvende waterweegbree zijn gevoelig voor waterverontreiniging. Overstromingen van de (potentiële) leefgebieden en standplaatsen binnen Vorsdonkbos-Turfputten met kwalitatief minder goed water kunnen mogelijk een negatieve invloed hebben op het (potentieel) voorkomen van beide soorten.
 - De op basis van de S-IHD's beoogde sterke uitbreiding van het habitatype 3150 'Van nature eutrofe meren met vegetatie van het type *Magnopotamion* of *Hydrocharition*' kan gehypothekeerd worden door het plan als gevolg van overstroming van de potentiële standplaatsen met voedsel-, nutriëntenrijk overstromingswater.
-
- ➔ Bij de laatste drie punten dient vermeld te worden dat er de laatste jaren reeds een duidelijke positieve trend in de oppervlaktewaterkwaliteit van de Demer zichtbaar is, waarvan verwacht kan worden dat deze zich stelselmatig voort zal zetten door de geleverde en te leveren inspanningen onder meer in de context van de Kaderrichtlijn Water. In dit opzicht kan besloten worden dat het behalen van de IHD door het plan niet gehypothekeerd wordt.
 - ➔ Voor de knelpunten gerelateerd aan onvoldoende hoge zomergrondwaterstanden worden in de bestaande Alternatieven A, B en C geen aanpassingen aangebracht. Ook bij het nieuw Alternatief I worden geen nieuwe maatregelen ingebouwd om deze knelpunten te verhelpen. Maatregelen die noodzakelijk zijn om deze knelpunten op te lossen zullen doorgaans ook moeten genomen worden in de vallei en ter hoogte van kleinere waterlopen en grachten in het valleigebied. Het zoeken naar oplossingen hiervoor, wordt momenteel onderzocht in het kader van een

grondwatermodellering in opdracht van het Agentschap voor Natuur en Bos. Deze studie is echter nog lopende en kan niet mee beoordeeld worden in voorliggend plan-MER. Voor de verdere uitwerking van het plan op projectniveau zullen deze gegevens wel beschikbaar zijn.

De effectbespreking en –beoordeling van deze Natura 2000 soorten en –habitats binnen Fase II van het plan-MER wordt weergegeven in Hoofdstuk Fauna en Flora.

Toekomstig beheer van de waterloop

Vanuit de visie ‘integraal waterbeheer’ dient het streefbeeld voor het beheer van de Demer er uit te bestaan dat de Demer op veel plaatsen voldoende ruimte krijgt om een natuurlijke dynamiek en de daarbij horende processen als erosie en sedimentatie toe te laten (zonder dat er daarbij schade aan infrastructuur of privé-eigendommen ontstaat en rekening houdend met de randvoorwaarden inzake bevaarbaarheid van de waterloop). De kenmerken van een natuurlijke waterloop en zijn stroomgebied en de processen die er zich afspelen zijn van nature in evenwicht.

Het beheer op de waterloop heeft invloed op de ontwikkeling van fauna en flora op en langs het water en op de waterkwaliteit. Het beheer op de waterloop heeft daarom een impact hebben op de beoordeling van de milieueffecten inzake Fauna en Flora en Water.

- ➔ Dit beheeraspect werd binnen Fase II van het plan-MER verder uitgewerkt. Hiervoor wordt verwezen naar § 5.6 ‘Varianten verruwing / Natuurvriendelijke oevers’.

Dienstwegen

Bij de heraanpakking van de meanders zal er een dienstweg voorzien worden langs de waterweg in functie van de bereikbaarheid van de waterweg. Het bereikbaar houden van de waterweg is noodzakelijk voor de veiligheid en het onderhoud van de waterweg.

De realisatie van deze dienstweg kan een belemmering zijn voor de ontwikkeling van natuurlijke, gevarieerde oevers langs deze waterweg en het natuurlijk karakter van de meanderende structuur van de waterloop.

Bij de verdere realisatie van de dienstweg langs de waterloop dient verder onderzocht te worden hoe deze twee functies met elkaar geïntegreerd kunnen worden.

- ➔ Dit aspect werd binnen Fase II van het plan-MER niet verder uitgewerkt. Dit zal gebeuren op projectniveau.

Locatiespecifieke knelpunten

Op basis van plan-MER Fase I en ter voorbereiding van plan-MER Fase II werd een oplisting gemaakt van de verschillende locatiespecifieke knelpunten. Deze knelpunten worden opgedeeld in volgende categorieën:

- Conflict met dijken thv woningen, bouwkundig erfgoed, bedrijvigheid, weekendverblijven, gemeenschapsvoorziening, landbouwpercelen:
 - ➔ Voor fase II van het plan-MER werd de configuratie van de dijktracé's aangepast bij Alternatieven A, B en C. De wijzigingen betreffen voornamelijk lokale verschuivingen, waarbij rekening is gehouden met aanwezige bebouwing, tuinen, beschermde erfgoedelementen, grote landbouwpercelen, enz. Ook voor het nieuwe Alternatief I wordt deze aangepaste configuratie gehanteerd. Hiermee worden nagenoeg alle conflicten met dijken opgeheven.

De resterende conflicten worden besproken binnen de discipline Landschap, bouwkundig erfgoed en archeologie en Mens.

- Meanders: verontreiniging met PCB's en zware metalen, historische stortplaatsen, stabiliteitsproblemen thv Soldatenbrug:
 - ➔ Geen wijzigingen bij Alternatief A, B en C.
 - ➔ Alternatief I:
 - Meanders 17 en 27 worden niet aangesloten omwille van het voormalige gebruik als stortplaats. Enkele andere, nieuwe meanders worden bijkomend aangesloten ter compensatie.
 - Meanders 29 en 30, die ter hoogte van de Soldatenbrug voorkomen, bestaan in Alternatief A, B en C uit telkens twee bochten (=dubbele meander). Het afwaartse deel van meander 29 en het opwaartse deel van meander 30, beiden aansluitend op de Soldatenbrug (Demerpad), worden niet aangesloten omwille van mogelijke stabiliteitsproblemen ter hoogte van de Soldatenbrug en de keuze om de Soldatenbrug (Demerbrug) te behouden. Beide overblijvende bochten worden ter compensatie wel langer uitgegraven.
 - ➔ Meanders 10 en 12, die in het verleden gedeeltelijk werden dichtgestort met huisvuil, en die in de beknopte knelpuntennota (ARCADIS, 2014) worden aangegeven als knelpunten, zijn op heden geen knelpunten meer; uit het advies van Agentschap voor Natuur en Bos (d.d. aug 2014) blijkt immers dat deze meanders deel uitmaken van een herstellvordering die inmiddels werd uitgevoerd.

Het aspect van mogelijke verontreiniging ter hoogte van de meanders wordt verder besproken binnen de discipline Bodem.

- Kwetsbare Natura 2000 habitatzones / -soorten m.b.t. te lage zomergrondwaterstand:
 - ➔ Voor deze knelpunten werden binnen Fase II van het plan-MER in de bestaande Alternatieven A, B en C geen aanpassingen aangebracht. Ook bij het nieuw Alternatief I werden geen nieuwe maatregelen ingebouwd om deze knelpunten te verhelpen. Het zoeken naar oplossingen hiervoor, wordt

momenteel onderzocht in het kader van een grondwatermodellering in opdracht van het Agentschap voor Natuur en Bos. Deze studie is echter nog lopende en kan niet mee beoordeeld worden in voorliggend plan-MER. Voor de verdere uitwerking van het plan op projectniveau zullen deze gegevens wel beschikbaar zijn.

De effectbespreking en –beoordeling van deze Natura 2000 soorten en –habitats binnen Fase II van het plan-MER wordt weergegeven in Hoofdstuk Fauna en Flora.

- Conflict met overstromingen (T100) thv woningen, weekendverblijven en recreatieve voorzieningen, gemeenschapsvoorzieningen en bedrijvigheid:
 - Voor fase II van het plan-MER werd de configuratie van de dijktracé's aangepast bij Alternatieven A, B en C. Daarnaast zijn enkele bijkomende dijken voorzien. Ook voor het nieuwe Alternatief I wordt de aangepaste configuratie gehanteerd. Ten gevolge van deze optimalisatie worden diverse knelpunten opgelost.

Dit aspect wordt besproken binnen de discipline Mens.

- Conflict met overstromingen (T1, T5) t.h.v. kwetsbare Natura 2000 habitats:
 - Voor deze knelpunten werden in de bestaande Alternatieven A, B en C geen aanpassingen aangebracht. Bij het ontwerp van Alternatief I werd bij de definitieve keuze van de bressen wel rekening gehouden met locaties waar kwetsbare vegetaties voor overstroming voorkomen, bijvoorbeeld het wegvallen van bres nr. 10 tussen Rommelaar en Mottestraat. Deze zone is niet enkel van belang voor landbouw, maar heeft ook enkele percelen die gevoelig zijn voor overstromingen. Ook de verhoging van de compartimenteringsdijken bij alternatief I heeft onder meer tot doel om de kwetsbare habitats binnen Achter Schoonhoven beter te vrijwaren van frequente overstromingen.

De effectbespreking en –beoordeling van deze Natura 2000 soorten en –habitats binnen Fase II van het plan-MER wordt weergegeven in Hoofdstuk Fauna en Flora.

- Conflict met overstromingen t.h.v. landbouwgronden (T1, T2 voor graslandpercelen en T1 tem T5 voor akkerbouwpercelen):
 - Geen wijzigingen bij Alternatief A, B en C.
 - Alternatief I: Bij een waterpeil hoger dan 12,4mTAW wordt Demerwater omgeleid via de eerste oude meander afwaarts Aarschot ter hoogte van Steyenhof naar de Laak. Hierdoor worden de afwaartse (landbouw)gebieden ontlast van piekafvoeren. Bij de Alternatieven A, B en C gebeurt deze transfer aan de hand van een inlaatconstructie met een aanslagpeil van 12,4mTAW en een maximaal debiet van 4 m³/s. Op basis van de nieuwe modellering is echter gebleken dat er door de indirecte afvoer van water via de meanders, via de bressen, via grachtjes en beekjes uiteindelijk teveel water (meer dan 4 m³/s; de capaciteit van de Grote Laakbeek) in de vallei van de Grote Laakbeek terecht komt. Om dit probleem op te lossen, worden in het Alternatief I enkele nieuwe

maatregelen opgenomen om de vallei van de Demer/ Grote Laakbeek in de omgeving van Betekom (gebied van belang voor landbouw) minder aan te spreken:

- De inlaatconstructie met een maximaal debiet van 4 m³/s ter hoogte van Steyenhof van Alternatief A, B en C wordt in Alternatief I vervangen door een kanaal (voorzien van een afsluitsysteem) met een bodempeil op 12,4 mTAW. Het debiet door het kanaal is afhankelijk van de waterstand in de Demer en varieert van 0,65 m³/s (T1) tot 2,5 m³/s (T100).
- De afgraving tot overloofdijk (met een retourperiode van 10 jaar) die voorzien was ter hoogte van Betekom (Alternatief A, B en C) wordt binnen Alternatief I geschrapt; de huidige Demerdijk afwaarts Betekom ter hoogte van de Kleine Eusels blijft behouden. Het verbindingsdijkje tussen de Demerdijk en de veiligheidsdijk aan de valleirand (Guldentop-Leibos-Werchter) wordt verhoogd tot het peil van de huidige Demerdijk.
- Bres H (nr. 8) valt weg om de transfer van water van de Demer naar de Grote Laakbeek te beperken.

Bij het ontwerp van Alternatief I werd ook een bres geschrapt en één verplaatst om de impact op landbouw te beperken:

- Bres L (nr. 7, RO tss Melkbroek en Zavelbeemden) schuift ca. 1km op, zodat een bevoeiing kan optreden tussen de twee compartimenteringsdijken Melkbroek en Zavelbeemden. Op die manier wordt het landbouwgebied ten westen van de dijk Melkbroek minder aangesproken voor waterberging.
- Bres M (nr. 10, LO tss Rommelaar en Mottestraat) valt weg. Het is ongewenst vanuit landbouw om hier op een frequente manier water te bergen. Ook vanuit natuur is het hier minder gewenst om water te bergen. Anderzijds is deze bres weinig functioneel aangezien de Demerdijken op deze locatie momenteel reeds op oeverwalniveau gelegen zijn.

Het aspect van overstroming van landbouwgebied wordt besproken binnen de discipline Bodem en Mens.

Bijlage 6 : Scopingsnota in het kader van het plan 'Herinrichting Demervallei tussen Diest en Werchter' (december 2012)

In de scopingsnota van 2012 wordt voor de diverse alternatieven aan gedateerde naamgeving gehanteerd. In onderstaande tabel wordt een overzicht gegeven van de overeenkomstige naamgeving gehanteerd in voorliggend plan-MER.

<u>Naamgeving plan-MER</u>	<u>Oude Naamgeving</u>
Alternatief A	FIN+
Alternatief B	Meanderscenario
Alternatief C	Meander- en bressenscenario
Alternatief D	Meander 13
Alternatief E	Dijkenscenario
Alternatief F	Bressenscenario
Alternatief G	Natuurscenario

Scopingsnota in het kader van het project Herinrichting Demervallei tussen Diest en Werchter

Projectnummer BE0111002405 | finaal rapport | 21-12-2012

Besteknummer 16EI/11/41

Opdrachtgever Waterwegen en Zeekanaal (W&Z)
 Anna Bijnsgebouw
 Lange Kievitstraat 111-113 bus 44
 2018 Antwerpen

Dhr. Piet Thys

Scopingsnota in het kader van het project "Herinrichting Demervallei tussen Diest en Werchter" (Bestek 16EI/11/41)

Opdrachtnemer ARCADIS Belgium nv/sa
Maatschappelijke zetel
 Koningsstraat 80
 B-1000 Brussel

Postadres
Kortrijksesteenweg 302
9000 Gent

Contactpersoon Stijn De Coutere
 Telefoon +32 2 505 75 00
 Telefax +32 2 505 75 01
 E-mail s.decoutere@arcadisbelgium.be
 Website www.arcadisbelgium.be

Revisie				
Versie	Datum	Opmerking		
1	30 augustus 2012	Ontwerprapport v1 verstuurd naar W&Z		
2	9 september 2012	Ontwerprapport v2 verstuurd naar W&Z		
3	11 september 2012	Ontwerprapport v3 verstuurd naar Projectmatige Werkgroep		
4	17 oktober 2012	Ontwerprapport v4 verstuurd naar W&Z		
5	5 november 2012	Ontwerprapport v5 verstuurd naar Dagelijks Bestuur		
6	21 december 2012	Finaal rapport		
Opgesteld				
Afdeling/discipline	Functie	Naam		
Milieu	Projectleider	Mieke Deconinck		
Milieu	Projectleider	Inge Leroy		
Milieu	Projectmedewerker	Katrijn Loosveldt		
Geverifieerd				
Afdeling/discipline	Functie	Naam		
Milieu	Manager Strategisch Milieuadvies	Hilde De Lembre		
Milieu	Projectmanager	Stijn De Coutere		

Inhoudsopgave

1	Inleiding.....	9
2	Doel van de scoping	11
3	Aanpak van de scoping	13
4	Doelstellingen van het project	15
4.1	Visie van het project	15
4.2	Doelstellingen van het project	17
4.2.1	Doelstelling 1: Bescherming tegen wateroverlast (aspect veiligheid)	18
4.2.2	Doelstelling 2: Versterken van natuurlijk en landschappelijk karakter van de Demervallei	18
4.2.3	Doelstelling 3: Bevorderen toeristische en recreatieve ontwikkeling op duurzame wijze	19
4.2.4	Doelstelling 4: Afstemmen doelstellingen landbouwactiviteiten op hoofddoelstellingen	20
4.2.5	Doelstelling 5: Afstemmen doelstellingen verstedelijking (bewoning, bedrijvigheid en waterwinning) op hoofddoelstellingen	21
4.3	Integraal Waterbeleid	22
5	Projectbeschrijving	23
5.1	Algemene ingrepen	23
5.2	Scenario's.....	23
5.2.1	FIN+ scenario	24
5.2.2	MEANDER scenario	25
5.2.3	MEANDER13 scenario	25
5.2.4	BRESSEN-MEANDER scenario	25
5.2.5	DIJKEN scenario	26
5.2.6	BRESSEN scenario.....	26
5.2.7	NATUUR scenario.....	26
5.2.8	Variant Olifant.....	27
6	Beschikbare relevante gegevens en wenselijk / noodzakelijk aanvullend onderzoek	29
6.1	Beschikbare gegevens	29
6.1.1	Algemeen	29
6.1.2	Scenario's.....	29
6.1.3	Natuur.....	30
6.1.4	Water	31
6.1.5	Landbouw	31
6.1.6	Bodem	31
6.1.7	Recreatie	31
6.1.8	Huisvesting.....	31
6.1.9	Landschap.....	31
6.2	Wenselijk en noodzakelijk aanvullend onderzoek.....	32
7	Aandachtsgebieden	33
7.1	Woonuitbreidingsgebied – Averbode, aangeduid als signaalgebied.	33
7.2	Woonuitbreidingsgebied - Werchter	35
7.3	Achter Schoonhoven te Aarschot.....	36
7.4	Nieuwland Aarschot	38
7.5	Weekendverblijven	40
8	Scoping van relevante MER disciplines en effectgroepen	41
8.1	Niet-relevante effectgroepen en disciplines	45

8.1.1	Effectgroepen	45
8.1.2	Disciplines	47
8.2	Relevante effectgroepen en disciplines	48
8.2.1	Effectgroepen	48
8.2.2	Disciplines	53
8.3	Relevante algemene en scenario-specifieke maatregelen en effectgroepen per ingreep.....	53
8.4	Effectgroepen per (cluster van) ingrepen.....	54
9	Selectie van redelijke planalternatieven	56
9.1	Toetsing aan de doelstelling 'Bescherming tegen wateroverlast'	56
9.2	Toetsing aan de doelstelling 'Versterken van natuurlijk en landschappelijk karakter van de Demervallei'	61
9.3	Conclusie.....	65
10	Algemeen besluit.....	67

Lijst der tabellen

Tabel 1 : Scoping milieueffectgroepen en disciplines voor de herinrichting Demervallei in gebruiksfase (NR: niet-relevant, R: relevant, RVW: randvoorwaarde)	43
Tabel 2 : Effectgroepen per bouwsteen	55

Lijst der figuren

Figuur 1 : Concept van het inschakelen van meanders : laagwater (links) en hoogwater (rechts) (bron OPD-studie)	25
Figuur 2: Signaalgebied WUG Averbode (Geoloket Bekken	34
Figuur 3 : Situering op gewestplan Aarschot-Diest (Toetsing Aandachtsgebied WUG Averbode)	34
Figuur 4 : Aanduiding deelgebieden signaalgebied Averbode (Toetsing aandachtsgebied WUG Averbode)	35
Figuur 5 : Situering WUG Werchter op gewestplan	36
Figuur 6 : Situering RUP Chirolokaal en tafeltennisclub Werchter in WUG Werchter	36
Figuur 7 : Situering Achter Schoonhoven op het Gewestplan	37
Figuur 8 : Situering Achter Schoonhoven (2) in het Masterplan « Afbakening Stedelijk Gebied Aarschot»	38
Figuur 9 : Situering Afbakening Kleinstedelijk Gebied Aarschot op gewestplan (PRUP Afbakening Kleinstedelijk gebied Aarschot, 2012)	39
Figuur 10 : Situering Nieuwland (Uitvoeringsplan Aarschot Stationsomgeving en beperkte uitbreiding Nieuwland)	40
Figuur 11 : Visualisatie van de ingrepen/bouwstenen per scenario	53
Figuur 12: T100 maximale waterpeilen Demer (Diest-Werchter): natuurscenario's	57

Lijst der kaarten

Kaart 1 : Overzicht algemene en scenario-specifieke maatregelen
Kaart 2 : Overzicht algemene maatregelen
Kaart 3 : Ingrepen Fin+ scenario
Kaart 4 : Ingrepen Meander scenario
Kaart 5 : Ingrepen Meander13 scenario
Kaart 6 : Ingrepen Bressen-Meander scenario
Kaart 7 : Ingrepen Dijken scenario
Kaart 8 : Ingrepen Bressen scenario
Kaart 9 : Ingrepen Natuur scenario
Kaart 10 : Ingrepen variant Olifant
Kaart 11 : Situering aandachtsgebieden

Lijst der bijlagen

Bijlage 1 : Ingrepen per scenario.....	71
--	----

1 Inleiding

Voorliggend document betreft de scopingnota in het kader van het project “Herinrichting Demervallei” (principiële beslissing van 28 november 2011¹), waarbij als aanloop naar het plan-MER een keuze wordt gemaakt welke redelijke planalternatieven, disciplines en effectgroepen in het plan-MER zullen onderzocht worden.

De voormelde principiële beslissing van 28 november 2011 wordt door de betrokken overheden en actoren over het integraal uitvoeringsprogramma voor de Demervallei van Diest tot Rotselaar (Werchter) als een “startbeslissing” avant la lettre beschouwd.

Deze principiële beslissing betekent tevens een engagement van de verschillende partners om het project “Herinrichting Demervallei” te realiseren. In een latere fase zal aldus kunnen worden beslist over een meer concreet voorkeursalternatief (“voorkeursbesluit”). Om echter tot een voorkeursalternatief te komen, worden in het voortraject verschillende stappen doorlopen, in het bijzonder een plan-m.e.r. proces en een maatschappelijke kosten-baten analyse (MKBA). In voorbereiding van het plan-m.e.r. is reeds een zogenoemde “kennisopbouwfase” (Deelopdracht 1 van Besteknummer 16EI/11/41) afgerond, waar ondermeer een update van de sectorale analyse van 2007 werd uitgevoerd.

De volgende en hier voorliggende stap is de opmaak van een scopingnota, die als basis zal dienen voor de start van het eigenlijke plan-MER-proces en de opmaak van de Nota Publieke Consultatie.

¹ Principiële beslissing van 28 november 2011 door de betrokken overheden en actoren over het integraal uitvoeringsprogramma voor de Demervallei van Diest tot Rotselaar (Werchter)

2 Doel van de scoping

Scoping vormt een zeer belangrijk onderdeel van het Plan-MER-proces om geen overbodige disciplines, effectgroepen of planalternatieven te onderzoeken. In een m.e.r. van een hoger, abstracter, niveau zoals het Plan-MER dat zal opgemaakt worden, kan het vermijden van zinloze en overvullige beschrijvingen op die manier leiden tot een sneller en overzichtelijker onderzoek.

Het MER kan als het ware vrij gemaakt worden van ballast en daardoor duidelijker en transparanter worden. De doelstelling hierbij is om enkel de aspecten te onderzoeken die relevant zijn op het desbetreffende beslissingsniveau of moment in het onderzoek.

Het doel en de opzet van de scoping kan als volgt worden samengevat:

- Afbakenen redelijke planalternatieven en varianten die verder in het Plan-MER-proces zullen onderzocht worden;
- Afbakenen wenselijk of noodzakelijk aanvullend onderzoek t.o.v. reeds bestaande studies en onderzoek;
- Selectie van relevante en minder relevante disciplines in relatie tot de redelijke alternatieven;
- Diepgang van het m.e.r. onderzoek in relatie tot het doel van het m.e.r.

Voorliggende scopingsnota vormt het product van deze scopingsfase. De nota zal vervolgens worden afgetoetst met de verschillende stakeholders a.d.h.v. een klankbordgroep. Op basis van de resultaten van dit overleg zal een finale keuze van de redelijke planalternatieven, de te onderzoeken disciplines en effectgroepen in de Plan-MER moeten duidelijk zijn. Het feit dat er zo vroeg in de Plan-MER-procedure een aftoetsing zal gebeuren van de inhoud van het Plan-MER, moet bijdragen tot een vlot verloop van het eigenlijke Plan-MER-proces.

3 Aanpak van de scoping

Het scopingsdocument is in belangrijke mate gebaseerd op Deelopdracht 1 (Besteknummer 16EI/11/41), de zogenaamde kennisopbouwfase waarin ondermeer een actualisatie van de sectorale analyse van 2007 werd uitgevoerd. Daarnaast werden, als onderdeel van Deelopdracht 1, de scenario's, die nu als planalternatieven zullen worden opgenomen, duidelijk gedefinieerd en in kaart gebracht.

Dit vooronderzoek, in combinatie met een toetsing van de verschillende scenario's aan de doelstellingen van het eigenlijke plan, vormt de basis voor voorliggende scoping.

De **opbouw van deze scopingsnota** is als volgt:

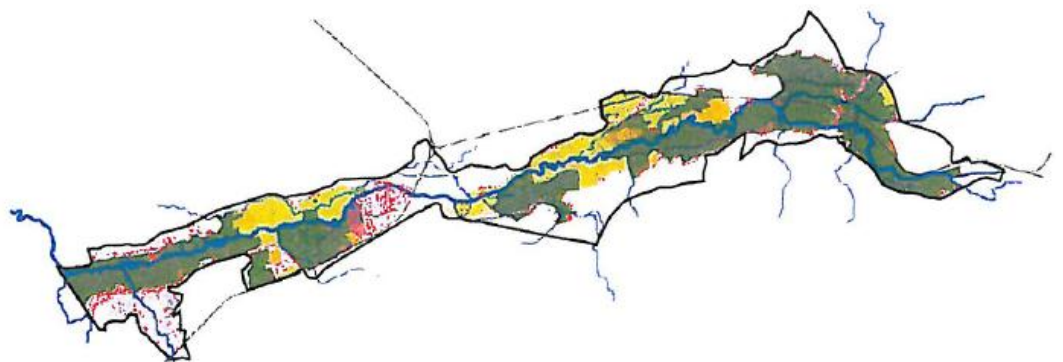
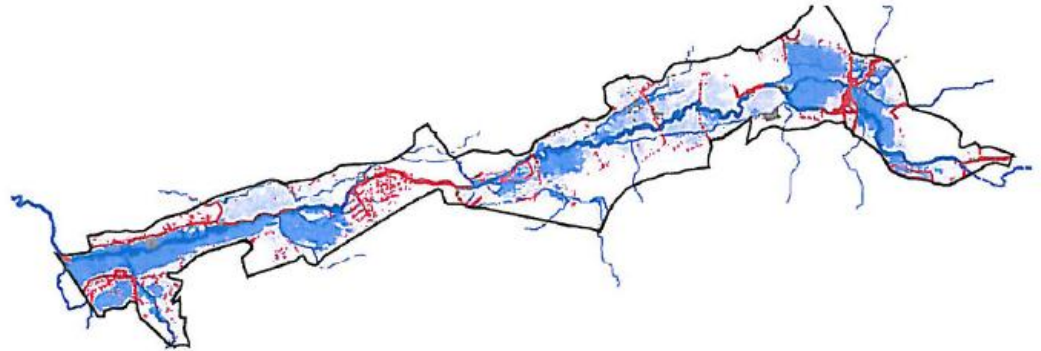
- Beschrijving van de doelstellingen van het project die als toetsingskader zullen worden gebruikt voor het afbakenen van redelijke planalternatieven en mogelijke varianten (§4)
- Beschrijving van de verschillende scenario's (planalternatieven), bestaande uit een reeks van algemene ingrepen (die in elk scenario zullen uitgevoerd worden) en scenario-specifieke ingrepen (§5)
- Oplijsting van beschikbare relevante gegevens en hieruit afbakenen welk aanvullend onderzoek t.o.v. reeds bestaande studies en onderzoek (§6) wenselijk of noodzakelijk is
- Afstemming met lopende projecten en planprocessen (§7)
- Diepgang van het m.e.r. in relatie tot het doel van de milieueffectrapportage: selectie van relevante en minder relevante disciplines en effectgroepen afgestemd op de verschillende geplande ingrepen (§8)
- Selectie van de redelijke alternatieven en varianten (§ 9). De selectie van de redelijke planalternatieven in § 9 gebeurt door een toetsing aan de hoofddoelstellingen van het project "Herinrichting Demervallei", zijnde natuur en veiligheid (zie § 4.2).

4 Doelstellingen van het project

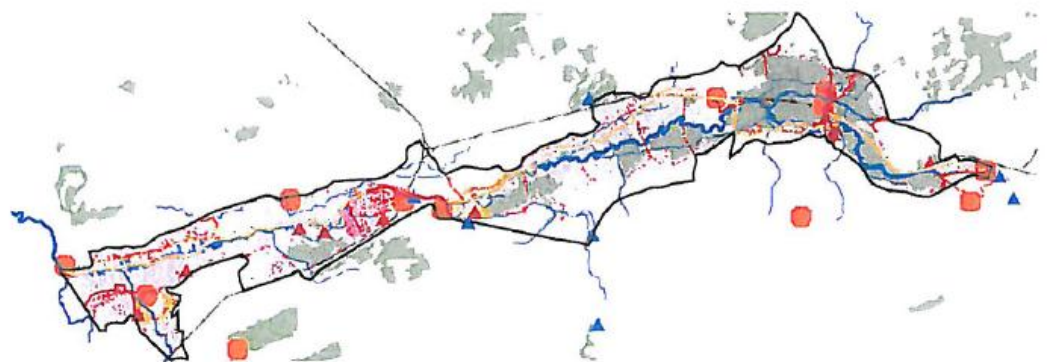
4.1 Visie van het project

De globale visie voor de Demervallei werd in de principiële beslissing van 28 november 2011² uitgeschreven op basis van volgende drie krachtlijnen:

- **Demer als blauw-groen lint.** Versterken van de ruimtelijke samenhang tussen Demer en Demervallei.

- **Demer als oranje lint.** Duurzaam toerisme en recreatie in de Demervallei kansen geven

- **Dynamisch lint van alle Demeractoren.** Versterken van de streekidentiteit.

² Principiële beslissing van 28 november 2011 door de betrokken overheden en actoren over het integraal uitvoeringsprogramma voor de Demervallei van Diest tot Rotselaar (Werchter)

Deze krachtlijnen worden verder door vertaald in volgende ruimtelijke concepten³:

- Behoud en versterking van uitgesproken natuurwaarden in valleien met ruimte voor waterberging.
- Behoud en versterking van gevarieerde open tot halfopen valleilandschappen met ruimte voor waterberging.
- Behoud en versterking van landbouw met ruimte voor ontwikkeling voor landschappelijk waardevolle elementen.
- Vrijwaren en versterken van waardevolle landschappen en erfgoedwaarden.

Deze ruimtelijke concepten zullen mede in het kader van het AGNAS⁴ proces vertaald worden in een Gewestelijk Ruimtelijk Uitvoeringsplan (GRUP) "Demervallei van Diest tot Werchter". De doelstelling van de (het) op te maken gewestelijk(e) ruimtelijk(e) uitvoeringsplan(nen) is vierledig⁵:

- Uitvoering geven aan de richtinggevende en bindende bepalingen van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen (RSV) inzake de afbakening van de gebieden van de natuurlijke en agrarische structuur zoals nader uitgewerkt in de ruimtelijke visie voor landbouw, natuur en bos in de regio Hageland;
- De noodzakelijke voorwaarden scheppen om de doelstellingen inzake integraal waterbeleid en natuurontwikkeling zoals vastgelegd in het Sigmaplan, het natuurrichtplan 'Demervallei tussen Diest en Aarschot', de instandhoudingsdoelstellingen voor het Natura2000-netwerk, het bekkenbeheerplan voor de Demer daadwerkelijk te realiseren;
- Uitvoering aan de vertaling van de ankerplaatsen 'Demervallei tussen Aarschot en Zichem' en 'Samenvloeiingsgebied van Dijle en Demer' naar erfgoedlandschappen.

Daarnaast wordt het project Herinrichting Demervallei een Sigmaproject. De Demervallei is namelijk een uitgestrekte regio met vele functies. Dat multifunctionele gebied duurzaam ontwikkelen vraagt een vastomlijnde visie en een planmatige aanpak. Daarom werd het overleg over de Demervallei ingebed in de bestaande werkstructuur van het Sigmaplan, dat vooral gekend is voor zijn werking binnen het stroomgebied van de Schelde. .

Dit is echter niet ongewoon, omdat de Demer tot het stroomgebied van de Schelde behoort. Bescherming tegen overstromingen komt op de eerste plaats in het Sigmaplan. Herstel en ontwikkeling van de Europees beschermde Scheldenatuur is een andere prioriteit. Het Sigmaplan kan ook bijdragen tot een verbetering van de mogelijkheden voor recreatie op en langs de Demer, en heeft volop oog voor de economische functies, zoals plattelandseconomie. Ten slotte wordt het Sigmaplan zo uitgewerkt, dat de landbouw zo weinig mogelijk nadelen ondervindt.

De overlegstructuur van het Sigmaplan is helemaal op maat van complexe processen, met veel actoren en belangen. Want ook in de andere Sigmaprojecten vormt het in de Demervallei een hele uitdaging om veiligheid, natuur, recreatie en economische ontwikkeling (zoals landbouw) met elkaar te combineren.

³ Eindvoorstel Gewenste Ruimtelijke Structuur AGNAS, regio Hageland, juni 2006.

⁴ AGNAS: Afbakening van de gebieden van de natuurlijke en agrarische structuur

⁵ Voorbereidend onderzoek RUP "Demervallei van Diest tot Werchter": Agenderingsnota (9 december 2010)

4.2 Doelstellingen van het project

In de verschillende geledingen van de Vlaamse administratie leeft de overtuiging dat er een nieuw waterbeleid gevoerd moet worden in de Demervallei. Een beleid dat een antwoord biedt op de vraag naar meer veiligheid tegen overstroming en tegelijk op de vragen vanuit het natuurbehoud. Er moet een nieuw beheer van oppervlakte- en grondwater komen, zodat de typische valleigemeenschappen zich kunnen herstellen. Anderzijds kunnen natuurgebieden een doorslaggevende rol spelen in de beheersing van waterhoeveelheden en de waterkwaliteit, zowel van het oppervlaktewater als van het grondwater (bron: OPD-studie Opnieuw ruimte voor de Hagelandse Demer).

De herinrichting van de Demervallei heeft bijgevolg tot doel om naast het **garanderen van de veiligheid** van woon- en industriezones tegen overstromingen ook de **natuurlijke kenmerken van deze belangrijke vallei te herstellen en te versterken**. Daarmee wordt invulling gegeven aan Europese regelgeving, namelijk de Kaderrichtlijn Water (vertaald in het Decreet Integraal Waterbeleid) en de Habitat- en Vogelrichtlijn (vertaald in het Natuurdecreet). Grote delen van de Demervallei zijn namelijk aangeduid als Europees beschermd Habitat- en Vogelrichtlijngebied.

Naast deze twee expliciet geformuleerde hoofddoelstellingen dient de herinrichting van de Demervallei, vanuit een geïntegreerde visie, ook afgestemd te worden met de andere sectoren in het valleigebied, met name toerisme en recreatie, landbouw en socio-economische ontwikkelingen. De afstemming van deze laatste functies worden verderop in dit hoofdstuk geformuleerd als nevendoelestellingen. Zoals reeds aangehaald dient het project 'Herinrichting Demervallei' vooreerst de hoofddoelstellingen maximaal na te streven. De nevendoelestellingen zullen meespelen in de beoordeling van de scenario's in het plan-MER zelf, maar worden in deze fase niet gebruikt ter verantwoording van de keuze van redelijke planalternatieven. Op basis van GIS-analyses, die in het kader van de kennisopbouwfase werden uitgevoerd, kan er bovendien reeds gesteld worden dat er geen significante verschillen optreden tussen de verschillende scenario's met betrekking tot impact op landbouwactiviteiten, recreatieve assen, toerisme en socio-economische ontwikkelingen. Het wordt bijgevolg verantwoord geacht om in deze fase enkel een toetsing op hoofddoelstellingen uit te voeren.

In lijn met de beslissing van de Vlaamse Regering van 19 juli 2007 over de afbakening van de gebieden van de natuurlijke en agrarische structuur, regio Hageland en de vaststelling van de Vlaamse Regering van 30 januari 2009 van het Bekkenbeheerplan van de Demer, zal in de toekomst zoals hiervoor reeds aangegeven het natuurlijk karakter van de Demer versterkt worden, waarbij ruimte gegeven wordt aan water en waarbij bescherming geboden wordt tegen wateroverlast (bron: Principiële beslissing).

Deze hoofddoelstelling zal een toeristisch-recreatieve ontwikkeling op een duurzame manier bevorderen. Daarnaast zullen doelstellingen voor landbouwactiviteiten en verstedelijking op deze hoofddoelstelling afgestemd worden (bron: Principiële beslissing).

Deze afstemming van het project 'Herinrichting Demervallei' met de andere sectoren in het valleigebied wordt verwoord in doelstelling 3, 4 en 5:

4.2.1 **Doelstelling 1: Bescherming tegen wateroverlast (aspect veiligheid)**

De Demervallei heeft een belangrijke functie op het vlak van waterberging en – afvoer. Integraal waterbeheer en preventie van wateroverlast zijn belangrijke Vlaamse, provinciale en gemeentelijke beleidsthema's (bron: principiële beslissing van 28 november 2011).

Hoofddoelstelling 1 'Bescherming tegen wateroverlast' verwijst naar de Demervallei als *blauw lint* in de globale gebiedsvisie (zie principiële beslissing van 28 november 2011).

4.2.1.1 **Subdoelstellingen**

Voor de hoofddoelstelling 'Bescherming tegen wateroverlast' worden hierna een reeks meer concrete subdoelstellingen geformuleerd. Deze subdoelstellingen zijn deels gebaseerd op de studie "Ontwikkelingsplan Demer: synthesenota: voorstel eindstreefbeeld⁶.

Bij de selectie van de redelijke alternatieven (§ 9), wordt eerst een selectie van alternatieven uitgevoerd op basis van de randvoorwaarde "significante overschrijding van de alarmpeilen (>50cm) in de stedelijke woonkerngebieden is niet toegelaten". Daarna worden de nog resterende scenario's getoetst aan de volgende subdoelstellingen:

- Overstroming treedt niet op ter hoogte van aanwezige woningen en woonuitbreidingsgebieden⁷ bij een afvoer met een kans van $T < 1/100$ jaar. Overstroming met een kans van $T < 1/100$ jaar is internationaal een gangbare norm voor bebouwd gebied.
- Overstroming treedt niet op ter hoogte van aanwezige bedrijven/industriezones⁸ bij een afvoer met een kans van $T < 1/100$ jaar.
- Overstroming treedt niet op in aanwezige weekendverblijven⁹ bij een afvoer met een kans van $T < 1/100$ jaar.

4.2.2 **Doelstelling 2: Versterken van natuurlijk en landschappelijk karakter van de Demervallei**

De Demervallei is een groot, uniek gebied met een hoge natuur- en landschapswaarde en met grote potenties op vlak van natuurontwikkeling gekoppeld aan waterveiligheid (bron: principiële beslissing van 28 november 2011).

Hoofddoelstelling 2 'Versterken van natuurlijk en landschappelijk karakter van de Demervallei' verwijst naar de Demervallei als *groen lint* in de globale gebiedsvisie (zie principiële beslissing van 28 november 2011).

⁶ Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap: Studie Ontwikkelingsplan Demer. Synthesenota: voorstel eindstreefbeeld. (2005)

⁷ Hieronder verstaan we de niet-zonevreemde woningen.

⁸ Hieronder verstaan we de niet-zonevreemde bedrijven/industriezones

⁹ Hieronder verstaan we de niet-zonevreemde weekendverblijven of de weekendverblijven volgens het beslist beleid (rekening houdend met de provinciale studie 'weekendverblijven, campings en residentiële woonwagenterreinen - fase 2'.

4.2.2.1

Subdoelstellingen

De hoofddoelstelling voor natuur, rivier, bos en landschap en de gerelateerde doelstellingen van integraal waterbeheer worden opgesplitst in drie meer concrete subdoelstellingen waartegen de verschillende scenario's zullen worden afgewogen.

- Meandering over een zo groot mogelijke lengte van de Demer (maximaal aansluiten van voorheen afgesneden meanders);
- Natuurlijke, gevarieerde oevers over een zo groot mogelijke lengte van de Demer;
- De Demervallei vertoont over een zo groot mogelijke lengte het karakter van een halfnatuurlijk tot natuurlijk valleilandschap door het optreden van een natuurlijke inundatie van het winterbed bij hoge rivierafvoer en het herstel van een meer natuurlijke grondwaterhuishouding.

4.2.3

Doelstelling 3: Bevorderen toeristische en recreatieve ontwikkeling op duurzame wijze

De Demervallei biedt met haar unieke landschappen en natuur een mooi kader voor natuurgerichte recreatie. Ook de aanwezigheid van een aantal cultuurhistorische steden, dorpskernen of gehuchten en historische monumenten, onderstreept de unieke troeven in de Demervallei voor de ontwikkeling van allerlei vormen van zachte recreatie.

In de nota houdende de principiële beslissing (28 november 2011) wordt de eerste *nevendoelstelling* als volgt geformuleerd:

- Uitbouw van een aantrekkelijke toeristisch-recreatief aanbod voor de Demervallei, in overeenstemming met de ecologische draagkracht van het gebied.

In de context van de Ontwikkelingsplan Demer-studie werd een nota opgesteld met de visie op de recreatieve ontwikkeling in de Demervallei tussen Diest en Werchter (6 december 2005). In deze recreatienota, waarvan een aantal elementen nog geldig zijn en waarvan aantal andere elementen reeds of nog kunnen herzien worden, zijn de volgende krachtlijnen voor recreatie opgenomen:

- Verzoenen van kwetsbare natuur en recreatiebehoeften;
- Het concentreren van het recreatief medegebruik rond de toegangspoorten van het gebied: de 'hoofdpooften' Aarschot en Diest, en de secundaire poorten Zichem-dorp, Zichem Ernest Claeshuis, Testelt en Langdorp. De gemeente Rotselaar is ook van mening dat de soldatenbrug en Werchter-centrum als secundaire poorten kunnen aangeduid worden (mond. med. Gemeente Rotselaar).;
- Er wordt prioriteit gelegd bij recreatief wandelen en fietsen;
- Hengelsport zal zich concentreren op goed toegankelijke zones met nu reeds bestaande infrastructuur (dorpskern, parking). De vermelde poorten zijn aangewezen plaatsen, waar indien nodig nog bijkomende infrastructuur kan voorzien worden;
- Verstoringgevoelige gebieden worden afgebakend;

- Jacht wordt in essentie niet beschouwd als recreatief medegebruik, maar als vorm van beheer;
- Mountainbikeparcours worden in de vallei in principe niet uitgestippeld, maar dwarsverbindingen over de vallei, tussen meer geschikte mountainbikegebieden, zijn mogelijk.

4.2.4

Doelstelling 4: Afstemmen doelstellingen landbouwactiviteiten op hoofddoelstellingen

Er zijn in de Demervallei vanaf Diest slechts weinig gebiedsdelen te vinden met een zuivere agrarische bestemming volgens het gewestplan. Het gewestplan toont m.a.w. bijna overal een arcering die aangeeft dat het landbouwgebied hetzij ecologisch, hetzij landschappelijk waardevol is.

Dit neemt niet weg dat de landbouwactiviteit in het plangebied belangrijk is.

In de nota houdende de principiële beslissing (28 november 2011) wordt deze tweede *nevendoelstelling* als volgt geformuleerd:

- Uitvoering geven aan de richtinggevende en bindende bepalingen van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen (RSV) inzake de afbakening van de gebieden van de natuurlijke en agrarische structuur zoals nader uitgewerkt in de ruimtelijke visie voor landbouw, natuur en bos in de regio Hageland;
- De kleinere landbouwgebieden in het gevarieerde, halfopen valleilandschap worden in de eerste plaats gevrijwaard voor de grondgebonden landbouw. De landbouw wordt ondersteund en biedt ruimte aan de ontwikkeling van landschappelijk waardevolle elementen.

Tevens vormt “economie”, waaronder landbouw kan gerekend worden een belangrijke pijler binnen het Sigmaplan.

In de gebiedsnota (versie 2012) over de agrarische structuur in de Demervallei van Diest tot Werchter, in het kader van het AGNAS project, worden volgende kansen weergegeven voor de sector “Land- en tuinbouw”: het streefbeeld voor de Demervallei tussen Aarschot en Diest betreft het versterken van de natuurwaarden en de waterbergingsfunctie in de Demervallei, het nader uitwerken van de verweving landbouw, natuur en bos en het versterken van de bosstructuren op de Diestiaanheuvelds. Voor de Demervallei tussen Aarschot en Werchter is de verweving van landbouw, natuur, bos en waterberging belangrijk.

De Demervallei kent ter hoogte van Diest, Averbode, Zichem en Testelt een beperkt en versnipperd landbouwgebruik. Ter hoogte van Vinkenbergh en Molenveld zien we nog een kleine concentratie van landbouwgebruik met enkele landbouwbedrijfszetels. De Gewenste Agrarische Structuur (GAS) duidt de Vinkenbergh, die onmiddellijk aansluit bij herbevestigd agrarisch gebied, aan als natuurverwevingsgebied. Molenveld heeft dan weer een gewenste agrarische structuur. Ter hoogte van Molenveld zijn ook enkele serres/sierkwekerijen gevestigd.

In de onmiddellijke omgeving van de Demerbroeken is er nog landbouwgebruik, voornamelijk teelt van voedergewassen, aanwezig. Aan de oevers van de Hulpe en de Oude Demer is nog wat graslandgebruik aanwezig. Het agrarische gebied behorend bij het landelijk woonlint ter hoogte van Worp wordt als enige aangeduid met een gewenste agrarische bestemming. Ten noorden van Heibos is geen

landbouwgebruik aanwezig, deze zone wordt in de GAS voorgesteld als zone voor natuurontwikkeling.

In Messelbroek, Langdorp en Rillaar bestaat de gewenste structuur uit een mozaïek van zones voor natuurontwikkeling, landbouw met natuurverweving en gewenste agrarische bestemmingen. Deze zones zijn voornamelijk in landbouwgebruik, aan de rand van het plangebied is een enkele landbouwbedrijfszetel gevestigd. Voor deze zones is minstens een agrarische basisbestemming gewenst met overdruk verweving voor de vallei en een agrarische bestemming voor de hogere gronden. Tegen de kern van Aarschot, in “Achter Schoonhoven”, is slechts één landbouwbedrijfszetel met graslandgebruik aanwezig.

De gewenste agrarische structuur in het gebied tussen Aarschot en Werchter is achterhaald en niet afgestemd op het aanwezige landbouwgebruik. Voor de concentratie van landbouwbedrijfszetels en huiskavels in het zuidoosten van het plangebied wordt in de GAS een overdruk natuurverweving voorzien. Gezien het bouwvrije karakter van deze overdruk en de plaatselijke concentratie van landbouwbedrijfszetels wordt een zuivere agrarische bestemming gevraagd.

De landbouwsector is overtuigd van de wenselijkheid en de werkbaarheid van beheerscontracten die rekening houden met de langlopende noden van de boeren.

4.2.5

Doelstelling 5: Afstemmen doelstellingen verstedelijking (bewoning, bedrijvigheid en waterwinning) op hoofddoelstellingen

In de nota houdende de principiële beslissing (28 november 2011) wordt deze derde *nevendoelstelling* als volgt geformuleerd:

- Afstemmen en coördineren van de voorstellen voor het ruimtelijk stedelijk beleid voor de stedelijke gebieden Diest en Aarschot. Dit beleid is erop gericht de stedelijke kern en het stedelijk functioneren te consolideren en te versterken door het creëren van ruimte voor bijkomend aanbod. Dit betreft ook de strategische projecten die gedefinieerd zijn voor de stedelijke gebieden en die de bedoeling hebben de stedelijke kernen te versterken en de open ruimte erbuiten en ertussen te vrijwaren;

Volgende aspecten zijn hier van belang:

- Realiseren van de werken en maatregelen die nodig zijn om de risico's op wateroverlast te minimaliseren;
- Afstemmen en coördineren van de voorstellen voor het ruimtelijk stedelijk beleid voor de stedelijke gebieden Diest en Aarschot. Dit beleid is erop gericht de stedelijke kern en het stedelijk functioneren te consolideren en te versterken door het creëren van ruimte voor bijkomend aanbod. Dit betreft ook de strategische projecten die gedefinieerd zijn voor de stedelijke gebieden en die de bedoeling hebben de stedelijke kernen te versterken en de open ruimte erbuiten en ertussen te vrijwaren;

4.3 Integraal Waterbeleid

De hoofddoelstellingen en nevendoelestellingen van het project 'Demervallei' verwijzen nadrukkelijk naar de doelstellingen en principes van het decreet betreffende integraal waterbeleid (18 juli 2003). Deze doelstellingen worden hieronder opgesomd in de mate dat zij van toepassing zijn – aspecten van chemische kwaliteit vallen hier duidelijk buiten omdat ze via andere projecten worden gerealiseerd:

- Het herstel van oppervlaktewater- en grondwaterlichamen en het duurzame beheer van de voorraden, waarbij goede ecologische en kwantitatieve toestand vallen onder de bevoegdheid van de opdrachtgevende en verantwoordelijke besturen.
- Het behoud en herstel van de natuurlijke werking van watersystemen en verbeteren en herstel van aquatische ecosystemen (waaronder het verzekeren van vrije vismigratie) en daarvan afhankelijke terrestrische ecosystemen.
- Het beheer van oppervlaktewater organiseren zodat:
 - Het schadelijke effect van niet-natuurlijke elementen in en langs het oppervlaktewatersysteem ongedaan gemaakt of beperkt wordt.
 - Verdroging ongedaan gemaakt wordt.
 - Ruimte aan het water geboden wordt ter herstel van watergebonden functies van de oeverzones en overstromingsgebieden.
 - De risico's op overstromingen van vergunde of vergund geachte bebouwing en bedrijfsgebouwen buiten overstromingsgebieden worden teruggedrongen.
- De integrale afweging van de diverse functies binnen het watersysteem, en het onderlinge verband tussen de verschillende functies.
- Het bevorderen van de betrokkenheid van de mens met het watersysteem, waaronder verhogen van de beleving in stedelijk gebied en vormen van zachte recreatie.

Uit voorgaande opsomming blijkt dat indien een planalternatief tegemoet komt aan reeds gestelde hoofd- en nevendoelestellingen van het project 'Herinrichting Demervallei', het ook beantwoordt aan de doelstellingen vanuit het decreet Integraal Waterbeleid. In voorliggende scoping lijkt het ons bijgevolg niet noodzakelijk een afzonderlijke toetsing uit te voeren aan de principes van het Decreet Integraal Waterbeleid.

5 Projectbeschrijving

5.1 Algemene ingrepen

Er worden algemene ingrepen beoogd die van toepassing zijn op alle verschillende scenario's of planalternatieven. In Bijlage1 zit een overzichtstabel van alle ingrepen per scenario. In de tabel wordt een onderscheid gemaakt tussen de algemene ingrepen enerzijds en de scenario-specifieke maatregelen. De algemene ingrepen zijn in het blauw gearceerd en worden dus in elk scenario sowieso uitgevoerd.

Op Kaart 1 worden alle algemene en scenario-specifieke ingrepen weergegeven. Op Kaart 2 worden enkel de algemene ingrepen, die in alle scenario's voorkomen, gevisualiseerd.

Voor een situering van de verschillende ingrepen per scenario wordt verwezen naar de Kaarten 3 tem 9.

Deze algemene ingrepen komen in hoofdlijnen neer op:

- Behouden van de actuele Demerbedding;
- Behouden (of mogelijks verhogen) van dijken in en rond de woonkernen. Eventueel worden er nieuwe dijken aangelegd. De huidige dijken langsheen de Demer dienen mogelijks opgehoogd te worden;
- Verhogen van de veiligheid door bijkomende lokale ingrepen, zoals verruiming van duikers, afkoppeling Kleine Hulpe van de Hulpe, ...).

5.2 Scenario's

Naast de algemene ingrepen worden er bij de verschillende scenario's nog scenario-specifieke ingrepen uitgevoerd.

De volgende scenario's worden onderzocht :

- Fin+
- Meander
- Meander (13)
- Bressen-Meander
- Dijken
- Bressen
- Natuur

Naast bovenvermelde scenario's wordt één bijkomende variant beschouwd, namelijk variant "Olifant". Hierbij wordt het vrijwaren van overstroming ter hoogte van het vakantieverblijf "Olifant" als afzonderlijke variant bestudeerd.

Elk van de scenario's wordt gekenmerkt door een reeks van ingrepen en een reeks van overstromingscontouren overeenstemmend met een bepaalde retourperiode.

Voor wat betreft de overstromingen, werd voor de scenario's Fin+, Meander, Meander (13) en Natuur scenario gesteund op de modelleringsgegevens van het Waterbouwkundig Laboratorium.

Voor het Bressen-meanderscenario en Dijkenscenario zijn geen modelleringsgegevens voorhanden en werd op basis van bestaande modelleringen van bovenvermelde scenario's en op basis van expert judgement een inschatting gedaan van de overstromingscontouren.

De retourperioden die in beschouwing worden genomen zijn: T1, T5, T10, T25, T50 en T100.

5.2.1

FIN+ scenario

Op Kaart 1, Kaart 2 en Kaart 3 worden de ingrepen voorgesteld die uitgevoerd worden in het Fin+-scenario.

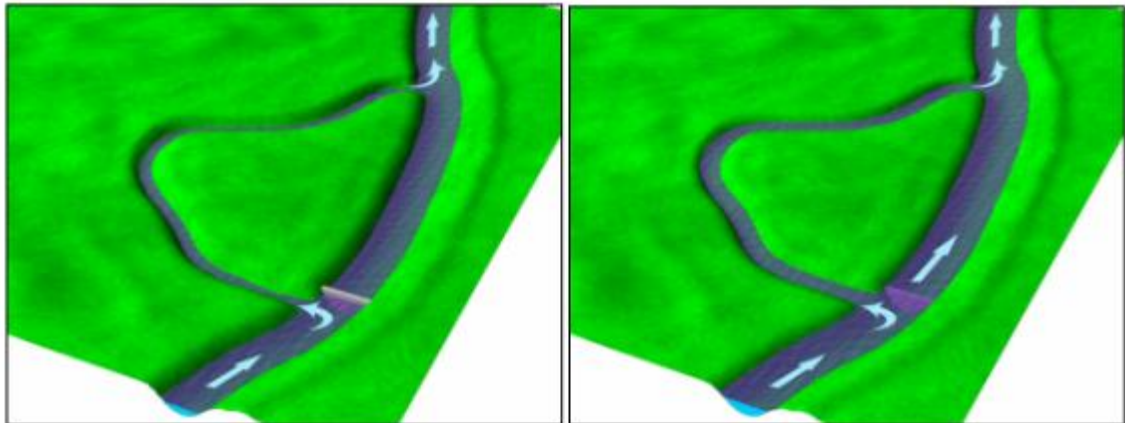
De kerngedachten van de voorgestelde ingrepen in het Fin+ scenario zijn:

- De algemene ingrepen;
- In de open ruimte worden de bestaande Demerdijken afgegraven of verlaagd (in functie van een grotere waterberging in de vallei met verlaging van het debiet als gevolg). In en rond de woonkernen blijven de dijken behouden of worden er nieuwe aangelegd;
- De rechteroever van de Laarbeek wordt afgegraven tussen de inlaat (Doodbroek) en de Amerstraat (Messelbroek); hierdoor wordt Doodbroek beter benut voor waterberging;
- Enkele oude meanders worden opnieuw aangesloten. In totaal worden 28 meanders heraangesloten. Bij 24 hiervan wordt er in de Demer een drempel geplaatst. Het concept hiervan wordt voorgesteld in Figuur 1.

In de Demer wordt een drempel geplaatst net stroomafwaarts van de meanderinloop. Bij lage debieten stroomt het water doorheen de aangesloten meander. Bij hoge waterstanden zal de Demer zijn actuele rechtgetrokken bedding bijkomend gebruiken. De hoogtes van de drempels zullen zo geconstrueerd worden dat het Demerwater bij debieten gelijk aan of groter dan het 10-percentieldebiet via de rechtgetrokken Demer stroomt.

Bij hoogwater kan de aangesloten meander fungeren als een bres, daar het water ter hoogte van de meander de vallei kan binnenstromen. Bij laagwater, zal door heraansluiting van de meander die een hogere bedding heeft opstuwing ontstaan, wat een stijging van de grondwatertafel tot gevolg zal hebben.

Figuur 1 : Concept van het inschakelen van meanders : laagwater (links) en hoogwater (rechts) (bron OPD-studie)

5.2.2

MEANDER scenario

Op Kaart 4 worden de ingrepen voorgesteld die uitgevoerd worden in het meander-scenario.

De kerngedachten van de voorgestelde ingrepen in het meander scenario zijn:

- De algemene ingrepen;
- Dezelfde reeks van oude meanders zoals in het Fin+ scenario worden heraangesloten. In totaal worden bijgevolg ook 28 meanders aangesloten, waarbij er bij 24 meanders een drempel wordt geplaatst.
- Meanders fungeren als bressen.

5.2.3

MEANDER13 scenario

Op Kaart 5 worden de ingrepen voorgesteld die uitgevoerd worden in het meander (13)-scenario.

De kerngedachten van de voorgestelde ingrepen in het meander(13) scenario zijn:

- De algemene ingrepen;
- Enkele oude meanders worden heraangesloten. Er werd gezocht naar een optimum waarbij via de inschakeling van een beperkt aantal meanders een maximaal positief effect werd bekomen bij hoge en gemiddelde afvoeren. Er wordt gestreefd naar een minimale peilstijging bij hoge afvoeren en een minimale peildaling bij gemiddelde afvoeren. Dit optimum werd bereikt door het aansluiten van 13 meanders (i.p.v. 28 in het Fin+ en meander scenario)
- Meanders fungeren als bressen

5.2.4

BRESSEN-MEANDER scenario

Op Kaart 6 worden de ingrepen voorgesteld die uitgevoerd worden in het Bressen-Meander-scenario.

De kerngedachten van de voorgestelde ingrepen in het Bressen-Meander scenario zijn:

- De algemene ingrepen;
- Dezelfde reeks van enkele oude meanders zoals in het FIN+ scenario worden heraangesloten. In totaal worden bijgevolg ook 28 meanders aangesloten, waarbij er bij 24 meanders een drempel wordt geplaatst.
- Er worden 14 bressen van 100 m breed voorzien in de Demerdijken. Bij hoge afvoeren zal het water via deze bressen naar de vallei kunnen stromen waardoor toppeilen bij hoge afvoeren verlagen. De exacte ligging van de bressen is nog niet gekend.

5.2.5

DIJKEN scenario

Op Kaart 7 worden de ingrepen voorgesteld die uitgevoerd worden in het Dijken-scenario.

De kerngedachten van de voorgestelde ingrepen in het Dijken scenario zijn:

- De algemene ingrepen;
- In de open ruimte worden de bestaande Demerdijken afgegraven of verlaagd (in functie van een grotere waterberging in de vallei met verlaging van het debiet als gevolg). In en rond de woonkernen blijven de dijken behouden of worden er nieuwe aangelegd;
- De rechteroever van de Laarbeek wordt afgegraven tussen de inlaat (Doodbroek) en de Amerstraat (Messelbroek); hierdoor wordt Doodbroek beter benut voor waterberging;

5.2.6

BRESSEN scenario

Op Kaart 8 worden de ingrepen voorgesteld die uitgevoerd worden in het Bressen-scenario.

De kerngedachten van de voorgestelde ingrepen in het Bressen scenario zijn:

- De algemene ingrepen;
- Er worden 14 bressen van 100 m breed voorzien in de Demerdijken. Bij hoge afvoeren zal het water via deze bressen naar de vallei kunnen stromen waardoor toppeilen bij hoge afvoeren verlagen.

5.2.7

NATUUR scenario

Op Kaart 9 worden de ingrepen voor het Natuur scenario voorgesteld.

De kerngedachten van het Natuur scenario zijn de volgende:

- De algemene ingrepen tenzij anders vermeld;
- Demer krijgt historisch profiel van opmetingen 1954;
- Alle 28 meanders uit het FIN+ scenario worden ingeschakeld maar dan zonder de bypass met bijhorende drempel, dus met demping van de rechtdoor bedding;
- Net opwaarts van de dorps/stadskernen van Zichem en Aarschot, respectievelijk ter hoogte van de Maagdentoren en de monding van de Motte, dient een veiligheidsstuw geplaatst die er voor zorgt dat bij was een beperkt “veilig” debiet wordt doorgelaten, naar analogie met het wachtbekken Egenhoven langs de Dijle.

- Veiligheidsdijken analoog aan FIN+.
- De beperkte dijkverhogingen te Doodbroek (20cm boven oeverwal) en te Betekom (akkergebied) uit FIN+ dienen niet gerespecteerd te worden. Hier komen de dijken op oeverwalniveau.

Dit Natuurscenario heeft dezelfde filosofie als in de Dijle. Dus hier zou men bomen en dergelijke niet uit de rivier ruimen. Ook oeververstevingen zouden verdwijnen.

Indien het water in het Molenstedeboek te veel opstuwt als gevolg van instromend Demerwater, eventueel de aanwezige kokers onder de spoorweg vergroten zodat dit beter kan fungeren als een bypass. Er wordt beslist om dit aanvankelijk nog niet aan te passen om 1 op 1 te kunnen vergelijken met de andere scenario's.

Bij de hydrodynamische modellering van het Natuur scenario (Waterbouwkundig Laboratorium, 2012), zijn twee varianten bekeken: NAT scenario en NAT+ scenario. Het natuurscenario (NAT scenario) veroorzaakte namelijk grote opstuwings van 2 tot 3 meter opwaarts de veiligheidsstuw te Aarschot en van 0,5 tot 1m opwaarts van de veiligheidsstuw te Zichem. Het NAT+ scenario is een variant van het Natuur scenario, waarbij in Aarschot, vanaf de molenarm tot de eerstvolgende meander 10, de Demersecties behouden blijven zoals ze in de huidige situatie aanwezig zijn. Dit heeft tot gevolg dat het debiet dat veilig door Aarschot kan afgevoerd worden via de veiligheidsstuw toeneemt van 60 m³/s naar 70 m³/s. Dit impliceert verder ook dat de stuw pas in werking zal treden bij een T25 i.p.v. bij T10.

5.2.8

Variant Olifant

Op Kaart 10 worden de ingrepen voorgesteld die uitgevoerd worden in het Olifant-scenario.

De kerngedachten van de voorgestelde ingrepen in de variant Olifant zijn gebaseerd op die van het Fin+ scenario, maar met volgend verschil:

- Aan het stroomafwaarts deel van de Demer nabij Werchter wordt de noordelijke veiligheidsdijk omgeleid rond de weekendverblijven van "De Olifant" (zie ingreep nr 64). De weekendverblijven van "De Olifant" worden dus volledig gevrijwaard van overstroming.

6 Beschikbare relevante gegevens en wenselijk / noodzakelijk aanvullend onderzoek

In dit hoofdstuk wordt per thema een niet-limitatieve lijst gegeven van de gegevens (rapporten, documenten, studies,...) die relevant zullen zijn in het verder proces.

Daarna wordt aangegeven welk aanvullend onderzoek nog wenselijk en/of noodzakelijk is voor het verdere plan-MER-proces.

6.1 Beschikbare gegevens

6.1.1

Algemeen

- Deelrapport OPD-studie: 'Omgevingsanalyse' (maart 2007, tijdelijke handelsvennootschap: Haecon – SumResearch – Taken Landschapsplanning, OPD2352/966) + kaartbijlage
 - ➔ *Het deelrapport 'Omgevingsanalyse' is een weergave van de inventarisatie van de fysische, beleidsmatige en juridische omgeving. De inhoud geldt slechts voor de toestand tot einde 2005.*
- Sectorale analyse in het kader van het project Herinrichting Demervallei tussen Diest en Werchter (toestand 2012) (juli 2012, Arcadis)
- Opstellen van een uitvoeringsprogramma voor het Ontwikkelingsplan Demer (OPD-studie) (Antea, 2011)
- Ruimtelijke visie voor landbouw, natuur en bos regio Hageland (juni 2006)
- AGNAS-gebiedsnota's voor landbouw, natuur en erfgoed

6.1.2

Scenario's

Hydrodynamische modellering van het Demerbekken:

- bestaande toestand (2007, tijdelijke handelsvennootschap: Haecon – SumResearch – Taken Landschapsplanning, OPD2352/915)
- scenario analyse (2007, tijdelijke handelsvennootschap: Haecon – SumResearch – Taken Landschapsplanning, OPD2352/916)
- variantscenario's (2010), Waterbouwkundig Laboratorium, 714_11)
- eindscenario en morfologische aspecten (2010, Waterbouwkundig Laboratorium, 714_09)
- natuurscenario, Waterbouwkundig Laboratorium (2012) (WL2012R12_089)

Toetsing van herinrichtingsscenario in het Demerbekken tussen Diest en Werchter (2007, tijdelijke handelsvennootschap: Haecon – SumResearch – Taken Landschapsplanning, OPD2352/918)

6.1.3

Natuur

- Overstromingen in de Demervallei tussen Diest en Werchter – ecohydrologische analyse (INBO, 1999)
- Ontwerp van Ecosysteemvisie voor de Demervallei tussen Werchter en Diest, 3 delen. Laboratorium voor Bos, Natuur en Landschap, KU Leuven (Martens L. en Hermy M., 2000)
 - ➔ *De ecosysteemvisie Demervallei heeft de natuurpotenties bij optimale voorwaarden en beleid voor de terrestrische natuurtypen in beeld gebracht. Deze visie was de basis van de OPD-studie.*
- Meanders in de Demervallei tussen Diest en Werchter (INBO, september 2001)
- Deelrapport OPD-studie: ‘Opmaak van een natuurvisie voor de Demervallei tussen Diest en Werchter’ (oktober 2007, tijdelijke handelsvennootschap: Haecon – SumResearch – Taken Landschapsplanning)
 - ➔ *In dit rapport werd per deelgebied een ecosysteemtypenkaart of natuurvisiekaart gemaakt waarbij ook het faunistisch element en de ecologische corridorfunctie is opgenomen. Dit ideaal streefbeeld voor natuurontwikkeling werd vertaald in een van de basisscenario’s van de OPD-studie, het zogenaamde MAX-scenario.*
- Deelrapport OPD-studie: ‘ontwerp Bosrapport: inventarisatie en analyse’ (maart 2007, tijdelijke handelsvennootschap: Haecon – SumResearch – Taken Landschapsplanning) + kaartbijlage
- Natuurrichtplan voor de Demervallei tussen Diest en Aarschot (goedgekeurd door de minister op 5/02/2008)
 - ➔ *De ontwikkeling van de gebiedsvisie in het NRP kon simultaan gebeuren met de OPD-studie. Er werd daarbij rekening gehouden met de potenties van het gebied indien het FIN-scenario van de Ontwikkelingsplan Demer-studie zou uitgevoerd worden. Relevant voor de Demer is dat volgend natuurstreefbeeld als bindende bepaling geformuleerd is:*
 - *rivier met natuurlijke oeverwallen ; uitgezonderd ter hoogte van de woonkernen, waar dijken blijven*
 - *structuurrijk en met goede waterkwaliteit (minstens basiswaterkwaliteit)*

Het is ook belangrijk te melden dat voor het valleigebied tussen Aarschot en Werchter – waarvoor nog geen natuurrichtplan is opgemaakt - in het kader van de OPD-studie, eveneens een natuurdoelenkaart opgemaakt is. Er is dus een natuurdoelenkaart voor het hele valleigebied van Diest tot Werchter.
- Instandhoudingsdoelstellingen voor de Speciale Beschermingszones (IHD)
 - ➔ *De instandhoudingsdoelstellingen werden uitgewerkt voor de habitattypes en regionaal belangrijke biotopen; deze IHD’s waren belangrijk bij de verdere visievorming in het kader van de OPD-studie en in het natuurrichtplan. Het NRP is als bron geraadpleegd bij de opmaak van de IHD. De IHD zijn niet in strijd met visie en maatregelen in het NRP.*

6.1.4**Water**

- Hydrologie van de Demer tussen Diest en Werchter (2006, tijdelijke handelsvennootschap: Haecon – SumResearch – Taken Landschapsplanning, OPD2352/893)
- Hydrogeologische modellering (2007, tijdelijke handelsvennootschap: Haecon – SumResearch – Taken Landschapsplanning, OPD2352/917)
- Het bekkenbeheerplan van het Demerbekken (2008-2013), vastgesteld door VR op 30/01/2009
 - ➔ *Het FIN-scenario van de OPD-studie is integraal in het bekkenbeheerplan opgenomen.*

6.1.5**Landbouw**

- Landbouweffectenrapport en flankerende maatregelen voor landbouw in het kader van de OPD-studie (VLM, 2006)
- Landbouwinformatiesysteem (Departement Landbouw en Visserij, 2010)

6.1.6**Bodem**

- Technisch verslag Demerdijken tussen Diest en Testelt (2005, Soresma)
- Technisch verslag Demerdijken tussen Testelt en Werchter (2006, Soresma)
- Verkennend onderzoek ruimingsspecie meanders 1 tem 7 (2006, Soresma)
- Demermeanders Grondplannen, Dwarsprofielen, Peilplannen (2011)
- Technisch verslag Ontwikkelingsplan Demer Demervallei. Tussen 3118 Rotselaar (Werchter) en 3272 Scherpenheuvel-Zichem (Testelt) uitgevoerd door Talboom in 2010.

6.1.7**Recreatie**

- Deelrapport van de OPD-studie 'Visie op de recreatieve ontwikkeling in de Demervallei tussen Diest en Werchter' (december 2005, tijdelijke handelsvennootschap: Haecon – SumResearch – Taken Landschapsplanning)
 - ➔ *Dit document bevat een globaal standpunt over toeristisch recreatieve initiatieven in het gebied.*

6.1.8**Huisvesting**

- Provinciaal project 'weekendverblijven, campings en residentiële woonwagenterreinen - fase 2'

6.1.9**Landschap**

- Afbakening ankerplaats 'Demervallei tussen Aarschot en Diest' (ontwerpversie)

6.2 Wenselijk en noodzakelijk aanvullend onderzoek

Binnen de Demervallei vormt de aanwezigheid van **zonevreemde jeugdverblijfplaatsen** in het valleigebied een knelpunt. Momenteel is er nog geen duidelijk beeld van waar deze juist gesitueerd zijn en op welke termijn hiervoor een herlocalisatie zal gebeuren. In het kader van de thematische werkgroep “recreatie en toerisme” kan dit verder onderzocht worden. Eens dit onderzoek uitgevoerd is kan het mee verwerkt worden in het plan-MER, maar het wordt niet als een noodzakelijk aanvullend onderzoek van de plan-MER beschouwd. In een latere fase van het project zal dit onderzoek wel noodzakelijk zijn.

In een latere fase is een gedetailleerd terreinonderzoek naar het **effectieve bodemgebruik** binnen het plangebied van belang. Vooral het aspect vertuining en verpaarding vormen namelijk meer en meer een probleem binnen natuurlijke gebieden, zoals de Demervallei. Dit onderzoek wordt als niet noodzakelijk geacht voor de opmaak van het plan-MER.

Inzake het aspect **landbouw**, zijn twee datasets beschikbaar. Eenderzijds het in het Landbouweffectenrapport van de VLM (VLM, 2006) en anderzijds het vooronderzoek in het kader van de AGNAS gebiedsnota (RUP Demervallei van Diest tot Werchter) over de agrarische structuur (februari 2012).

In het Landbouweffectenrapport is een globale waardering van de landbouwgronden binnen de Demervallei bepaald op basis van een aantal criteria. Als basis is hierbij een zeer gedetailleerd onderzoek uitgevoerd onder meer op basis van enquêtes. Deze globale waardering is opgedeeld in 5 scores (lage globale waardering voor landbouw – hoge waardering voor landbouw). Deze zeer gedetailleerde, maar eerder achterhaalde gegevens, werden gebruikt binnen de kennisopbouw.

De gegevens die voor de AGNAS gebiedsnota gebruikt zijn, dateren van 2009 en zijn bijgevolg veel recenter. Op dit ogenblik is het nog niet volledig duidelijk in hoeverre deze gegevens kunnen gebruikt worden voor het plan-MER. Een overleg met de auteurs hiervan moet hieromtrent duidelijkheid brengen. Op basis van de informatie die momenteel beschikbaar is bestaat het aanvoelen dat deze gegevens voldoende zullen zijn voor het plan-MER. Een definitieve uitspraak hierover zal spoedig geformuleerd worden.

7 Aandachtsgebieden

Hierna volgt een overzicht van aandachtspunten en aandachtsgebieden waarmee in het kader van het procesverloop van het project “Demervallei” rekening moet gehouden worden. Echter wordt op dit moment niet verwacht dat de invulling van deze gebieden doorslaggevend zal zijn voor de keuze van een bepaald scenario. Er zal steeds worden nagegaan hoe met de geplande ontwikkelingen in de planMER kan worden omgegaan, en of de (gewestplan)bestemmingen in conflict komen met de verschillende doelstellingen.

Mogelijke knelpunten en/of randvoorwaarden die uit deze oefening volgen zullen in het plan-MER beschreven worden, zodat een eventuele herbestemming mogelijk is. De beoordeling zal hierbij volledig gebeuren op basis van aangeleverd onderzoek en inrichtingsvoorstellen. In het kader van het plan-MER zelf, zal geen bijkomend onderzoek en/of bijkomende overlegmomenten uitgevoerd worden.

Een bijkomend aandachtspunt in de verdere procesvorming is het aspect “verweving”. Op basis van de beschikbaarheid van visies en gegevens hieromtrent zal dit meegenomen worden in het plan-MER.

De situering van de aandachtsgebieden wordt weergegeven op Kaart 11.

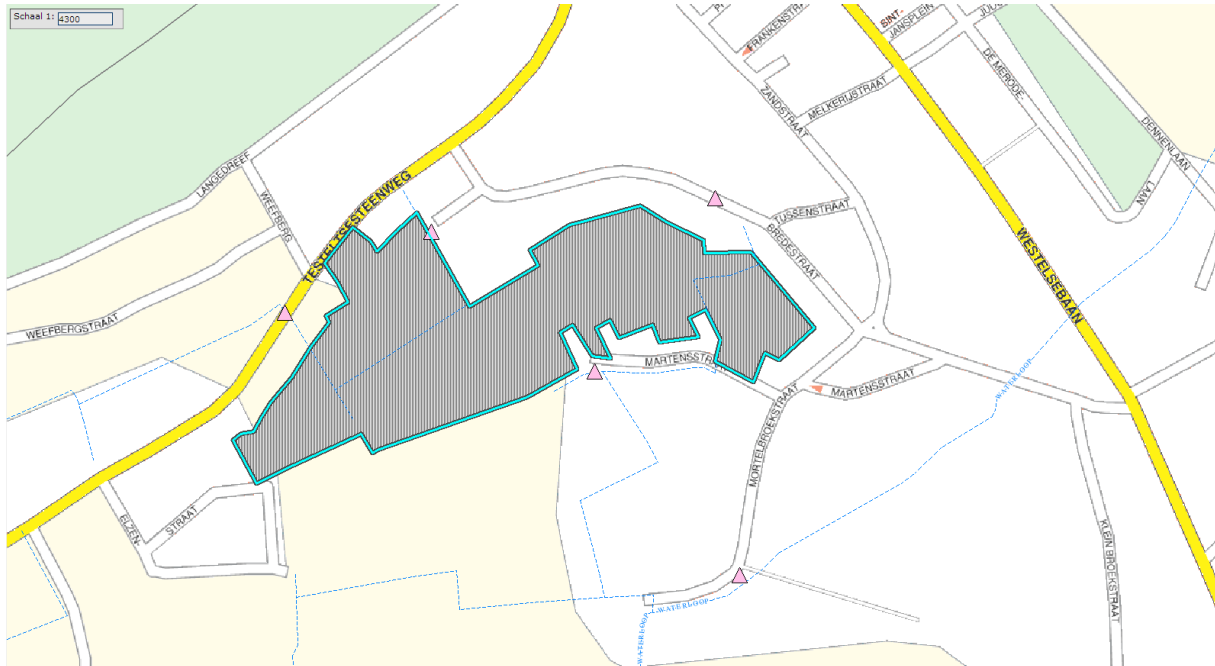
7.1 Woonuitbreidingsgebied – Averbode, aangeduid als signaalgebied.

In het bekkenbeheerplan Demerbekken werd het woonuitbreidingsgebied (WUG) Averbode als een signaalgebied¹⁰ aangeduid. In 2012 werd dit gebied via de ‘toetsing signaalgebieden’ aan een uitgebreide analyse onderworpen. Deze toetsingsfiche voor het ‘signaalgebied Averbode’ werd op 25 juli 2012 goedgekeurd door het Bekkenbestuur. De toetsing resulteerde in een opdeling van het aandachtsgebied in twee deelgebieden met verschillende suggesties naar ontwikkelingsperspectief (figuur). Vanuit de analyse van het watersysteem wordt de suggestie gedaan om het zuidwestelijk deelgebied 1, zoals ook in het GRS vermeld, te vrijwaren van nieuwe bebouwing. Voor het noordoostelijk deelgebied 2 blijkt dat een ontwikkeling van het WUG mogelijk is mits voldoende maatregelen om de infiltratiemogelijkheden te behouden. Mogelijkheden zijn hier bv. de aanleg van wadi’s, het gebruik van waterdoorlatende verhardingen en een maximum behoud van onverharde oppervlaktes¹¹. De bevindingen uit de ‘Toetsing Aandachtsgebied WUG Averbode’ worden meegenomen in het plan-MER in het verdere procesverloop van het project Demervallei.

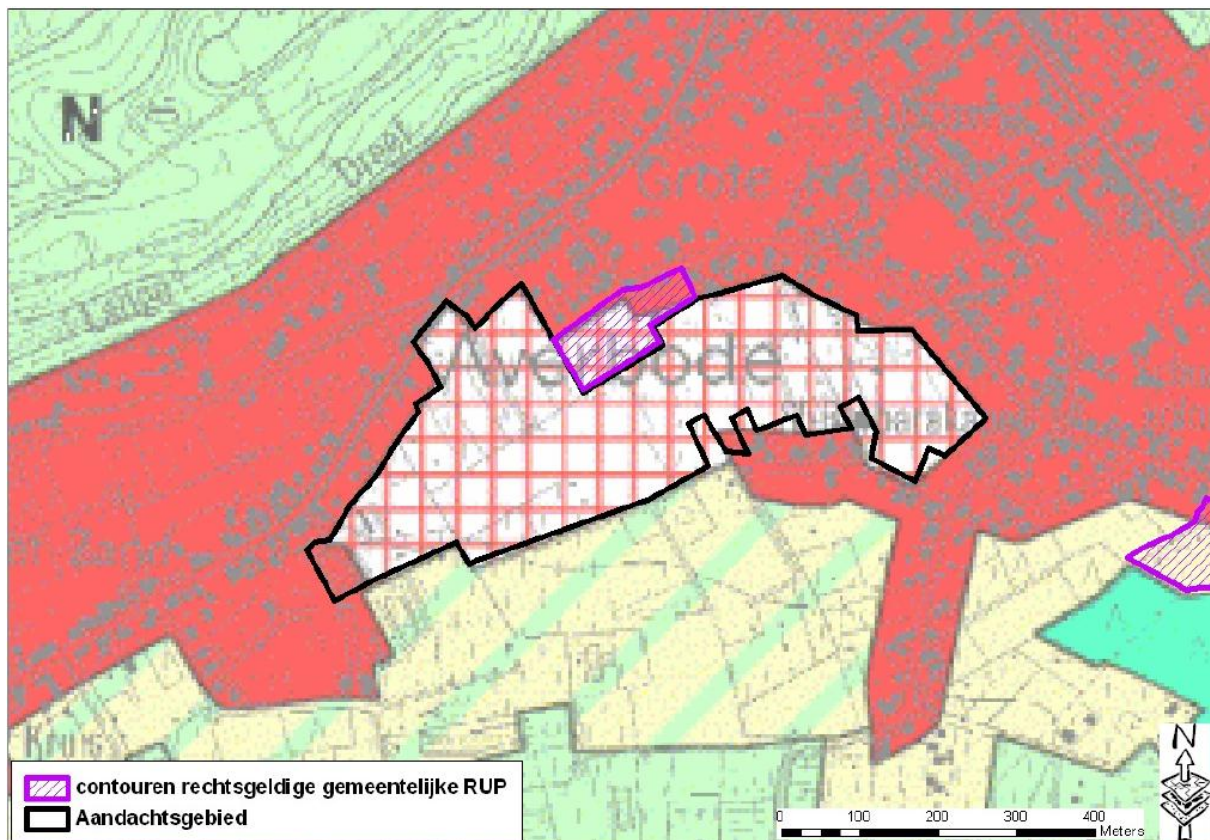
¹⁰ Signaalgebieden zijn nog niet ontwikkelde harde gewestplanbestemmingen die binnen waterconserverings-, actueel waterbergings- en/of potentieel waterbergingsgebied vallen

¹¹ Coördinatiecommissie Integraal Waterbeleid, 2012, Toetsing Aandachtsgebied WUG Averbode (Scherpenheuvel-Zichem) – 7 Suggestie naar ontwikkelingsperspectief, pg 21-22

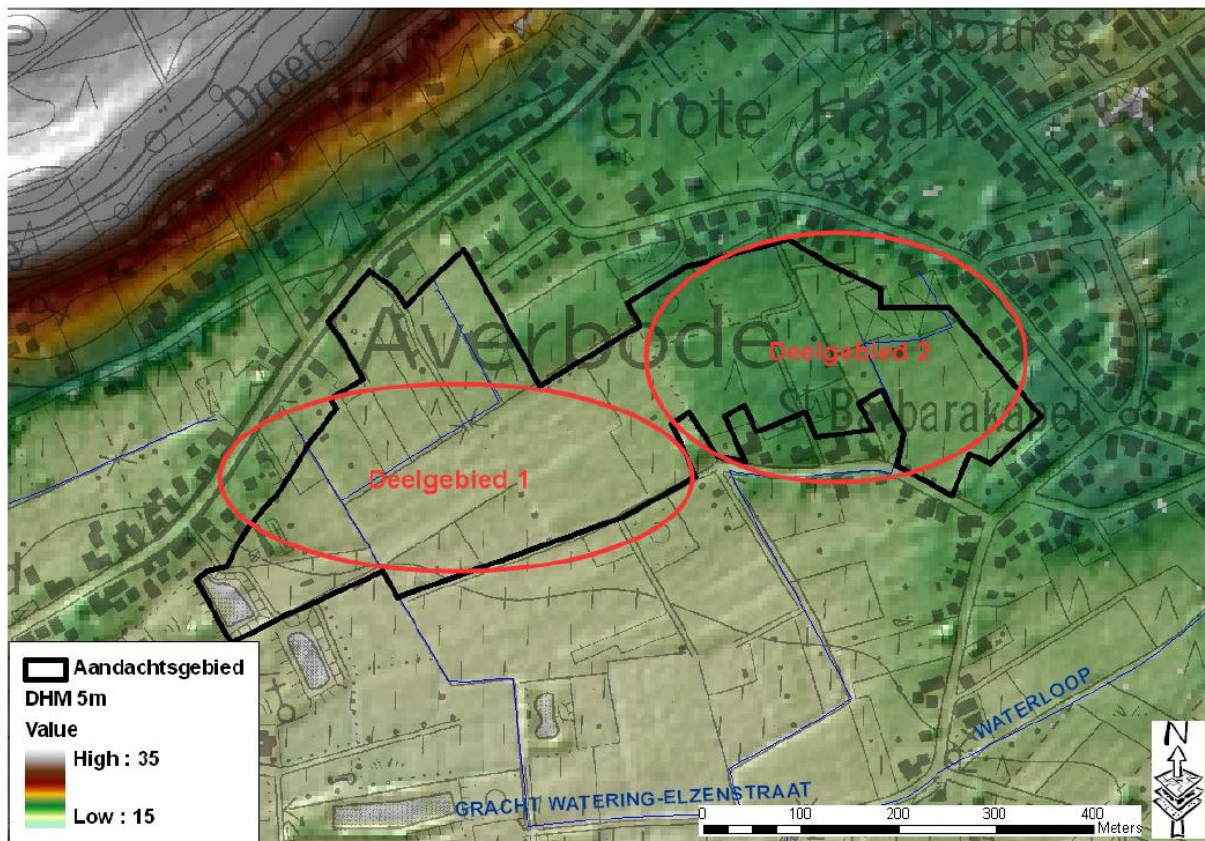
Figuur 2: Signaalgebied WUG Averbode (Geoloket Bekken)

Figuur 3 : Situering op gewestplan Aarschot-Diest (Toetsing Aandachtsgebied WUG Averbode)

Figuur 4 : Aanduiding deelgebieden signaalgebied Averbode (Toetsing aandachtsgebied WUG Averbode)

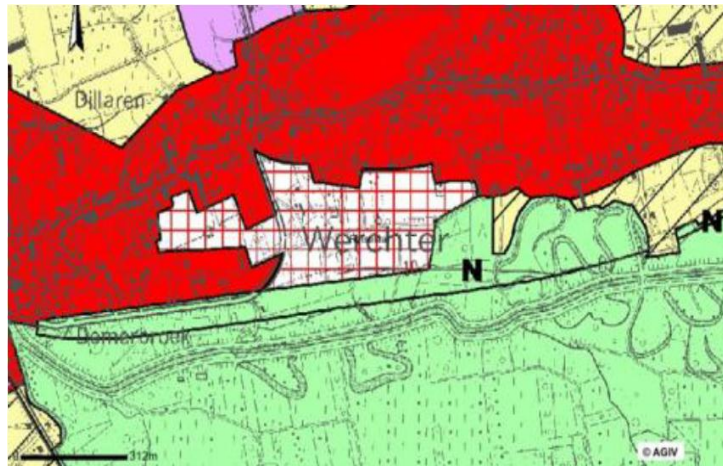

7.2

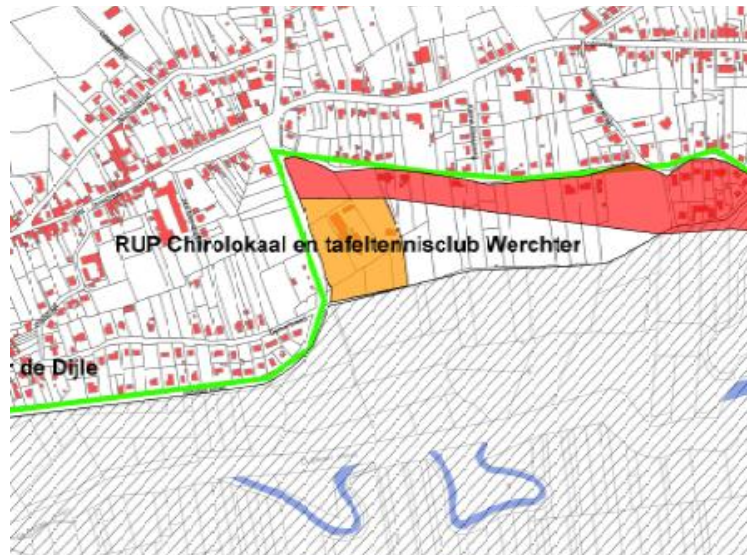
Woonuitbreidingsgebied - Werchter

Het WUG Werchter situeert zich aan de noordzijde van de Demer en ten oosten van de kern van Werchter. Binnen de perimeter van het woonuitbreidingsgebied werd reeds een gemeentelijk RUP 'Chirolokaal en tafeltennisclub Werchter' opgemaakt. De tuinen van de woningen aan de zuidkant van de woonwijk Hoogland (op een zandrug gelegen) bevinden zich in overstromingsgebied. Deze woningen maken echter geen deel uit van het WUG. De gemeente voorziet het WUG deels als woongebied te bestemmen en deels een natuurbestemming toe te kennen. Deze visie op het WUG Werchter wordt meegenomen in het planMER in het verdere procesverloop van het integraal project Demervallei.

Figuur 5 : Situering WUG Werchter op gewestplan

Figuur 6 : Situering RUP Chirolokaal en tafeltennisclub Werchter in WUG Werchter

7.3

Achter Schoonhoven te Aarschot

De provincieraad van Vlaams-Brabant stelde het provinciale RUP 'Kleinstedelijk Gebied Aarschot' definitief vast op 22 mei 2012. De goedkeuring door de Vlaamse minister bevoegd voor ruimtelijke ordening Philippe Muyters volgde bij besluit van 25 oktober 2012. In dit PRUP werd het WUG Demerparking meegenomen als stedelijk gebied voor het ontwikkelen van de functies wonen, grootschalige kleinhandel, horeca, openbaar nut en gemeenschappelijke voorzieningen en recreatie. Het gebied 'Achter Schoonhoven' werd niet meegenomen binnen de afbakening.

In het kader van de afbakening werd wel gestart met de opmaak van een masterplan. Hierin werd een gebiedsvisie voor Achter Schoonhoven meegegeven als toegangspoort tot de Demervallei. Schoonhoven vormt daarbij een overgang tussen het stedelijke centrum en de natuurlijke Demer. Zachte recreatie (wandelen en fietsen) staat hier voorop. Nieuwe wandel- en fietsroutes staan zowel in functie van het woon-werkverkeer als van de recreatie. Troeven voor dit gebied zijn een

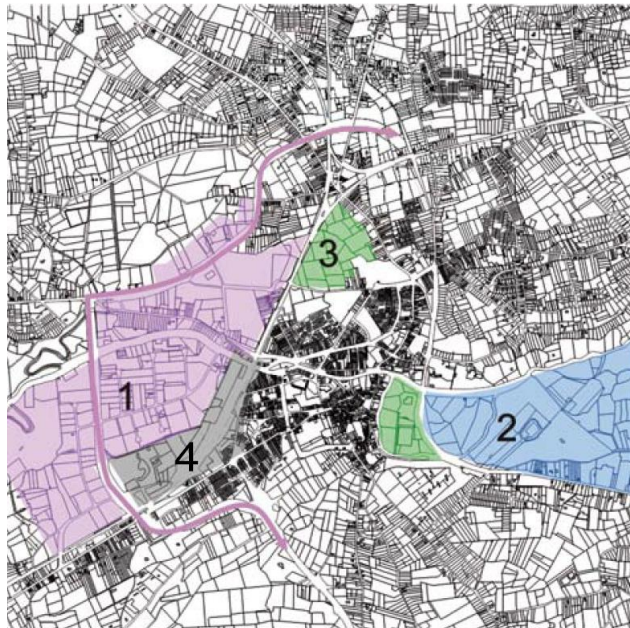
camping met visvijvers, het kasteel, de archeologische site Weerde, de Watermolen en het geboortebos.

De eventuele ontwikkeling van ‘Achter Schoonhoven’ als toeristisch recreatieve poort wordt meegenomen in de visievorming rond toerisme en recreatie in het kader van het integrale project Demervallei. De plan-MER in het kader van de herinrichting van de Demervallei zal daarbij, indien dit noodzakelijk blijkt vanuit de milieuanalyse, voorwaarden opleggen omtrent de toeristisch-recreatieve ontwikkeling van dit gebied. Opportuniteiten om samen te werken met het project ‘de Merode’ dienen in het kader van het project Demervallei te worden onderzocht.

Figuur 7 : Situering Achter Schoonhoven op het Gewestplan

Figuur 8 : Situering Achter Schoonhoven (2) in het Masterplan « Afbakening Stedelijk Gebied Aarschot¹²»

7.4

Nieuwland Aarschot

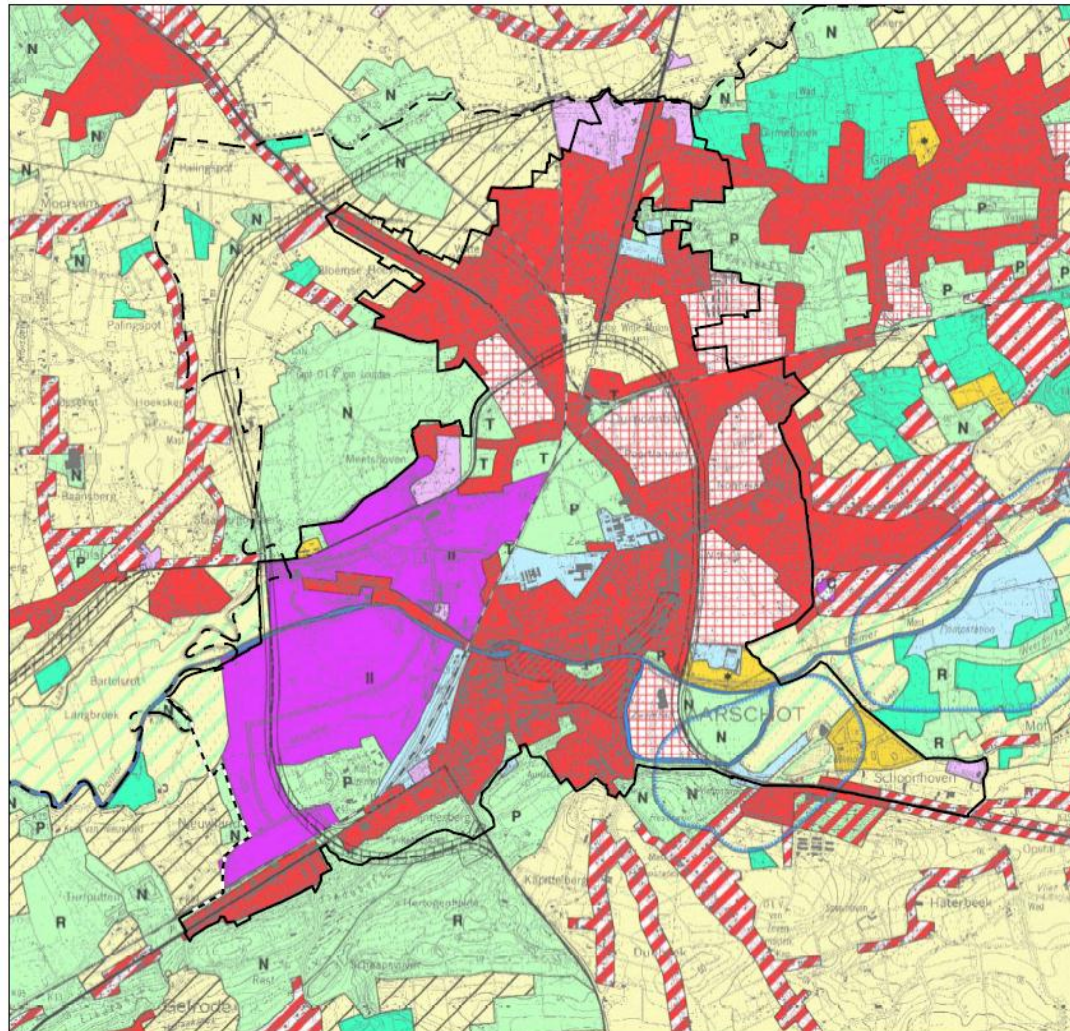
De provincieraad van Vlaams-Brabant stelde het provinciale RUP 'Kleinstedelijk Gebied Aarschot' definitief vast op 22 mei 2012. De goedkeuring door de Vlaamse minister bevoegd voor ruimtelijke ordening Philippe Muyters volgde bij besluit van 25 oktober 2012. In dit PRUP werd het bedrijventerrein Nieuwland met beperkte uitbreiding meegenomen (PRUP Aarschot Stationsomgeving en beperkte uitbreiding Nieuwland – goedgekeurd bij MB 05/09/2008).

Voor wat betreft het gebied Nieuwland is in het kader van de afbakening van het kleinstedelijk gebied Aarschot initieel geopteerd voor een nieuw en ruimer regionaal bedrijventerrein dan waarvoor nu een PRUP is opgemaakt. De planMER die in het kader van deze afbakening werd opgemaakt, zal als insteek worden gehanteerd in het planMER Demervallei. Tegelijk, en parallel aan de planMER procedure, zal er overleg worden georganiseerd met onder andere de stad Aarschot, de provincie Vlaams-Brabant en RWO Vlaanderen over de verdere situering van de taakstelling bedrijvigheid in het kleinstedelijk gebied; en zullen afspraken worden gemaakt over bijkomend onderzoek naar de effectieve haalbaarheid van de respectievelijke alternatieven. Resultaten uit dat overleg en het verder onderzoek zullen worden meegenomen in het verder proces.

¹² Afbakening Stedelijk Gebied Aarschot – Het masterplan van visie naar actie, 2012, Stad Aarschot en Provincie Vlaams-Brabant

Figuur 9 : Situering Afbakening Kleinstedelijk Gebied Aarschot op gewestplan (PRUP Afbakening Kleinstedelijk gebied Aarschot, 2012)

SumResearch / Provinciaal ruimtelijk uitvoeringsplan afbakening kleinstedelijk gebied Aarschot

03
Afbakening structuurondersteunend
kleinstedelijk gebied Aarschot
Bestaande juridische toestand: gewestplan

- Gemeentegrens
- Afbakening kleinstedelijk gebied
- Voorlopige afbakening kleinstedelijk gebied

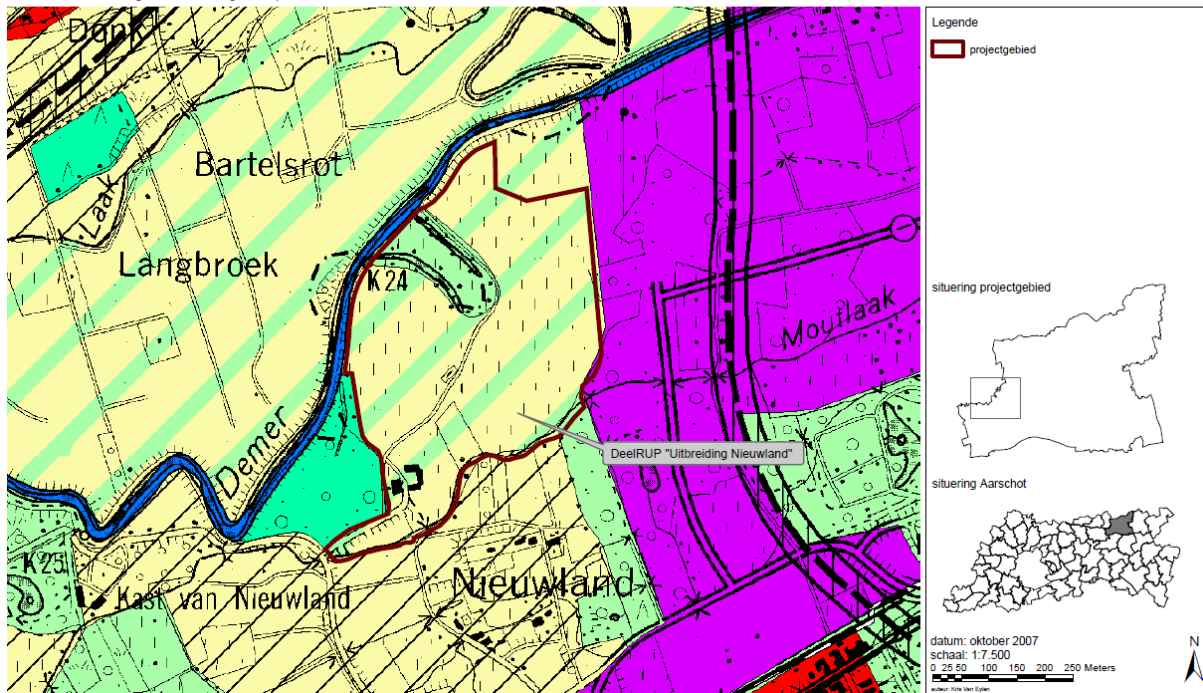
Provincie Vlaams Brabant
6049 / kpy / september 2011

Figuur 10 : Situering Nieuwland (Uitvoeringsplan Aarschot Stationsomgeving en beperkte uitbreiding Nieuwland)

PRJ 2006-003: Stationsomgeving Aarschot - Uitbreiding Nieuwland

DeelRUP Uitbreiding Nieuwland - gewestplan

7.5 Weekendverblijven

De clusters Olifant en Leybos (Rotselaar) en Roebos (Scherpenheuvel-Zichem) situeren zich binnen de projectperimeter van de Demervallei.

De provincie Vlaams-Brabant startte met de opmaak van een RUP "Weekendverblijven, campings en residentiële woonwagenterreinen in de deelruimte Demer". In dit RUP wordt herhuisvesting voorzien zowel voor de cluster Olifant als Roebos. Afhankelijk van de afspraken en beslissingen over deze gebieden zal worden nagegaan of een herbestemming van deze gebieden mogelijk is. De impact van de verschillende planalternatieven op deze weekendverblijven zal onderzocht worden in het plan-MER. Voor het gebied Olifant wordt in het plan-MER een variant meegenomen om het ganze gebied te vrijwaren van overstroming.

8

Scoping van relevante MER disciplines en effectgroepen

Wat betreft de impactanalyse, wordt er gesteld dat in het plan-MER enkel de milieueffecten die optreden na realisatie van de ingrepen, zullen onderzocht worden. **De tijdelijke milieueffecten tijdens de aanlegfase (bv. rustverstoring en stofhinder tijdens het bouwen, afbreken van de dijken, transportbewegingen tijdens de bouwfase,...) worden in het plan-MER niet bestudeerd.** Zij zullen bijgevolg ook niet meegenomen worden in de definiëring van de redelijke alternatieven en de uiteindelijke afweging van de verschillende planalternatieven, wat gezien hun tijdelijk en omkeerbaar karakter een logische uitgangssituatie betreft op plan-MER-niveau. De milieueffecten die tijdens de aanlegfase optreden en onomkeerbare schade veroorzaken aan bijvoorbeeld fauna en flora of mens, zullen in het plan-MER wel onderzocht worden,

In het plan-MER zal een disciplinegerichte benadering worden gevolgd, waarbij de milieueffecten per discipline worden beschreven. De disciplines die over het algemeen in een plan-MER worden besproken zijn: de abiotische disciplines bodem, water, lucht en geluid en trillingen en de zogenaamde receptordiscipline fauna en flora, mens en landschap, bouwkundig erfgoed en archeologie.

Hierna wordt in tabelvorm de scoping uitgevoerd van de relevante disciplines en effectgroepen (Tabel 1), waarbij de relevante (R) en niet-relevante (NR) disciplines/effectgroepen van elkaar onderscheiden worden. Wanneer voor een bepaalde discipline geen enkele effectgroep relevant wordt geacht, dan is desbetreffende discipline niet-relevant voor het plan-MER. Op project-MER niveau kan deze discipline echter wel relevant worden. Indien een bepaalde effectgroep vooral tot uiting komt binnen de receptordisciplines (bijvoorbeeld wijziging van het bodemgebruik), wordt deze effectgroep niet afzonderlijk beschreven, maar wordt het effect binnen de receptordiscipline behandeld.

De effectgroepen die in de tabel zijn opgenomen, zijn deze zoals ze opgenomen zijn de richtlijnenboeken die voor alle MER-disciplines afzonderlijk zijn opgemaakt. Na de tabel wordt voor zowel de relevante als de niet-relevante effecten een korte beschrijving gegeven waarom deze respectievelijk als relevant en niet-relevant worden beschouwd. Op basis van deze scoping zal in het plan-MER de effectbespreking en –beoordeling van de relevante effectgroepen meer in detail en per discipline worden uitgevoerd.

Hierbij zal het bij de uitwerking van het Plan-MER ook van belang dat naast de negatieve milieueffecten ook aandacht uitgaat naar de positieve effecten. De mate waarin per planalternatief positieve effecten wel of niet gegenereerd worden, zullen tevens uit het plan-MER moeten blijken.

Bepaalde effectgroepen zijn op planniveau niet relevant om te onderzoeken, maar dienen als randvoorwaarde te worden meegenomen in het verdere proces en onderzoek. Zij worden echter niet als relevant beschouwd in deze scopingfase. In onderstaande tabel zijn deze effectgroepen aangeduid met de lettercode RNW.

Na deze eerste scoping wordt hierna tevens beschreven welke effecten bij welke ingrepen wel relevant zijn en verder in het plan-MER zullen bestudeerd worden. De beschrijving van de effecten zal hierbij per ingreep (of cluster van ingrepen) gebeuren.

De uiteindelijke methodiek van hoe deze effectbeschrijving en –beoordeling per effectgroep zal gebeuren, maakt geen deel uit van voorliggende scoping. Deze beschrijving van de methodiek zal in een volgende fase, zijnde de opmaak van de nota publieke consultatie verder in detail uitgewerkt worden.

Tabel 1 :Scoping milieueffectgroepen en disciplines voor de herinrichting Demervallei in gebruiksfase (NR: niet-relevant, R: relevant, RVW: randvoorwaarde)

M.e.r.-disciplines	Bodem	Water (grond- en oppervlaktewater)	Lucht	Geluid en trillingen	Fauna en flora	Landschap, bouwkundig erfgoed en archeologie	Mens (inclusief mobiliteit en landbouw)
Effectgroepen							
Structuur- en profielwijziging	NR				R	R	
Wijziging bodemgebruik / bodemgeschiktheid	NR				R	R	R
Erosie en grondverschuiving	NR						
Wijziging stabiliteit	NR						
Aantasting bodemhygiëne	NR/RVW						
Wijziging bodemvochtregime	NR				R		
Wijziging diepe ondergrond	NR						
Wijziging oppervlaktewaterkwaliteit		NR/RVW			R		
Wijziging structuurkwaliteit oppervlaktewater		R			R	R	R
Wijziging afvoergedrag oppervlaktewater		R					
Wijziging waterbodemkwaliteit		NR/RVW					
Wijziging grondwaterkwaliteit		NR/RVW					
Wijziging grondwaterkwantiteit		R			R	R	
Wijziging hydrogeologische opbouw		NR					
Luchtverontreiniging			NR		NR		NR
Geluidsverstoring/rustverstoring				NR	NR		NR
Trillingshinder				NR			NR
Versnippering en barrièrewerking					R		
Ecotoop- en biotoopverlies en -winst					R		

M.e.r.-disciplines	Bodem	Water (grond- en oppervlaktewater)	Lucht	Geluid en trillingen	Fauna en flora	Landschap, bouwkundig erfgoed en archeologie	Mens (inclusief mobiliteit en landbouw)
Effectgroepen							
Bodemverstoring					NR		
Verstoring van de waterhuishouding					R		
Hinder (licht, geluid)					NR		NR
Wijziging erfgoedwaarden: Landschap Bouwkundig erfgoed Archeologie						R R R	
Wijziging perceptieve kenmerken					NR	R	R
Wijziging belevingswaarde						R	R
Structuur- en relatiewijzigingen						R	
Impact op menselijke functies (o.a. landbouwactiviteiten, recreatie, bewoning, bedrijvigheid, waterwinning)							R
Impact op menselijke verbindingen (o.a. landbouwwegen, toeristisch-recreatieve verbindingen,...)							R
Slachtoffers door ongevallen					NR		NR
Hinder (geur, geluid, licht, stof- en slijkhinder, verkeershinder)			NR	NR			NR
Toxicologische effecten	NR	NR	NR				NR

8.1 Niet-relevante effectgroepen en disciplines

8.1.1 Effectgroepen

- **Structuur- en profielwijziging en bodemverstoring**

De aspecten structuur- en profielverstoring (discipline bodem) en bodemverstoring (discipline fauna en flora) treden voornamelijk op tijdens de aanlegfase en worden bijgevolg niet in het plan-MER opgenomen.

Permanente bodeminname die leidt tot verlies aan ruimtelijke functies (wonen, landbouw, natuur, ...), wordt bekeken in de receptordisciplines mens en fauna & flora en zal in het plan-MER dus niet als effectgroep binnen de discipline bodem bestudeerd worden.

Het aspect "grondverzet" wordt niet als een onderscheidend effect binnen het plan-MER beschouwd, omdat het s.s. geen blijvende milieueffecten tot gevolg heeft. De milieupact die gepaard gaat met de aan- en afvoer van grond (grondverzet) maakt deel uitmaakt van de bouwfase, en wordt in het plan-MER niet verder beschreven.

In het plan-MER zal er wel een grove inschatting worden gemaakt van het grondverzet per redelijk planalternatief. Ook relevante milderende maatregelen en/of randvoorwaarden die van belang zijn in het kader van het grondverzet, zoals maximaal afvoeren van afgegraven grond naar locaties waar grond nodig is (aanleg veiligheidsdijken), grondstocks buiten biologisch waardevolle percelen, etc zullen wel als randvoorwaarde in de receptordisciplines mens, landschap of mens van het plan-MER worden beschreven. De kostprijsberekening op basis van een raming van het grondverzet zal daarnaast bekeken worden in de MKBA.

- **Wijziging bodemgebruik / bodemgeschiktheid**

De wijziging van het bodemgebruik en/of de bodemgeschiktheid als gevolg van bijvoorbeeld de aanleg van dijken en/of overstroming zal een impact hebben op de aanwezige ruimtelijke functies (wonen, landbouw, natuur, ...). De impact hierop zal bijgevolg bekeken worden in de receptordisciplines mens en fauna & flora en zal in het plan-MER dus niet als een afzonderlijke effectgroep bestudeerd worden.

- **Erosie en grondverschuiving**

De mogelijke effecten als gevolg van erosie en grondverschuiving, bijvoorbeeld lokaal ter hoogte van de bressen of als gevolg van overstroming, worden op plan-MER-niveau als niet relevant beschouwd. Zij zullen tevens niet onderscheidend zijn voor de vergelijking van de alternatieven.

- **Wijziging stabiliteit**

De voorziene ingrepen zullen geen noemenswaardige invloed hebben op de stabiliteit van de bodem.

- **Aantasting bodemhygiëne**

Zie wijziging oppervlaktewater- en grondwaterkwaliteit

- **Wijziging bodemvochtregime**

De wijziging van het bodemvochtregime zal bekeken worden binnen de algemene effectgroep “wijziging waterhuishouding”.

- **Wijziging diepe ondergrond en hydrogeologische opbouw**

De diepe ondergrond en de hydrogeologische opbouw van het ganze plangebied zal niet wijzigen door uitvoering van de ingrepen binnen de verschillende scenario's.

- **Wijziging oppervlaktewater-, grondwater-, waterbodem- en bodemkwaliteit**

De water- en bodemkwaliteit in de Demervallei kan bij de herinrichting van de Demer op verschillende manieren direct/indirect negatief worden beïnvloed:

- Binnen het plangebied liggen momenteel 7 pompstations die potentieel kunnen overstromen. Een pompkelder die onder water komt te staan, vormt een risico op water- en/of bodemverontreiniging.
- Met uitzondering van het BRESSEN en DIJKEN scenario, worden een reeks oude Demermeanders terug aangesloten. Verwacht wordt dat de waterkwaliteit van deze meanders niet overal voldoet aan de kwaliteitsdoelstelling voor oppervlaktewater, temeer omdat bepaalde meanders momenteel als visvijver worden gebruikt. Het heraansluiten van deze meanders op de Demer zou bijgevolg een negatief effect kunnen hebben op de waterkwaliteit van de Demer.
- Binnen het plangebied liggen momenteel enkel verontreinigde sites en stortplaatsen die potentieel kunnen overstromen. Dit heeft voor gevolg dat bij overstroming een mogelijke verspreiding van de verontreiniging kan optreden.
- Overstroming van vervuilde landbouwpercelen (door overbemesting, gebruik pesticiden) kan aanleiding geven tot verontreiniging van de water- en bodemkwaliteit in de Demervallei.
- Overstroming met verontreinigd oppervlaktewater en achterlaten van sediment.

De wijziging van de water- en bodemkwaliteit in de Demervallei wordt op planniveau niet als een te onderzoeken effect beschouwd daar we van mening zijn dat het project s.s. niet de eigenlijke oorzaak is van deze water- en/of bodemverontreiniging. Het oplossen van de verontreiniging aan de bron (vb. sanering van potentieel overstroombare OVAM-sites, stortplaatsen en meanders,...) zal wel als randvoorwaarde opgenomen worden bij het project. De pompstations, voormalige stortplaatsen en verontreinigde sites die in overstromingsgebied gelegen zijn, zijn reeds geïnventariseerd in het voortraject bij voorliggende scoping. Op basis van deze inventarisatie blijkt dat er in het kader van het plan-MER geen bijkomend onderzoek noodzakelijk is naar dit milieuaspect. In een latere fase, op project-MER niveau en/of bij uitvoering, kan dit onderzoek wel belangrijk worden. Het kostprijsaspect inzake uitgraving van de meanders zal in de MKBA opgenomen worden.

- **Luchtverontreiniging**

De herinrichting van de Demer leidt niet tot een wijziging van de transportinfrastructuur (wegen, spoorwegen,...). Luchtverontreiniging ten aanzien van mens en fauna & flora is dus niet relevant voor dit project.

- **Geluidsverstoring / rustverstoring**

De herinrichting van de Demer gaat niet gepaard met de exploitatie van geluidsverstorende infrastructuur (wegen, gebouwen,...). Geluidsverstoring ten aanzien van mens en fauna & flora is dus niet relevant voor dit project.

Geluidsverstoring door recreatie op (nieuw aan te leggen) dijken of op de waterweg in de omgeving van ecologisch waardevolle gebieden waar verstoringgevoelige soorten voorkomen, kan van belang zijn, maar wordt op plan-MER niveau niet als een onderscheidende effectgroep binnen de scoping en verder het plan-MER beschouwd.

- **Trillingshinder**

De herinrichting van de Demer leidt niet tot een wijziging van de transportinfrastructuur (wegen, spoorwegen,...). Bijgevolg wordt trillingshinder (door transport) niet als een relevant te onderzoeken hinderaspect weerhouden.

- **Lichthinder**

Bij de herinrichting van de Demer wordt geen bijkomende lichtinfrastructuur voorzien op o.a. nieuw aangelegde dijken. Lichthinder ten aanzien van mens en fauna & flora is dus niet relevant voor dit project.

- **Stof-, geur- en slijkhinder**

Voorliggend project leidt niet tot stof-, geur- en slijkhinder tijdens de gebruiksfase.

- **Toxicologische effecten**

Voorliggend project leidt niet tot toxicologische effecten tijdens de gebruiksfase.

- **Slachtoffers door ongevallen**

De herinrichting van de Demer leidt niet tot een wijziging (aanleg/verplaatsing) van transportinfrastructuur (wegen, spoorwegen,...). Bijgevolg leidt het project niet tot een toename aan slachtoffers door ongevallen bij mens en fauna.

8.1.2

Disciplines

Op basis van de selectie niet-relevante effectgroepen kan worden besloten dat de disciplines 'lucht', 'bodem', 'geluids- en trillingshinder' niet relevant zijn voor de effectbeschrijving en –beoordeling van de redelijke alternatieven in het plan-MER.

8.2 Relevante effectgroepen en disciplines

Hierna volgt een toelichting van de mogelijk relevante milieueffecten en disciplines tijdens de gebruiksfase van de herinrichting Demervallei.

8.2.1 Effectgroepen

- **Wijziging van de waterhuishouding**

Omwille van het feit dat alle ingrepen een invloed hebben op het watersysteem, wordt voorgesteld om de effectgroepen “**wijziging afvoergedrag oppervlaktewater**” en “**wijziging grondwaterkwantiteit**” en “**wijziging structuurkwaliteit oppervlaktewater**” (discipline water) en “**verstoring van de waterhuishouding**” (discipline fauna en flora) te groeperen tot een algemene effectgroep “**wijziging van de waterhuishouding**”. De gevolgen van de wijziging van de structuurkwaliteit op de receptoren natuur, landschap en mens (bv. Hengelsport) zullen afzonderlijk beschreven worden binnen deze receptordisciplines.

Deze effectgroep omvat bijgevolg alle milieueffecten die voortvloeien uit menselijk veroorzaakte (grond)waterstandswijziging zoals vochttekort, vernatting, wijziging vochtleverend vermogen, invloed op kwel,...

- **Versnippering en barrièrewerking**

Afhankelijk van het planalternatief draagt de herinrichting van de Demer in meer of mindere mate bij tot het herstel van het natuurlijke ecosysteem vrij van barrièrewerking en versnippering. Met uitzondering van het BRESSEN scenario en het DIJKEN scenario worden 13 of meer meanders aangesloten. Hermeandering van de Demer beoogt een herstel van het natuurlijk functioneren van de waterloop en draagt hierbij tevens bij tot een ontsnippering van de Demervallei. Vissen kunnen opnieuw vrij migreren van de meanders naar de waterloop en luwe zones kunnen fungeren als rust- of paaizones voor vissen.

In het FIN+ en DIJKEN scenario worden verschillende Demerdijken afgegraven tot op de oeverwal. Door dijkafgraving komt een waterrijk overstromingsgebied in de beekvallei tot stand wat een natuurlijke uitwisseling tussen de waterloop en het valleigebied mogelijk maakt. Via een stelsel van sloten en greppels wordt een verbinding gegarandeerd tussen de rivier en de vallei en kan een ‘levende rivier’ ontstaan met een stabiele vispopulatie.

- **Ecotoop- en biotoopverlies en -winst**

Afhankelijk van het planalternatief leidt de herinrichting van de Demer in meer of mindere mate tot biotoopverlies en/of -winst. De aanleg en ophoging van dijken zorgt voor een permanente biotoopinname. Door het afgraven van dijken (FIN+, DIJKEN) komt een waterrijk overstromingsgebied in de beekvallei tot stand, wat grote potenties met zich meebrengt voor allerlei fauna en flora.

Met uitzondering van het BRESSEN scenario en het DIJKEN scenario worden 13 of meer meanders aangesloten. Hermeandering van de Demer beoogt een herstel van het natuurlijk functioneren van de waterloop en draagt bij tot een realisatie van een stabiele vispopulatie.

Ook de wijzigingen in overstromingsfrequentie, -duur of manier van overstromen, bijvoorbeeld door het aanleggen van bressen (BRESSEN en BRESSEN-MEANDER), kan een invloed hebben op de aanwezige biotopen.

De realisatie van het NATUUR scenario moeten de ontwikkeling toelaten van een structuurrijk en gradiëntrijk deels open en gesloten landschap, met natuurlijke en halfnatuurlijke levensgemeenschappen.

In het luik 'biotoopverlies' zullen randvoorwaarden worden opgenomen inzake ligging van tijdelijke grondstocks.

- **Wijziging structuurkwaliteit**

Binnen het plangebied zullen er enerzijds dijken worden aangelegd en/of opgehoogd en anderzijds dijken worden afgegraven. Deze ingreep zal in meer of mindere mate zorgen voor een wijziging van de structuurkwaliteit van de waterlopen in de Demervallei (o.a. Demer, Laarbeek).

Met uitzondering van het BRESSEN scenario en het DIJKEN scenario worden 13 of meer meanders aangesloten aan de Demer. Deze ingreep zal zonder twijfel zorgen voor een verhoging van de structuurkwaliteit van de Demer.

Tenslotte zullen verschillende algemene en scenario-specifieke projectingrepen leiden tot een vertraging van de piekafvoer (o.a. algemene ingrepen nr. 21, 22, 34 en de hermeanderingsingrepen¹³). Het vertragen van water bij piekdebieten zal leiden tot rivierherstel en bijgevolg tot een wijziging van de structuurkwaliteit.

Het NATUUR scenario zal eveneens grote wijzigingen van de structuurkwaliteit tot gevolg hebben, aangezien een maximaal aansluiten van afgesneden meanders en een volledig vrij laten van de rivier en een maximaal herstel van de relatie tussen de rivier en haar alluviale vlakte wordt nagestreefd.

- **Impact op de landschapswaarden**

De nieuwe/verhoogde veiligheids- en compartimenteringsdijken (algemene ingrepen) zullen een wijziging van de landschappelijke structuur, het landschapsbeeld en bijgevolg ook de perceptieve kenmerken tot gevolg hebben. Dit kan op zijn beurt aanleiding geven tot een verandering in de beleving van de Demervallei.

Daarnaast zijn er een reeks scenario-specifieke ingrepen (afgraven dijken in open ruimte gebied, hermeandering, bressen, ...) die eveneens in meer of mindere mate het landschap zullen beïnvloeden. Vooral het afgraven van de dijken in open ruimte gebied kan een belangrijke invloed hebben op het landschap.

Op basis van een GIS-analyse die in de kennisopbouwfase werd uitgevoerd, kan er afgeleid worden dat volgende landschappelijke erfgoedwaarden binnen overstromingsgebied gelegen zijn:

- Het beschermd landschap "Natuurgebied Achter Schoonhoven";
- Het beschermd landschap "Meander van Vorsdonk-Turfputten";

¹³ Hermeanderingsprojecten beogen in de eerste plaatseen herstel van het natuurlijk functioneren van de waterloop, maar tegelijkertijd neemt de lengte van de waterloop toe. Hierdoor kan de waterloop logischerwijze ook meer water bergen bij piekafvoeren en zal water trager kunnen worden afgevoerd.

- Het beschermd landschap “Geboortehuis Ernest Claes”. Het bouwkundig erfgoed binnen en in de onmiddellijk omgeving van het beschermd landschap bevinden zich niet in overstromingsgebied;
- De zuidoostelijke zone van het beschermd stads- en dorpsgezicht “De stadskern van Langdorp”.

Tevens worden binnen het beschermd landschap “Geboortehuis Ernest Claes” enkele nieuwe veiligheidsdijken voorzien.

Als aandachtspunt wordt tevens de aanduiding van de Demervallei tussen Aarschot en Diest als ankerplaats aangehaald. In het plan-MER dient rekening gehouden te worden met de doelstellingen en visies die in het kader van de aanduiding van deze ankerplaats zijn voorop gesteld.

Ook het NATUUR-scenario kan de landschapsecologische waarde van de Demervallei sterk wijzigen.

Op basis van huidige bovenvermelde gegevens kan er gesteld worden dat de impact van de herinrichting van de Demervallei (met onder meer aanleg/ophoging van dijken) op het erfgoed en het waardevol Demerlandschap verder dient onderzocht te worden in het plan-MER.

Aangezien de wijzigingen van de landschapsstructuur een onmiddellijke link vertonen met de wijziging van de perceptieve kenmerken en belevingswaarde en in een eerste fase een plan-MER wordt opgemaakt, wordt voorgesteld om in het plan-MER de effectgroepen “**wijziging belevingswaarde en perceptieve kenmerken**”, “**structuur- en relatiewijzigingen**” en “**wijziging landschappelijke erfgoedwaarde**” globaal te beschrijven onder één effectgroep “impact op de landschapswaarden”.

- **Impact op archeologische erfgoedwaarden**

De mogelijke impact op het archeologisch erfgoed zal per planalternatief beschreven worden. Op basis van het CAI (Centrale Archeologische Inventaris) blijkt dat er geen enkele directe impact te verwachten is ter hoogte van de geplande ingrepen. Echter kan er wel een mogelijke impact optreden ter hoogte van nieuw aan te leggen dijken. Ter hoogte van bestaande dijken, die afgegraven worden, worden geen effecten verwacht op het archeologisch erfgoed aangezien deze zones reeds vergraven zijn bij aanleg van deze dijken.

Noodzakelijke milderende maatregelen en/of verder noodzakelijk onderzoek zullen beschreven worden.

- **Wijziging bouwkundig erfgoed**

Via een GIS-analyse en terreinonderzoek werd in het kader van de kennisopbouwfase (Deelopdracht 1) nagegaan welke erfgoedwaarden een knelpunt vormen, enerzijds ten aanzien van de geplande ingrepen en anderzijds ten aanzien van de potentiële overstromingen.

De erfgoedwaarden die onderzocht zijn, zijn de volgende:

- Beschermd erfgoed (landschap, monument, stads- en dorpsgezichten);
- Bouwkundig erfgoed;
- Historische tuinen en parken;
- Punt- en lijnrelicten op de Landschapsatlas;

- Watermolens;
- Cultuurhistorische elementen.

Met betrekking tot het bouwkundig erfgoed zijn twee knelpunten vastgesteld, waarbij (een deel van) de erfgoedwaarden in overstromingsgebied gelegen zijn. Het betreft:

- Een klein stukje van de tuin van het Kasteel van Nieuwland (Aarschot). Het kasteelgebouw zelf ligt volledig buiten overstromingsgebied;
- Delen van het kasteelpark van het Kasteel der Rivieren (Aarschot). Het kasteelgebouw zelf ligt volledig buiten overstromingsgebied;

Aangezien dit slechts om kleine stukjes tuin zijn die binnen overstromingsgebied gelegen zijn, kan er wel gesteld worden dat dit niet als een relevant en doorslaggevend milieueffect beschouwd moet worden.

Naast bovenvermelde knelpunten, zijn er nog enkele erfgoedwaarden die een potentieel knelpunt kunnen vormen in relatie tot het aanleggen, afgraven of ophogen van dijken:

- Het beschermd stads- en dorpsgezicht “De stadskern van Langdorp” ligt aangrenzend met een af te graven dijk;
- Het beschermd monument en bouwkundig erfgoed “Sint-Michielskerk” te Scherpenheuvel-Zichem ligt in de onmiddellijke nabijheid van een op te hogen dijk;
- De nieuw aan te leggen dijk rondom de woonkern van Testelt dwarsst het beschermd stads- en dorpsgezicht van Testelt;
- Aangrenzend aan het beschermd stads- en dorpsgezicht “Watermolen (Oude Molen) en onmiddellijke omgeving” wordt een nieuwe dijk voorzien;
- Woning en café (bouwkundig erfgoed) in de Ernest Claesstraat (Zichem);
- Burgerhuis, woonhuis (beschermd erfgoed) in de Kranenburgstraat (Zichem);
- Steegbeluik (bouwkundig erfgoed) in de Kranenburgstraat (Zichem).

In het plan-MER zullen beide effecten (impact door overstroming en impact door dijkwerken) beschreven en beoordeeld worden. Hierbij dient wel opgemerkt dat de exacte ligging van de veiligheidsdijken in de woonkernen (o.a. ter hoogte van Zichem) nog verder in detail zal bepaald worden. Vanuit het plan-MER kunnen er wel aanbevelingen of randvoorwaarden geformuleerd worden om de impact op deze erfgoedwaarden tot een minimum te beperken.

- **Impact op menselijke verbindingen (o.a. landbouwwegen, toeristisch-recreatieve verbindingen,...)**

De herinrichting van de Demer voorziet de aanleg en de afgraving van bepaalde dijken. Hierdoor zullen bepaalde toeristisch-recreatieve verbindingen afgesloten / afgegraven worden met wijzigingen in het toeristisch netwerk tot gevolg. Het is eveneens mogelijk dat bepaalde landbouwwegen door de dijkenaanleg worden afgesloten met verminderde bereikbaarheid van de landbouwgronden tot gevolg.

De impact op deze menselijke verbindingswegen zal per redelijk planalternatief beschreven worden. Momenteel staat nog niet vast welke verbindingen opnieuw zullen hersteld of heraangelegd worden. In het MER zullen evenwel randvoorwaarden voor herstel van de functionele fietsroutes en landbouwwegen, vermeld worden.

- **Impact op menselijke functies (o.a. landbouwactiviteiten, recreatie, woonfunctie, bedrijvigheid, waterwinning,...)**

De impact op *landbouwactiviteiten* is een relevant effect voor elk planalternatief. De herinrichting van de Demer gaat immers gepaard met aanleg van nieuwe dijken in landbouwgebied, impact op de landbouwkundige waarde van percelen ten gevolge van overstromingen,... De precieze impact op de landbouw is verschillend per planalternatief. Bij het BRESSEN scenario bijvoorbeeld, zullen steeds dezelfde landbouwpercelen gedurende langere tijd onder water komen te staan (t.h.v. de bressen). In het FIN+ scenario daarentegen wordt de overstromingscontour meer gespreid over de vallei, waardoor er meer percelen onder water staan, maar over een korte periode.

Bij de herinrichting van Demer krijgt de *woonfunctie* prioritaire aandacht. Niettegenstaande de locatie van de voorziene veiligheidsdijken bij de verschillende planalternatieven weloverwogen werd gekozen, liggen een aantal verspreide woningen en een deel van de woonwijk Tuinwijk en Haneveld (Testelt) in overstromingsgebied (aantal/locatie afhankelijk per scenario en per retourperiode). Impact op de woonfunctie is bijgevolg een relevant effect.

Binnen het plangebied liggen drie *industriezones*: Nieuwland te Aarschot, de industriezone tussen de Turnhoutsebaan, Schaluinstraat en de Demer te Diest en de industriezone tussen de Nijverheidslaan en de Demer eveneens te Diest. Voorliggend project bevat op enkele locaties een veiligheidsdijk ter bescherming van bestaande industrieterreinen, o.a. ingreepnr. 1 (veiligheidsdijk Leigrachtstraat t.h.v. industriezone aan de Nijverheidslaan in Diest), ingreepnr. 38 (veiligheidsdijk industrieterrein Nieuwland in Aarschot),...

Bij het creëren van natuurlijke overstromingszones moet rekening worden gehouden met de aanwezigheid van *drinkwaterwinningen*. Het effect op drinkwaterwinningen bij de herinrichting van de Demer is bijgevolg een relevant aspect.

De herinrichting van de Demer heeft ook een impact op het *dag- en verblijfstoerisme* in de Demervallei daar enkele verspreide weekendverblijven en campings in overstromingsgebied komen te liggen (aantal/locatie afhankelijk per scenario en per retourperiode). Daarnaast worden afgesneden meanders opnieuw aangesloten (behalve bij het BRESSEN en DIJKEN scenario). Sommige van deze meanders worden momenteel gebruikt als visvijver. Hermeandering zal bijgevolg een impact hebben op deze recreatievorm. Het afsluiten / afgraven van bestaande toeristisch-recreatieve verbindingen wordt niet beschouwd als relevant aspect, bij definiëring van de redelijke planalternatieven, maar kan in een latere fase opgenomen worden als randvoorwaarde van het project (zie hoger).

8.2.2 Disciplines

Op basis van de selectie relevante effectgroepen kan worden besloten dat de disciplines ‘water’, ‘fauna & flora’, ‘landschap, bouwkundig erfgoed en archeologie’ en ‘mens’ relevant zijn voor de effectbeschrijving en –beoordeling van de redelijke alternatieven in het plan-MER.

8.3 Relevante algemene en scenario-specifieke maatregelen en effectgroepen per ingreep

Om een afweging tussen de verschillende planalternatieven in de plan-MER mogelijk te maken, wordt voorgesteld om de effectbespreking en –beoordeling uit te voeren per “cluster van ingrepen” voor elk planalternatief. Op basis van de beschrijving van de scenario’s kan er namelijk duidelijk afgeleid worden dat de scenario’s opgebouwd zijn uit “clusters van ingrepen” of zogenoemde “bouwstenen”.

De bouwstenen die onderscheiden kunnen worden, zijn de volgende:

- Algemene ingrepen;
- Aansluiting van 13 meanders;
- Aansluiting van de bijkomende 11 meanders, om in totaal te komen tot 24 meanders;
- 14 bressen;
- Het afgraven van de bestaande Demerdijken in de open ruimte in functie van een grotere waterberging in de vallei met verlaging van het debiet als gevolg;
- De rechteroever van de Laarbeek wordt afgegraven tussen de inlaat (Doodbroek) en de Amerstraat (Messelbroek); hierdoor wordt Doodbroek beter benut voor waterberging;

Figuur 11 geeft een visuele voorstelling van deze bouwstenen per scenario.

Figuur 11 : Visualisatie van de ingrepen/bouwstenen per scenario

ingrepen	DIJKEN	FIN+	MEANDER 13	MEANDER	BRESSEN	BRESSEN-MEANDER	NATUUR			
algemene maatregelen	X	X	X	X	X	X	X			
afgraven dijken en RO Laarbeek	X	X					X			
13 meanders		X	X	X		X				
24 meanders		X		X		X	X			
14 bressen					X	X				
ingrepen NATUUR scenario							X			
								VARIANT OLIFANT		

8.4 Effectgroepen per (cluster van) ingrepen

In Tabel 2 wordt weergegeven welke effectgroepen relevant zijn per cluster van ingrepen (of deelingreep) en bijgevolg in het plan-MER zullen onderzocht worden.

Tevens is het de bedoeling om de algemene ingrepen die een gering milieueffect tot gevolg zullen hebben, niet verder op te nemen in het plan-MER.

Het aspect “impact als gevolg van overstroming” zal als een afzonderlijke effectgroep per scenario (of planalternatief) beschreven worden. Deze effectgroep resulteert namelijk uit de volledige reeks van ingrepen die zullen uitgevoerd worden per scenario en niet expliciet toegekend worden aan één of meerdere ingrepen. Per scenario zal hierbij de aandacht uitgaan naar:

- Impact van overstroming op de aanwezige natuurwaarden;
- Impact van overstroming op de aanwezige landbouwwaarden;
- Impact van overstroming op wonen, verblijfsrecreatie en industrie.

Tabel 2 : Effectgroepen per bouwsteen

PROJECTINGREPEN/BOUWSTEEN	Wijziging van de waterhuishouding	Wijziging van de structuurkwaliteit	Versnippering en barrièrewerking	Ecotoop- en biotoopverlies en -winst	Impact op de landschapswaarden	Impact op menselijke functies (wonen, industrie, landbouw, ...)
Algemene ingrepen						
Aanleggen nieuwe (compartimenterings)dijken & ophogen bestaande dijken	R	NR	R	R	R	R
Behouden bestaande dijken			R			
Leigracht a/d Vinkeberg: stuwing a/d monding d.m.v. vaste overlaat	R		R			
Molenstedeboek: verruiming drie duikers onder spoorweg	R		NR	NR		
Afkoppeling Kleine Hulpe van de Hulpe			R	R	R	
Beperking doorstroming Laarbeek (~ Doodbroek) thv de Testeltse dijk en Kerkendijk	R			R		
Afname van 0,2 m ³ /s Demerwater voor voeding Grote Laak (Aarschot-Bekaf)	R					
Afname van 4 m ³ /s Demerwater voor voeding Grote Laak (Aarschot-Steyenhof)	R					
Afgraven dijken en rechteroever Laarbeek	R	R	R	R	R	R
Aansluiting 13 meanders	R	R	R	R	R	R
Aansluiting extra 11 meanders	R	R	R	R	R	R
Bressen	R	R	R	R	R	R

Op basis van deze tabel wordt een overzicht gegeven van welke effectgroepen zullen onderzocht worden per (cluster van) ingrepen. De kleuren geven de disciplines aan waarin dit verwerkt zal worden.

De beschrijving van de impact in het plan-MER zal hierbij per projectingreep gebeuren, waarbij enkel de relevante effectgroepen zullen beschreven worden. Zoals eerder aangehaald zal met betrekking tot het aspect "impact van overstroming" een globale beschrijving gebeuren per scenario (planalternatief) met een opsplitsing van effecten op natuur, landbouw, wonen & industrie.

De beschrijving van de impact per projectingreep zal in het plan-MER niet per deelzone gebeuren.

9 Selectie van redelijke planalternatieven

De selectie van redelijke planalternatieven gebeurt op basis van de toetsing aan de hoofddoelstellingen van het project "Herinrichting Demervallei", zijnde natuur en veiligheid (zie § 4.2).

De toetsing wordt uitgevoerd per deelzone. De deelzones die beschouwd worden zijn:

- Deelzone 1: stroomafwaarts Diest tot de Testeltse dijk
- Deelzone 2: tussen de Testeltse dijk en Aarschot
- Deelzone 3: stroomafwaarts Aarschot tot de monding van de Demer in de Dijle.

9.1 Toetsing aan de doelstelling 'Bescherming tegen wateroverlast'

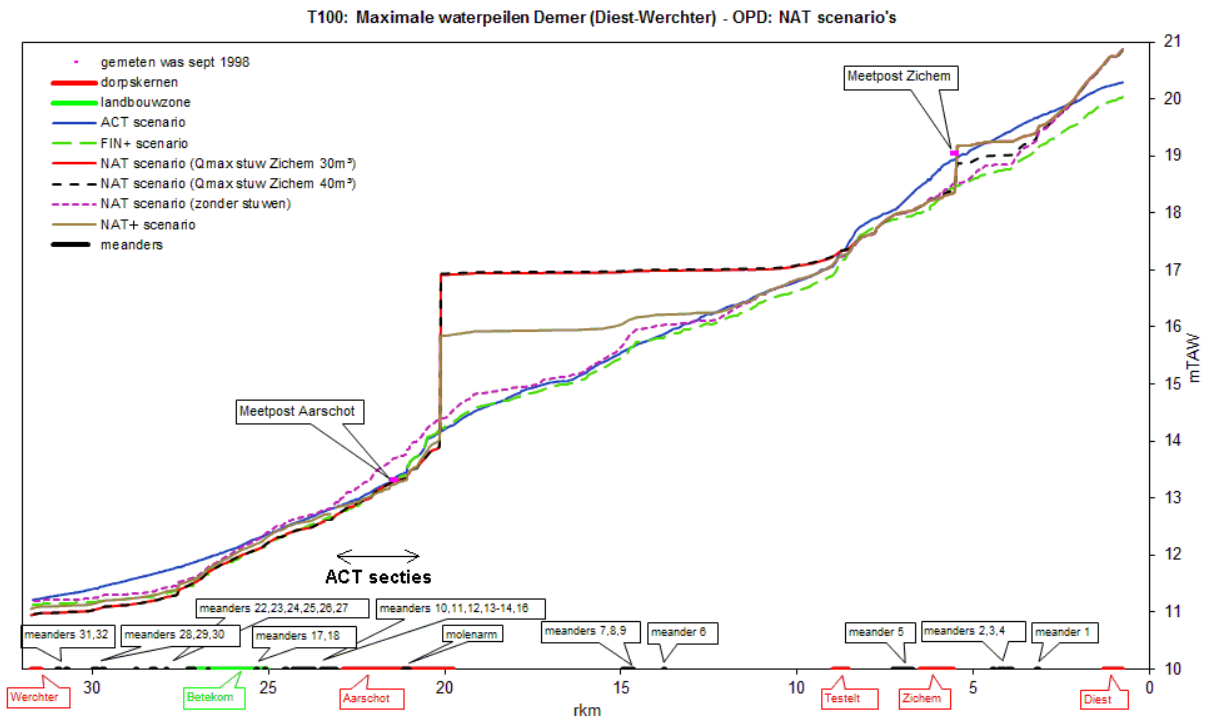
Randvoorwaarde: Het alarmpeil ter hoogte van de stedelijke woonkerngebieden mag niet significant overschreden worden

Vooraleer er een toetsing gebeurt aan de subdoelstellingen voor 'bescherming tegen wateroverlast', wordt nagegaan of alle scenario's voldoen aan de randvoorwaarde dat er geen significante overschrijding (> 50cm) van de alarmpeilen in de stedelijke woonkerngebieden mag optreden.

Op basis van de hydrodynamische modelleringen (Waterbouwkundig Laboratorium, 2012), blijkt dat het Natuur scenario niet aan deze randvoorwaarde voldoet.

Het alarmpeil in Diest (www.waterstanden.be) ligt op 20.29 mTAW. De maximale peilen (Hmax) voor een T100 ter hoogte van de meetpost Diest liggen voor beide varianten van het Natuur scenario, respectievelijk NAT en NAT+, op 21.10 mTAW en 20.87 m TAW. Voor de actuele situatie en het Fin+ scenario liggen de maximale peilen respectievelijk op 20.29 en 20.02 mTAW. Kritieke overstromingen in het stedelijk gebied van Diest zijn op basis van de modellering van het Natuur scenario bijgevolg niet uitgesloten.

Figuur 12: T100 maximale waterpeilen Demer (Diest-Werchter): natuurscenario's

Aangezien als randvoorwaarde voor verdere scoping van de redelijke planalternatieven gesteld wordt, dat het alarmpeil ter hoogte van de stedelijke woonkerngebieden niet significant (> 50cm) mag overschreden worden, wordt het Natuur scenario als niet redelijk alternatief beschouwd. Een verdere toetsing aan de subdoelstellingen voor het aspect “veiligheid” en “natuurlijkheid” wordt niet uitgevoerd.

Vooraleer er verder ingegaan wordt op de subdoelstellingen voor het aspect “veiligheid”, kan er aangegeven worden dat alle resterende scenario's of planalternatieven sowieso een verbetering zullen vormen naar beveiliging van de woongebieden, industriegebieden, bedrijventerrein, etc. tegen wateroverlast.

Subdoelstelling 1: Overstroming treedt niet op in gebouwde woningen¹⁴ en woonuitbreidingsgebieden bij een afvoer met een kans van $T < 1/100$ jaar.

De toetsing aan deze subdoelstelling vindt plaats door bepaling van het aantal woningen binnen de overstromingsareaal bij een afvoergolf met $T = 1/100$ jaar

De resultaten van de toetsing voor de veiligheid van woningen tegen wateroverlast wordt getoond in onderstaande tabel.

Gebruikte codes in de tabel: - = overstroming treedt op bij aantal woningen/woonclusters, + = overstroming treedt niet op, het aantal overstromde woningen/woonclusters bij $T = 1/100$ jaar staat vermeld tussen haakjes.

¹⁴ Hieronder verstaan we de niet-zonevreemde woningen.

	FIN+ scenario	MEANDER scenario	MEANDER13 scenario	BRESSEN-MEANDER scenario	DIJKEN scenario	BRESSEN scenario	Variant Olifant
DEELZONE 1	- (8)	- (8)	- (8)	- (8)	- (8)	- (8)	- (7)
DEELZONE 2	- (2 + Haneberg /Tuinwijk)	- (5 + Haneberg /Tuinwijk)	- (5 + Haneberg /Tuinwijk)	- (5 + Haneberg /Tuinwijk)	- (5 + Haneberg /Tuinwijk)	- (5 + Haneberg /Tuinwijk)	- (3 + Haneberg /Tuinwijk)
DEELZONE 3	- (5)	- (4)	- (4)	- (4)	- (5)	- (4)	- (5)
Totaal	- 3 (15 + Haneberg/ Tuinwijk)	- 3 (17 + Haneberg/ Tuinwijk)	- 3 (17 + Haneberg/ Tuinwijk)	- 3 (17 + Haneberg/ Tuinwijk)	- 3 (18 + Haneberg/ Tuinwijk)	- 3 (17 + Haneberg/ Tuinwijk)	- 3 (15 + Haneberg/ Tuinwijk)

Uit de toetsing blijkt dat geen enkel gemodelleerd scenario volledig voldoet aan de subdoelstelling 'veiligheid van woningen tegen wateroverlast'. In deelzones 1 en 3 zijn de gemodelleerde scenario's niet onderscheidend. In deelzone 2 scoort het FIN+ scenario en Variant Olifant duidelijk beter dan de overige gemodelleerde scenario's. Echter een significant verschil tussen de verschillende scenario's treedt hier niet op.

Subdoelstelling 2: Overstroming treedt niet op in aanwezige bedrijven/industriezones¹⁵ bij een afvoer met een kans van $T < 1/100$ jaar.

De toetsing aan deze subdoelstelling vindt plaats door bepaling van het aantal bedrijvenzones binnen de overstromingsareaal bij een afvoergolf met $T = 1/100$ jaar. Hiervoor wordt gesteund op de resultaten uit de kennisopbouwfase. Op basis hiervan en op basis van de modelleringsresultaten blijkt dat voor het FIN+, MEANDER, BRESSEN-MEANDER en DIJKEN scenario een zij het beperkte overstroming optreedt van het bestaande bedrijventerrein Nieuwland. Voor het MEANDER13 treedt deze overstroming op vanaf een T50. In het geval van het BRESSEN scenario treedt geen overstroming op. In de actuele situatie treedt een overstroming op vanaf een T100.

De resultaten van de toetsing voor de veiligheid van bedrijven tegen wateroverlast wordt getoond in onderstaande tabel.

Gebruikte codes in de tabel: - = overstroming treedt op bij aantal bedrijven, + = overstroming treedt niet op, het aantal overstromde bedrijven bij $T = 1/100$ jaar staat vermeld tussen haakjes.

¹⁵ Hieronder verstaan we de niet-zonevreemde bedrijven/industriezones

	FIN+ scenario	MEANDER scenario	MEANDER13 scenario	BRESSEN-MEANDER scenario	DIJKEN scenario	BRESSEN scenario	Variant Olifant
DEELZONE 1	- (1)	- (1)	- (1)	- (1)	- (1)	+	- (1)
DEELZONE 2	+	+	+	+	+	+	+
DEELZONE 3	+	+	+	+	+	+	+
Totaal	+ 1	+ 1	+ 1	+ 1	+ 1	+ 3	+ 1

Tevens werd berekend hoeveel m² van het bedrijventerrein Nieuwland overstroomd (toestand T100) voor de verschillende scenario's:

- Actuele situatie: 11.325m²
- Fin+: 63.175m²
- Bressen: 0 m²
- Meander: 42.875 m²
- Dijken: 20.975 m²
- Meander 13: 18.000m²
- Bressen-meander: 42.875 m²

Uit de toetsing blijkt dat met uitzondering van het bressen scenario bij alle andere scenario's een zij het beperkte tot aanzienlijke overstroming van het bedrijventerrein Nieuwland optreedt. Bijgevolg wordt niet ten volle voldaan aan de subdoelstelling 'veiligheid van bedrijven tegen wateroverlast'. De gemodelleerde scenario's zijn echter voor alle scenario's, met uitzondering van het bressenscenario, niet onderscheidend voor deze subdoelstelling 2. Verder onderzoek is noodzakelijk naar de oorzaak van deze overstroming en in hoeverre een eenvoudige bijkomende maatregel deze overstroming kan beperken. In dit kader dient tevens de mogelijke uitbreiding van het bedrijventerrein Nieuwland verder bekeken te worden. Over een mogelijke uitbreiding van Nieuwland is echter nog geen beslissing genomen.

Subdoelstelling 3: Overstroming treedt niet op in gebouwde weekendverblijven¹⁶ bij een afvoer met een kans van $T < 1/100$ jaar.

Toetsing vindt plaats door bepaling van het aantal weekendverblijven/campings binnen de overstromingsareaal bij een afvoergolf met $T = 1/100$ jaar.

De resultaten van de toetsing voor de veiligheid van weekendverblijven/campings tegen wateroverlast wordt getoond in onderstaande tabel.

Gebruikte codes in de tabel: - = overstroming treedt op bij aantal weekendverblijfclusters/campings, + = overstroming treedt niet op, het aantal

¹⁶ Hieronder verstaan we de niet-zonevremde weekendverblijven of de weekendverblijven volgens het beslist beleid (rekening houdend met de provinciale studie 'weekendverblijven, campings en residentiële woonwagenterreinen - fase 2').

overstroomde weekendverblijfclusters/campings bij T = 1/100 jaar staat vermeld tussen haakjes.

	FIN+ scenario	MEANDER scenario	MEANDER13 scenario	BRESSEN-MEANDER scenario	DIJKEN scenario	BRESSEN scenario	Variant Olifant
DEELZONE 1	- (3)	- (2)	- (2)	- (2)	- (3)	- (2)	- (3)
DEELZONE 2	- (4)	- (4)	- (4)	- (4)	- (4)	- (4)	- (4)
DEELZONE 3	- (6)	- (6)	- (6)	- (6)	- (6)	- (6)	- (5)
Totaal	- 3 (13)	- 3 (12)	- 3 (12)	- 3 (12)	- 3 (13)	- 3 (12)	- 3 (12)

Uit de toetsing blijkt dat geen enkel gemodelleerd scenario 100% voldoet aan de subdoelstelling 'veiligheid van weekendverblijven/campings tegen wateroverlast'. De gemodelleerde scenario's zijn niet onderscheidend voor subdoelstelling 3.

Hierbij dient wel opgemerkt dat bovenvermelde aantallen rekening houden met alle weekendverblijvenclusters die momenteel op basis van de modellering in overstromingsgebied gelegen zijn. Indien rekening gehouden wordt met de beslissingen in het kader van het project 'weekendverblijven, campings en residentiële woonwagenterreinen – fase 2'¹⁷, vallen voor elk van de scenario's slechts een vijftal weekendverblijven (Camping Schoonhoven, Cluster Duitsveldbaan, Cluster Olifant, Cluster Wielewaastraat/Roebos, Cluster Guldentop) binnen overstromingsgebied. Voor de variant Olifant wordt het weekendverblijf Olifant volledig gevrijwaard van overstroming. In de scenario's MEANDER, MEANDER13, BRESSEN en BRESSEN-MEANDER treedt er geen overstroming op ter hoogte van de cluster Wielewaastraat-Roebos.

Op basis hiervan kan er echter geconcludeerd worden, dat het onderscheidend effect tussen de verschillende scenario's "gering" is.

Totaal subdoelstelling 1, 2 en 3

In onderstaande tabel wordt een globaal overzicht gegeven van de resultaten voor alle subdoelstellingen. Op het eerste zicht kan er vastgesteld worden dat het BRESSEN scenario duidelijk beter scoort dan alle andere scenario's. De achterliggende reden hiervoor is enkel het feit dat er bij het BRESSEN scenario

¹⁷ In augustus 2010 werd het project 'weekendverblijven, campings en residentiële woonwagenterreinen - fase 2' opgestart. Dit project heeft als doel om in uitvoering van de respectievelijke structuurplannen op Vlaams en provinciaal niveau en de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening een effectieve oplossing te zoeken voor de problematiek van het permanent wonen in tweede verblijven. Het project is erop gericht een toekomstvisie te ontwikkelen voor de bestaande permanent bewoonde en zonevreemde clusters van weekendverblijven, campings en enkele vooraf bepaalde residentiële woonwagenterreinen, en waar mogelijk een planologische oplossing te bieden aan deze problematiek door de opmaak van een aantal provinciale ruimtelijke uitvoeringsplannen. Enkel de ruimtelijke uitvoeringsplannen waarvoor de provincie decretaal tot opmaak bevoegd is, worden binnen het project opgesteld. Dit impliceert dat enkel de clusters bestaande uit ≥ 5 constructies in rekening worden gebracht. De individuele weekendverblijven en de clusters bestaande uit minder dan 5 constructies vallen onder de bevoegdheid van de gemeenten. Voor de deelruimten Demer, Hageland en West werden de resultaten van deelopdrachten A2 'eerste visievorming' en A3 'aanduiding potentieel te herbestemmen gebieden' op 19 augustus 2011 voorgelegd aan de deputatie van Vlaams-Brabant. Op basis hiervan werd beslist voor welke gebieden een herbestemming dient te gebeuren.

geen enkele overstroming meer optreedt ter hoogte van het bestaande Nieuwland. Indien na verder onderzoek blijkt dat deze overstroming door een eenvoudige maatregel kan tegengehouden worden, is er geen enkel verschil meer tussen de verschillende scenario's onderling, in relatie tot de doelstelling "veiligheid".

Daar het NATUUR scenario nog moet gemodelleerd worden door het Waterbouwkundig Laboratorium is een toetsing van het X scenario aan subdoelstelling 3 in deze fase nog niet mogelijk

	FIN+ scenario	MEANDER scenario	MEANDER13 scenario	BRESSEN-MEANDER scenario	DIJKEN scenario	BRESSEN scenario
Totaal	- 5	- 5	- 5	- 5	- 5	- 3

9.2

Toetsing aan de doelstelling 'Versterken van natuurlijk en landschappelijk karakter van de Demervallei'

Subdoelstelling 1: Meandering over een zo groot mogelijke lengte van de Demer.

De resultaten van de toetsing voor het versterken van het meanderend karakter van de Demer wordt getoond in onderstaande tabel. Gebruikte codes in de tabel: +++ zeer goed, ++ goed, + matig, - onvoldoende.

	FIN+ scenario	MEANDER scenario	MEANDER13 scenario	BRESSEN-MEANDER scenario	DIJKEN scenario	BRESSEN scenario	Variant Olifant
DEELZONE 1	++	++	+	++	-	-	++
DEELZONE 2	++	++	+	++	-	-	++
DEELZONE 3	++	++	+	++	-	-	++
Totaal	+ 6	+ 6	+ 3	+ 6	- 3	- 3	+ 6

De resultaten van de toetsing van het meanderend karakter van de Demer laten zien dat in de **scenario's DIJKEN** en **BRESSEN** subdoelstelling 1 niet wordt gehaald omdat geen enkele meander wordt her aangesloten aan de Demer. De scenario's **FIN+**, **MEANDER**, **BRESSEN-MEANDER** en **Variant Olifant** scoren "goed", omdat 28 meanders worden aangesloten. Echter bij 24 van de 28 meanders wordt een drempel geplaatst net stroomafwaarts van de meanderinloop, waardoor de Demer zijn actuele rechtgetrokken bedding bijkomend zal gebruiken

bij hoge waterstanden. Hierdoor neemt het natuurlijk karakter van deze 4 scenario's in vergelijking met de huidige situatie toe, maar is er geen totaal herstel van de Demer waarbij een vrije meandering wordt toegelaten mogelijk. Dit zou gelijk staan met een score "zeer goed". **Scenario MEANDER13** scoort "matig" aangezien slechts 13 meanders worden aangesloten.

Subdoelstelling 2: Natuurlijke, gevarieerde oevers over een zo groot mogelijke lengte van de Demer.

Natuurlijk overstroombare oeverwallen (door verwijderen van actuele zomerdijken) zijn van belang vanuit landschappelijke en ecologische overwegingen. Deze oeverlanden vormen immers een belangrijke ecologische verbinding voor oeverfauna. Ook de aanwezigheid van natuurlijk aangesloten meanders draagt bij tot deze subdoelstelling.

De resultaten van de toetsing voor het versterken van de natuurlijke oevers langs de Demer worden getoond in onderstaande tabel. Gebruikte codes in de tabel: **+++** zeer goed, **++** goed, **+** matig, **-** onvoldoende.

	FIN+ scenario	MEANDER scenario	MEANDER13 scenario	BRESSEN-MEANDER scenario	DIJKEN scenario	BRESSEN scenario	Variant Olifant
DEELZONE 1	+++	++	+	++	+	-	+++
DEELZONE 2	+++	++	+	++	+	-	+++
DEELZONE 3	+++	++	+	++	+	-	++ ¹⁸ / ₊ ¹⁹
Totaal	+ 9	+ 6	+ 3	+ 6	+ 3	- 3	+ 8/+ 7

De resultaten van de toetsing van de natuurlijke, gevarieerde oevers van de Demer laten zien dat het **FIN+ scenario** als enige "zeer goed" scoort m.b.t. het herstel van de natuurlijke oevers, mede doordat de Demerdijken in open ruimte worden afgegraven en er 26 meanders worden aangesloten. **Variant Olifant** scoort "matig" tot "goed" (afhankelijk van de gekozen uitvoeringsvariant) omdat de noordelijke veiligheidsdijk nabij Werchter wordt omgeleid rond de weekendverblijven van "De Olifant".

Het **MEANDER** en **BRESSEN-MEANDER scenario** scoren volgens de gebruikte beoordelingscode "goed" daar de bestaande Demerdijken in de open ruimte niet worden afgegraven, noch de rechteroever van de Laarbeek wordt afgegraven. De heraanpakking van een groot aantal (24) meanders, draagt wel bij tot de ontwikkeling van natuurlijke, gevarieerde oevers.

¹⁸ Variant Olifant scoort goed in deelzone 3 bij uitvoeringsvariant 1 (projectingreep nr. 64)

¹⁹ Variant Olifant scoort matig in deelzone 3 bij uitvoeringsvariant 2 (projectingreep nr. 65)

Het **DIJKEN scenario** scoort “matig”, daar er geen hermeandering voorzien is. Het afgraven van de dijken in open ruimte is wel voorzien. Ook het **MEANDER13 scenario** scoort “matig”, aangezien er slechts 13 meanders worden aangesloten.

In geval van het **BRESSEN scenario** wordt de subdoelstelling 2 niet gehaald. Dit scenario scoort “onvoldoende” voor deze subdoelstelling.

Subdoelstelling 3: De Demervallei vertoont over een zo groot mogelijke lengte het karakter van een halfnatuurlijk tot natuurlijk valleilandschap door het optreden van een natuurlijke inundatie van het winterbed bij hoge rivierafvoer en het herstel van een meer natuurlijke grondwaterhuishouding.

De resultaten van de toetsing voor het versterken van de (half)natuurlijke valleilandschap worden getoond in onderstaande tabel. Gebruikte codes in de tabel: +++ zeer goed, ++ goed, + matig, - onvoldoende.

	FIN+ scenario	MEANDER scenario	MEANDER13 scenario	BRESSEN-MEANDER scenario	DIJKEN scenario	BRESSEN scenario	Variant Olifant
DEELZONE 1	++	+	-	+	++	-	++
DEELZONE 2	++	+	-	+	++	-	++
DEELZONE 3	++	+	-	+	++	-	++/+
Totaal	+ 6	+ 3	- 3	+ 3	+ 6	- 3	+ 6/+ 5

De resultaten van de toetsing van het (half)natuurlijke karakter van de Demervallei via natuurlijke inundatie laten zien dat in de scenario's **MEANDER13** en **BRESSEN** subdoelstelling 3 niet wordt gehaald. In het **BRESSEN** scenario worden 14 bressen van 100m breed voorzien in de Demerdijken. Hierdoor zullen bij hoge afvoeren steeds dezelfde percelen gedurende langere tijd onder water komen te staan (t.h.v. de bressen). Hiermee blijft de Demer in het **BRESSEN** scenario grotendeels een bedijkte rivier en daarmee onvoldoende geschikt voor herstel van de (half)natuurlijke vallei. In het **MEANDER13** scenario wordt subdoelstelling 3 evenmin gehaald aangezien er slechts 13 meanders worden aangesloten van waaruit de rivier uit haar oevers kan treden bij piekafvoer.

De scenario's **FIN+**, **Variant Olifant (uitvoeringsvariant U1)** en **DIJKEN** scoren “goed” wat betreft het herstel van het natuurlijk alluvium. Via het her aansluiten van 28 meanders (FIN+ en Variant Olifant(U1)) en/of het weghalen van de zomerdijken in de open ruimte gebieden (FIN+, Variant Olifant (U1)) en DIJKEN) is een gespreide waterberging voldoende verzekerd.

Het heraansluiten van 28 meanders aan de Demer in het **MEANDER scenario** scoort slechts “matig” inzake herstel alluviaal karakter. In dit scenario blijven de dijken in de open ruimte immers behouden waardoor de overstromingen minder goed (lees: minder natuurlijk) worden gespreid over de vallei.

Indien de rivier volledig vrij zou worden gelaten en de relatie tussen de rivier en haar alluviale vlakke maximaal hersteld zou worden, opdat de vallei kan functioneren als een meestromend winterbed, zou een score “zeer goed” kunnen worden gegeven.

Totaal subdoelstelling 1, 2 en 3

In onderstaande tabel wordt een globaal overzicht gegeven van de resultaten voor alle subdoelstellingen natuur. Aangezien er geen verschillen per deelzone optreden, wordt de ganse Demervallei in zijn totaal bekeken. De Variant Olifant wordt hier niet in opgenomen.

	FIN+ scenario	MEANDER scenario	MEANDER13 scenario	BRESSEN- MEANDER scenario	DIJKEN scenario	BRESSEN scenario
Totaal						
	+ 21	+ 15	+ 3	+ 15	+ 6	- 9

9.3

Conclusie

Uit voorgaande scoping kan het volgende besloten worden:

Beide varianten van het NATUUR scenario (NAT en NAT+) voldoen niet aan de randvoorwaarde dat het alarmpeil ter hoogte van de stedelijke woonkerngebieden niet significant mag overschreden worden. Bij het NATUUR scenario treedt er namelijk een ruime overschrijding van het alarmpeil op te Diest, wat overstromingen van het stedelijk woonkerngebied niet uitsluit. Het NATUUR scenario wordt bijgevolg als een niet redelijk planalternatief beoordeeld.

Alle andere scenarios (planalternatieven) zorgen in vergelijking met de actuele situatie voor een verbetering van de bescherming tegen wateroverlast ter hoogte van de woongebieden. De resterende scenario's zijn echter niet significant onderscheidend op het vlak van de **doelstelling 'veiligheid'**.

De scenario's zijn wel onderscheidend in relatie tot de **doelstelling 'natuur'**:

- BRESSEN scenario scoort voor de drie subdoelstellingen "onvoldoende" met een totaalscore van - 9 → niet verder meenemen in plan-MER
- MEANDER13 scenario scoort voor subdoelstelling 1 en 2 "matig" en 3 "onvoldoende", met een totaalscore van + 3 → niet verder meenemen in plan-MER
- DIJKEN scenario scoort voor subdoelstelling 1 "onvoldoende", voor subdoelstelling 2 "matig" en subdoelstelling 3 "goed", met een totaalscore van + 6 → niet verder meenemen in het plan-MER

Op basis van deze afweging wordt besloten om volgende alternatieven als **redelijke planalternatieven** in het plan-MER te beschouwen:

- FIN+ scenario
- MEANDER scenario
- BRESSEN-MEANDER scenario

De Variant Olifant (binnen het FIN+-scenario), waarbij een dijk wordt gelegd rondom het weekendverblijf Olifant, wordt zowieso mee onderzocht in het MER. De volgende planalternatieven worden bijgevolg als **niet-redelijke planalternatieven** beschouwd. Zij zullen in het plan-MER niet verder meegenomen worden in de effectbeschrijving en –beoordeling.

- NATUUR scenario
- BRESSEN scenario
- MEANDER13 scenario
- DIJKEN scenario

10

Algemeen besluit

Het doel en de opzet van de scoping kan als volgt worden samengevat:

- **Afbakenen wenselijk of noodzakelijk aanvullend onderzoek t.o.v. reeds bestaande studies en onderzoek;**
- **Selectie van relevante en minder relevante disciplines in relatie tot de redelijke alternatieven;**
- **Diepgang van het m.e.r. onderzoek in relatie tot het doel van het m.e.r.;**
- **Afbakenen redelijke planalternatieven en varianten die verder in het Plan-MER-proces zullen onderzocht worden.**

Wenselijk of noodzakelijk aanvullend onderzoek:

Volgend onderzoek wordt als noodzakelijk geacht voor de opmaak van het plan-MER:

- Update of herwerking van de landbouwgegevens die in het kader van het AGNAS project verzameld zijn. Overleg hieromtrent dient hier nog te gebeuren.

Dieping m.e.r. onderzoek en selectie van relevante en minder relevante disciplines

In het plan-MER zullen enkel de effecten tijdens de gebruiksfase in beschouwing worden genomen. De effecten tijdens de aanlegfase maken geen deel uit van het MER.

Op basis van de selectie van relevante en niet-relevante effectgroepen kan worden besloten dat de disciplines 'lucht', 'bodem', 'geluids- en trillingshinder' en de deeldisciplines 'bouwkundig erfgoed en archeologisch erfgoed' niet relevant zijn voor de effectbeschrijving en –beoordeling van de redelijke alternatieven in het plan-MER. Het betreffen disciplines die vooral tijdens de aanlegfase van belang zijn of disciplines waarbij voornamelijk door het opleggen van randvoorwaarden de effecten vermeden of tot een minimum zullen beperkt worden. Een volledige effectbeschrijving en –beoordeling vormt hierbij geen meerwaarde in het plan-MER.

De disciplines water, fauna en flora, landschap en mens (inclusief landbouw) worden als relevante disciplines beschouwd.

De effecten zullen per projectingreep en per discipline beschreven worden. De effecten op vlak van overstroming zullen globaal per planalternatief beschreven worden. Het aspect overstroming volgt namelijk uit het geheel aan voorziene maatregelen binnen een bepaald scenario en kan niet toegekend worden aan elke maatregel afzonderlijk.

Redelijke en niet-redelijke planalternatieven

De keuze van redelijke alternatieven is uitgevoerd op basis van een toetsing van elk van de planalternatieven aan de hoofddoelstellingen van het project. De hoofddoelstellingen van het project zijn (1) bescherming tegen wateroverlast

(veiligheid) en (2) versterken van het natuurlijk en landschappelijk karakter van de Demervallei (natuurlijkheid).

De scenario's of planalternatieven die hierbij in rekening zijn gebracht, zijn de volgende:

- FIN+ scenario
- MEANDER scenario
- BRESSEN-MEANDER scenario
- BRESSEN scenario
- MEANDER13 scenario
- DIJKEN scenario
- NATUUR scenario

Een eerste toetsing aan de randvoorwaarde dat “alarmpeilen niet mogen overschreden worden ter hoogte van de stedelijke woonkerngebieden”, toont aan dat het NATUUR scenario niet voldoet aan deze randvoorwaarde en bijgevolg niet verder meegenomen wordt in de scoping.

Uit de aftoetsing van de resterende scenario's aan de hoofddoelstellingen waaraan het project 'Herinrichting Demervallei' moet voldoen blijkt dat alle gemodelleerde scenario's niet significant onderscheidend zijn op het vlak van de doelstelling 'veiligheid'²⁰.

De scenario's zijn wel onderscheidend in relatie tot de doelstelling 'natuur'. Het BRESSEN, MEANDER13 en DIJKEN scenario scoren over de ganse lijn van deze doelstelling matig tot onvoldoende. De andere scenario's scoren goed tot zeer goed.

Op basis van deze afweging wordt besloten om volgende scenario's/planalternatieven als redelijke planalternatieven in het plan-MER te beschouwen:

- **FIN+ scenario**
- **MEANDER scenario**
- **BRESSEN-MEANDER scenario**

Tevens wordt de Variant Olifant (binnen het FIN+-scenario), waarbij een dijk wordt gelegd rondom het weekendverblijf Olifant, mee onderzocht in het MER. De volgende planalternatieven worden bijgevolg als **niet-redelijke alternatieven** beschouwd. Zij zullen in het plan-MER niet verder meegenomen worden in de effectbeschrijving en –beoordeling.

- NATUUR scenario
- BRESSEN scenario
- MEANDER13 scenario
- DIJKEN scenario

²⁰ Er kan in deze fase nog geen uitsluitsel worden gegeven over de mate waarin het NATUUR scenario voldoet aan de hoofddoelstelling 'veiligheid'. De modelleringen van dit laatste scenario door het Waterbouwkundig Laboratorium zijn strict noodzakelijk en niet uitgevoerd op moment van opmaak van scoping.

Kaarten

Kaart 1 : Overzicht algemene en scenario-specifieke maatregelen

Kaart 2 : Overzicht algemene maatregelen

Kaart 3 : Ingrepen Fin+ scenario

Kaart 4 : Ingrepen Meander scenario

Kaart 5 : Ingrepen Meander13 scenario

Kaart 6 : Ingrepen Bressen-Meander scenario

Kaart 7 : Ingrepen Dijken scenario

Kaart 8 : Ingrepen Bressen scenario

Kaart 9 : Ingrepen Natuur scenario

Kaart 10 : Ingrepen variant Olifant

Kaart 11 : Situering aandachtsgebieden

Bijlagen

Bijlage 1 : Ingrepen per scenario

volgnr D=>W	Ingreep Diest ==> Werchter	Beschrijving	Algemeen	FIN+	Meander #24	Meander #13	Bressen #14	Bressen-meander	Dijken	Olifant1
1	Diest: veiligheidsdijk Leigrachtstraat (LO)		A	X	X	X	X	X	X	X
2	Diest: behoud Demerdijk RO		A	X	X	X	X	X	X	X
3	Open ruimte Diest-Zichem: afgraven Demerdijk tot oeverwal (LO+RO)			X					X	X
4	Diest-Zichem: aansluiting meanders nr 1 (+ bypass met drempel)			X	X			X		X
5	Diest: aansluiting meander nr 2 (+ bypass met drempel)			X	X	X		X		X
6	Diest: aansluiting meander nr 3 (+ bypass met drempel)			X	X			X		X
7	Diest: aansluiting meander nr 4 (+ bypass met drempel)			X	X			X		x
8	Leigracht a/d Vinkeberg: stuwing a/d monding dmv vaste overlaat	Aan de monding van de Leigracht aan het Broek te Vinkenbergh met de Demer is een vaste overlaat voorzien om hogere zomerwaterpeilen te bekomen zodat het niveau van de grondwaterafzet verhoogt	A	X	X	X	X	X	X	X
9	Molenstedebroek: verruiming drie duikers onder spoorweg		A	X	X	X	X	X	X	X
10	Molenstede: veiligheidsdijk		A	X	X	X	X	X	X	X
11	Afkoppeling Kleine Hulpe van de Hulpe	Het afkoppelen van de Kleine Hulpe : onder de E. Claesstraat wordt de kleine Hulpe verbonden met de Kleine Leigracht om zo via de Grote Leigracht af te wateren in de Demer. Het doel van deze ingreep is het overstroom van de Hulpe (met vervuild Hulpewater) te vermijden. Door het afkoppelen van de Kleine Hulpe zal de Hulpe minder snel buiten haar oevers treden.	A	X	X	X	X	X	X	X
12	Zichem-Averbode: Veiligheidsdijk rond woonas (oa E Claesstraat)		A	X	X	X	X	X	X	X
13	Zichem: aansluiting meander nr 5 (geen drempel)			X	X	X		X		X
14	Zichem: behouden Wildendriesdijk	Wildendriesdijk werd verhoogd na overstromingen 1998	A	X	X	X	X	X	X	X
15	Zichem: behouden veiligheidsdijk Elzenstraat	Elzenstraat werd verhoogd na overstromingen 1998	A	X	X	X	X	X	X	X
16	Open ruimte Zichem-Testelt: LO afgraven Demerdijk tot + 20 cm			X					X	X
17	Open ruimte Zichem-Testelt: RO afgraven Demerdijk tot oeverwal			X					X	X
18	Testelt: veiligheidsdijk		A	X	X	X	X	X	X	X
19	Testelt: inlaat Melkbroek (RO)	Ter hoogte van het dwarsprofiel "DEDA58" aan het Melkbroek wordt een dijkopening in de Demer voorzien. Modelmatig gebeurt dit door een overstroombare oever of spill unit ("sp_DEDA58"). Deze oever heeft het verloop van een dijkopening met een dijkhoogte van 18 m TAW, en een bodempeil van 15,8 m TAW en een breedte van 3 m. Het fungeert bijgevolg als een overlaat die enkel overstroomt bij hoge waterstanden.		X						X
20	Laarbeek: afgraven RO tss inlaat (Doodbroek) en Amerstraat (Messelbroek)	Het afgraven van de rechteroever van de Laarbeek heeft als doel een grotere benutting van het Doodbroek voor waterberging.		X					X	X
21	Testeltse dijk: beperking doorstroming Laarbeek (-Doodbroek)	Om de piekafvoeren af te toppen en het water meer op te houden ten oosten van de Testeltse Dijk wordt de doorstroming van het kunstwerk dat de Laarbeek onder de Testeltse Dijk voert, verkleind. Volgende parameters werden gewijzigd: □ Level: 15,39 m TAW → 15,60 m TAW □ Bore area: 18,15 m ² → 9,07 m ²	A	X	X	X	X	X	X	X
22	Kerkendijk: beperking doorstroming Laarbeek	Om het gebied ten oosten van de Kerkendijk meer te benutten voor waterberging wordt de doorstroming van de Laarbeek onder de Kerkendijk verkleind. Hiertoe worden de volgende duikerparameters aangepast : □ Level: 13,98 m TAW → 14,5 m TAW □ Bore area: 9,9 m ² → 5 m ²	A	X	X	X	X	X	X	X
23	Zavelbeemden: compartimenteringsdijk met knijp (RO)	compartimenteringsdijkjes worden voorzien in het Melkbroek door de ophoging van dwarswegen tot het niveau van de oeverwal of tot 20 cm daarboven. Om de overstromingen langer op te houden wordt geknepen aan de duikers onder de compartimenteringsdijken	A	X	X	X	X	X	X	X
24	Melkbroek: compartimenteringsdijken met knijp (RO)	compartimenteringsdijkjes worden voorzien in het Melkbroek door de ophoging van dwarswegen tot het niveau van de oeverwal of tot 20 cm daarboven. Om de overstromingen langer op te houden wordt geknepen aan de duikers onder de compartimenteringsdijken	A	X	X	X	X	X	X	X
25	Messelbroek-Rillaar: verhoging dwarsdijk Kerkendijk (LO)		A	X	X	X	X	X	X	X
26	Messelbroek-Rillaar: verhoging dwarsdijk Amerstraat (LO)		A	X	X	X	X	X	X	X
27	Messelbroek-Rillaar: verhoging dwarsdijk Rommelaar (LO)		A	X	X	X	X	X	X	X

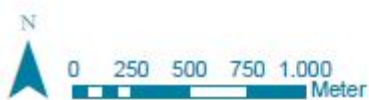
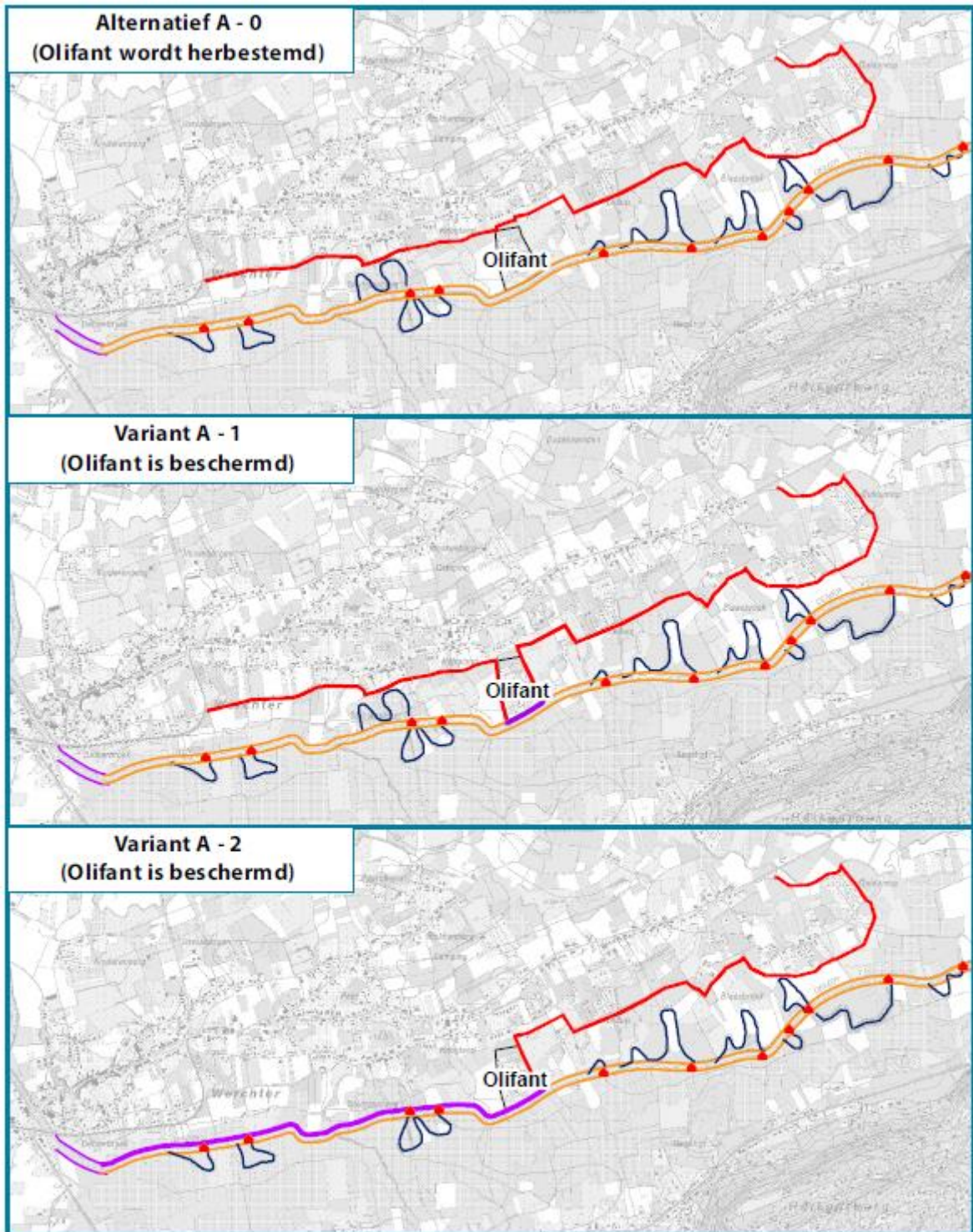
volgnr D=>W	Ingreep Diest ==> Werchter	Beschrijving	Algemeen	FIN+	Meander #24	Meander #13	Bressen #14	Bressen-meander	Dijken	Olifant1
28	Testelt-Aarschot: aansluiting meanders nr 6 (bypass met drempel)			X	X	X		X		X
29	Testelt-Aarschot: aansluiting meanders nr 7 (bypass met drempel)			X	X	X		X		X
30	Testelt-Aarschot: aansluiting meanders nr 8 (bypass met drempel)			X	X			X		X
31	Testelt-Aarschot: aansluiting meanders nr 9 (bypass met drempel)			X	X	X		X		X
32	Rillaar: ophoging Mottestraat + 40 cm (compartimentering)	De Mottestraat werd opgehoogd met 0,4 m. Deze ingreep heeft als doel een interne compartimentering van de vallei te realiseren zodat water langer wordt opgehouden in de vallei (voeding grondwater). De straat werd opgehoogd tot op het niveau van de natuurlijke Demeroeverwal op basis van het DHM-Vlaanderen.	A	X	X	X	X	X	X	X
33	Open ruimte Testelt-Aarschot: afgraven Demerdijk tot oeverwal (LO+RO)			X					X	X
34	Aarschot-Bekaf: afname van 0,2 m³/s Demerwater voor voeding Grote Laak	Het objectief van deze ingreep is een stuwung bij lage debieten op zowel de noordelijke als de zuidelijke tak van de Demer door Aarschot zodat de Laak op natuurlijke wijze terug watervoerend wordt, ook bij lage afvoer. Bij hoge Demerdebieten mag er uiteraard niet gestuwd worden om grote afvoeren door te laten. Volgens een modelleringsstudie van de Grote Laakbeek [3] dient het debiet doorheen de Laak beperkt te worden tot 0,2 m³/s omdat bij hogere debieten de wijk Bekaf te kampen heeft met te hoge grondwaterstanden. Bij debieten beperkt tot 0,2 m³/s vinden geen overstromingen plaats.	A	X	X	X	X	X	X	X
35	Aarschot: veiligheidsdijk Bekafaan		A	X	X	X	X	X	X	X
36	Aarschot: veiligheidsdijk Demerparking (Afsluiting Oostelijke ring Aarschot)	De Demerparking ontvangt zowel hemelwater als de afvoer van het Mottewater via een niet-afsluitbare buis, nl. een koker onder de ring van Aarschot aan het Geboortebos. Door een korte dijk aan de oostzijde van de afrit (cf. Geboortebos) kan de Demerparking overstromingsvrij gehouden worden voor stormen met een retourperiode t.e.m. 50 jaar	A	X	X	X	X	X	X	X
37	Aarschot: behoud huidige Demerdijk (LO + RO)		A	X	X	X	X	X	X	X
38	Aarschot: veiligheidsdijk industrieterrein Nieuwland		A	X	X	X	X	X	X	X
39	Aarschot: afleiding 4m³/s naar Grote Laak ter hoogte van Steyenhof		A	X	X	X	X	X	X	X
40	Aarschot-Betekom: Aansluiting meander nr 10 (bypass met drempel)			X	X	X		X		X
41	Aarschot-Betekom: Aansluiting meander nr 11 (geen drempel)			X	X			X		X
42	Aarschot-Betekom: Aansluiting meander nr 12 (bypass met drempel)			X	X			X		X
43	Aarschot-Betekom: Aansluiting meander nr 13 (geen drempel)			X	X			X		X
44	Aarschot-Betekom: Aansluiting meander nr 14 (geen drempel)			X	X			X		X
45	Aarschot-Betekom: Aansluiting meander nr 16 (bypass met drempel)			X	X			X		X
46	Open ruimte Aarschot-Betekom: afgraven Demerdijk tot oeverwal (LO+RO)			X					X	X
47	Aarschot-Guldentop: overstroombare dijk bij TR>10 jaar (RO)		A	X	X	X	X	X	X	X
48	Guldentop-Leibos-Werchter: veiligheidsdijk valleirand (RO)		A	X	X	X	X	X	X	X
49	Open ruimte Betekom-Werchter: afgraven Demerdijk tot oeverwal (LO+RO)			X					X	X
50	Betekom-Werchter: Aansluiting meander nr 17 (bypass met drempel)			X	X			X		X
51	Betekom-Werchter: Aansluiting meander nr 18 (bypass met drempel)			X	X			X		X
52	Betekom-Werchter: Aansluiting meander nr 22 (bypass met drempel)			X	X			X		X
53	Betekom-Werchter: Aansluiting meander nr 23 (bypass met drempel)			X	X	X		X		X
54	Betekom-Werchter: Aansluiting meander nr 24 (bypass met drempel)			X	X			X		X
55	Betekom-Werchter: Aansluiting meander nr 25 (bypass met drempel)			X	X			X		X
56	Betekom-Werchter: Aansluiting meander nr 26 (bypass met drempel)			X	X	X		X		X
57	Betekom-Werchter: Aansluiting meander nr 27 (bypass met drempel)			X	X	X		X		X
58	Betekom-Werchter: Aansluiting meander nr 28 (bypass met drempel)			X	X			X		X
59	Betekom-Werchter: Aansluiting meander nr 29 (bypass met drempel)			X	X	X		X		X
60	Betekom-Werchter: Aansluiting meander nr 30 (bypass met drempel)			X	X	X		X		X
61	Betekom-Werchter: Aansluiting meander nr 31 (bypass met drempel)			X	X	X		X		X
62	Betekom-Werchter: Aansluiting meander nr 32 (bypass met drempel)			X	X	X		X		X
63	Hellicht (Rotselaar): reeds gerealiseerde veiligheidsdijk RO		A	X	X	X	X	X	X	X
64	Werchter Olifant: veiligheidsdijk variant 1 U									X
65	Werchter Olifant: veiligheidsdijk variant 2 = behoud Demerdijk RO									
66	Werchter: behoud Demerdijk (monding Dijle)			X						X
67	Maken van 14 bressen van 100m						X	X		

Kantoren		www.arcadisbelgium.be
Antwerpen- Berchem Citylink - Posthofbrug 12 B-2600 Berchem T +32 3 360 83 00 F +32 3 360 83 01	Hasselt Eurostraat 1 – bus 1 B-3500 Hasselt T +32 11 28 88 00 F +32 11 28 88 01	Gent Kortrijksesteenweg 302 B-9000 Gent T +32 9 242 44 44 F +32 9 242 44 45
Brussel Koningsstraat 80 B-1000 Brussel T +32 2 505 75 00 F +32 2 505 75 01	Liège 26, rue des Guillemins, 2ème étage B-4000 Liège T +32 4 349 56 00 F +32 4 349 56 10	Charleroi 119, avenue de Philippeville B-6001 Charleroi T +32 71 298 900 F +32 71 298 901
ARCADIS Belgium nv/sa BTW BE 0426.682.709 RPR BRUSSEL ING 320-0687053-72 IBAN BE 38 3200 6870 5372 SWIFT BIC BBRUBEBB		Maatschappelijke zetel Brussel Koningsstraat 80 B-1000 Brussel

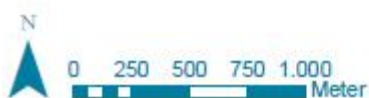
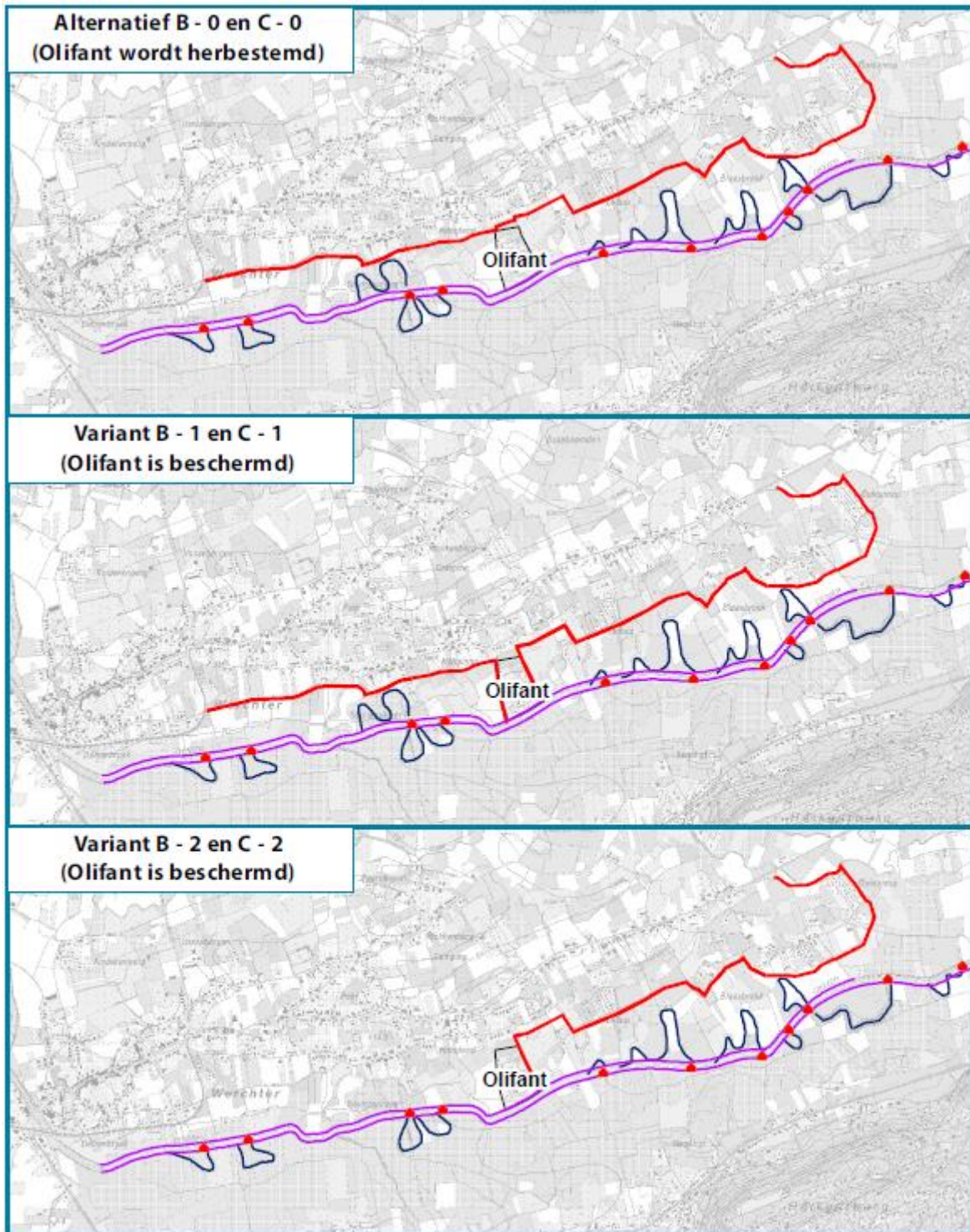

Adviesverlening, studie en ontwerp van gebouwen, infrastructuur, milieu en ruimtelijke ordening. Detachering van projectmedewerkers.
Deze offerte is afgeprint op papier met het FSC-label

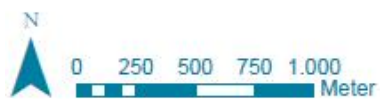
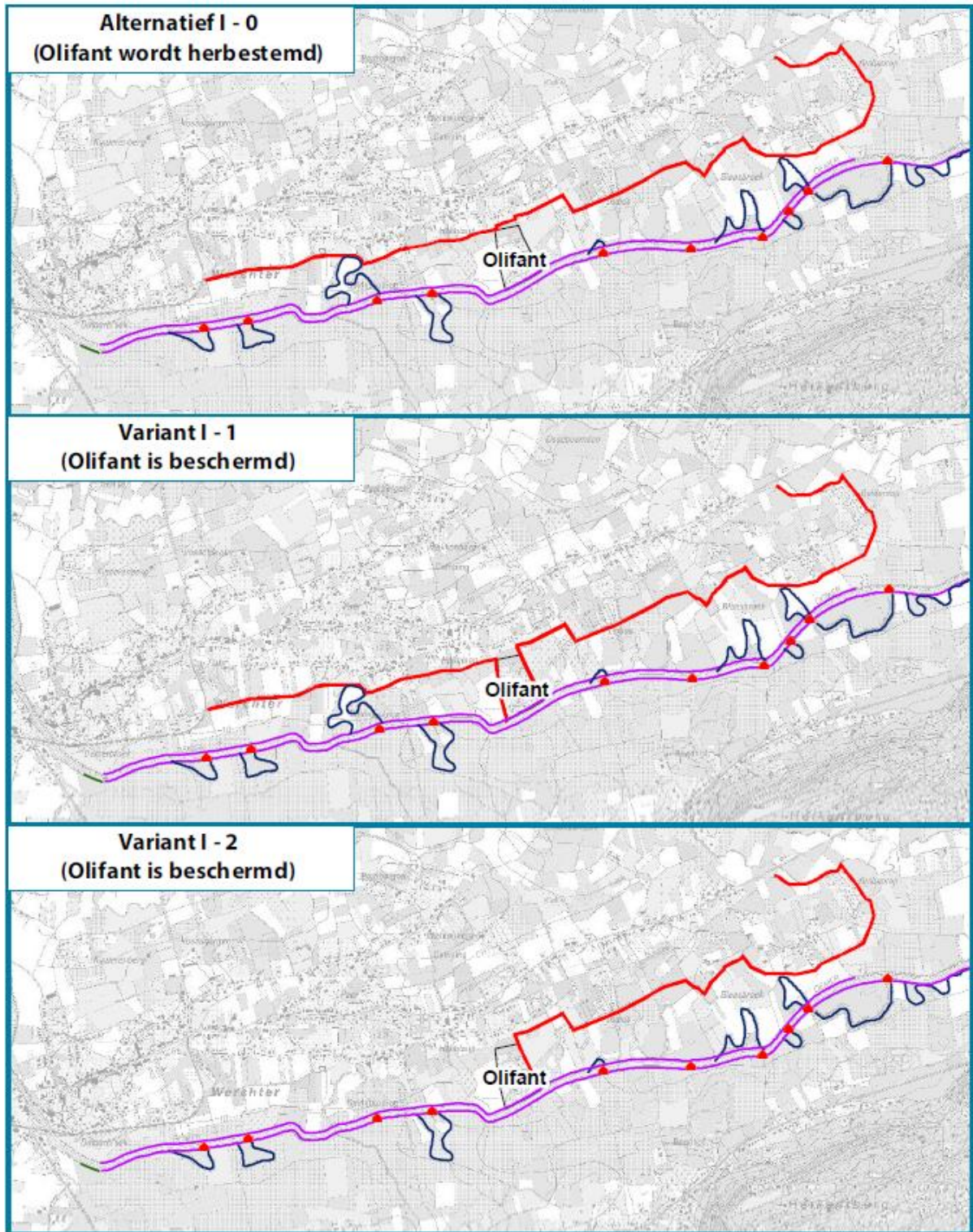
Bijlage 7 : Visualisatie van de varianten Olifant voor de diverse redelijke planalternatieven

- aan te sluiten meander
- te maken bres
- te behouden dijk
- nieuw aan te leggen dijk

- aan te sluiten meander
- te maken bres
- te behouden dijk
- nieuw aan te leggen dijk

- aan te sluiten meander
- te maken bres
- te behouden dijk
- nieuw aan te leggen dijk